Päewaleht

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“ Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—15. Kella 15-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, ukseholdja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asuteva raamatukaupluse tel. nr 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Ürsir number 6 s
Jimub 7 korda nä
TELLIMISHINNA

1 kuu postiga 1 kroon 50 senti.	1 kuu po
2 kuud „ 3 „ — „	2 kuud
3 kuud „ 3 „ 70 „	3 kuud
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 20 s.	Üle 3 ku järgneva
Välismaale 4 kr. kuus	Aadre

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 sen teksti sees 15 senti ja tekstis teksti kirjaga laiuses. Kohaotsimise kuulutused kuni Kr.

Kuulutuste koha valikut ei kinn
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbr laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need vastav postmark on lisatud

Nr. 323 Laupäeval, 27. nowembril 1937

Esietenduskino ARS

Esietenduseks kõrgekunstiline vene suurfilm!

Prantsuse kuulsaima romantiku **Honoré de Balsac'i** teos!

Liiakasuvõtja Gobseck

See linastus on külastajaile kaasakiskuvaks ja põnevaks elamuseks. Omapärasel foonil areneb selle kõrgekunstilise teose tegevus, paeludes pealtvaatajaid hiilgava mänguga, läbimõeldud lavastuse ja sisuga.

Peaosades Moskva Kunstiteatri näitlejad:
A. P. Schatov,
L. M. Leonidov,
G. E. Sergejeva,
T. N. Kondrakova

Muusika koostnnud V. J. Schebalin

II.
Film suurkanali ehitusest
„Moskva-Volga kanal“
E. Kultuurfilm.
Uusim „Fox“ nädalaringv. pühapäev.

Seansside algus 5 7 9 | 2 4 6 8 10

GLORIA PALACE

HANS ALBERS

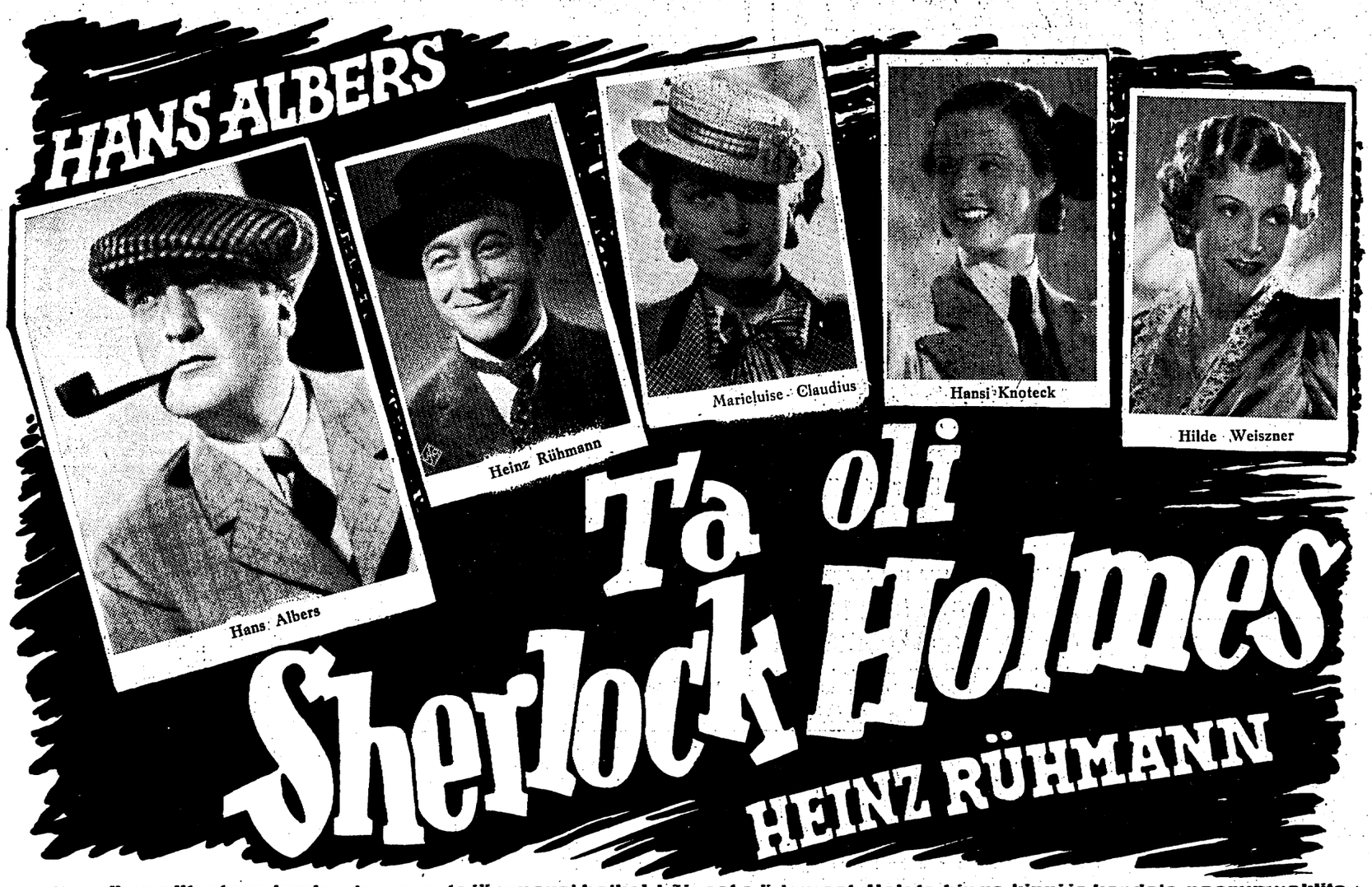

Ta oli Sherlock Holmes

HEINZ RÜHMANN

Täna suur esietendus

Seansside alg. äripäevadel kell 5.30, 7.30, 9.30, pühap. 2, 4, 6, 8, 10.

PÕNEV, LÕBUS PIKANTNE TERAV-MEELNE

Jälgit e närvepiltsutava huviga ja naerate järgneval hetkel kõigest s üdamest. Holate hinge kinni ja kardate naerumuskliite katkemist. Siirdute salapärasesse seikluskeerisesse ja elate üle amüsantse loo mehest, kes oli SHERLOCK HOLMES.. .

BI BA BO

3-mas nädal!

Jeanette Mac Donald „Maipäevad“

Kui „Rose Marie“ meeldis teile, siis „Maipäevad“ vaimustavad tei

Pühapäeval algu

Nelson Eddy

KINOTEATER „SKALA“ Wabriku tän. 8

Metro-Goldwyn-Mayer'i PLASTILINE FILM. Suurim filmisensatsioon kino ajaloos! TULEVIKU FILM! Film tuleb ekraanilt otse teie ette! CAROLE LOMBARD ja WILLIAM POWELI haruldaselt põnevas ja köitvas suurfilmis

Minu teener Godfrey

Maitsekalt pildistab FOTO KINOF Kuninga 2

KINO MARS Hospidali tän. 2-a.

Maailmakuulus wene Wolga
„STENKA RASIN
Peaosas Hans Adalbert v. Schletto
laulawad maailmakuulsad Doni kasakad Ser
meelseid ja kirglikke wene
2) Huwitaw ja mitmekesi

Jaapanlased tungiwad Nankingi wõi Hankouni

Aeg ei olewat weel küps läbirääkimisteks Hiinaga. — Sõja wenitamisel eraldatakse Nanking Põhja-Hiinast

Wallutati hiina tähtis strateegiline punkt

Tokio, 26. 11. (ETA) (DNB) Peaminister würst Konoye seletas ajakirjanduse esindajaile, et ta ei wõi weel ütelda, kas Jaapani wäed tungiwad Nankingi wõi Hankouni. Hankou olewat oma ühenduse läbi Kantoniga tähtsaks punktiks hiinlastele sõjamaterjali warustamise poolest wälisriikide poolt. Nii näiteks wedawat Inglismaa suurel hulgal sõjamaterjali üle Hongkongi Hiinasse. Edasi würst Konoye seletas, et Jaapan on teatawail tingimusil nõus alustama läbirääkimisi Hiinaga. Kuid aeg selleks ei ole weel küllalt küps. Kui Nanking tahab sõda pikaks wenitada, siis tuleb arwestada Nankingi eraldamist Põhja-Hiinast, kus tuleks moodustamisele antonoomne walitsus. Seejuures würst Konoye tõonitas, et Hiina küsimuse käsitlemisel ei tule eraldada Põhja-Hiinat Schanghaist. Esialgu Jaapanil ei ole aga weel mingit kawa Hiina edaspidise riigikorra kohta. See tuleb kindlaks määrata hiljem läbirääkimistel Hiinaga. Edasi peaminister tähendas, et Jaapan näeb end wõib-olla sunnitud olewat üles ütlema üheksa-riigi-pakti. Ent seda küsimust tuleb weel hoolikalt kaaluda. Tema ise olewat arwamisel, et Jaapan oleks pidanud juba warem üles ütlema selle lepingu. Igal juhul tuleks see leping wõtta rewideerimisele, ütles würst Konoye.

Jaapanlased kaewikuis

Raske, isegi võimatu on eurooplasel üht jaapani sõdurit eraldada teisest: Ühine tühi vaade, seesama kollane ihuvärv. Kõik on neil absoluutselt ühtlane, alustades kuuenööpidega ja lõpetades tankide ning säärsaabastega. Mehaaniliste liigutustega venivad nende lõpmatud kolonnid laitmatus korras rinde poole. Selline on Jaapani armee, mille distsipliini ja dressuuri nähtamatu vasar on tagunud ähvardavaks ühikuks.

Siiski, kui on võimalik näha neid inimesi puhkusel või kaevikuis valvel, näeb neiski inimeste omadusi. Teel kaevikuisse nende liigutused on absoluutselt ühtlased, täiesti ühesuguste võtetega nad kohendavad padrunitaskuid ja panevad püssidele täägid otsa. Kaevikuisse saabumisel see ühtlus kaob. Nagu mõia käeviipel hakkavad ilmnema erinevate inimeste omadused. Marssida ja rivi pidada on jaapani sõdurile avalikuks kohustuseks. Kuid lamada okastraataia taga, valvata vaenlase tegevust, tulistada, minna täägirünnakule, tappa ja surra — seda kõike ta peab oma eraasjaks, milles teised ei tohi teda segada. Kaevikusse marssides jaapanlane käitub nõnda, nagu teda on õpetanud ta vanemad, õpetajad ja ohvitserid. Aga kui on vaja vaadata surmale silma, kui välguvad vastu vaenlase täägid, siis ilmneb jaapanlase õige iseloom: siis võib iga sõdur toetuda ainult oma julgusele, oma vahvusele, osavusele ja jõule. Seepärast näib, nagu võtaksid need täiesti ühtlased inimesed kaevikuisse saabudes endil univormid seljast, paljastades oma eriomadusi. Seda võib näha juba sellestki, kuidas iga sõdur korraldab oma „koobast". Eriti isamaalise meelsusega sõdurid riputavad oma „koopa" seintele tõusva päikese lipukesi, teised jälle kinnitavad sinna naeratava, uhkesse kimonosse rõivastatud neiu pilte.

Jaapani sõdurite meeleoluga tutvumiseks prantsuse sõjakirjasaatja esitas neile Voosungi kaevikuis oma jaapanlasest saatja abil ühe ja sama küsimuse: „Miks sa tulid Hiinasse?" Kõik noormehed, kellele ta pöördus selle küsimusega, kuulusid erikihtidesse. Seal oli prillidega intelligente, lihtsaid inimesi, oli budhiste ja šintoiste. „Keisri tahtel," vastasid kaks kümnest. „Seepärast, et hiinlased ei täitnud meiega sõlmitud lepinguid," vastas üks. „Ma ei tea seda," vastasid kaks sõdurit. „Seepärast, et minu rügement tuli Hiinasse," „Seepärast, et hiinlased meid ründasid," „Seepärast, et minu isamaa au oli hädaohus," „Seepärast, et Jaapanil on liig palju elanikke," „Me tulime Hiinasse korda tooma," vastasid teised.

Kaevikuis on jaapani sõdurid palju vilkamad, palju hoolikamad, üldse — palju inimlikumad kui marsil. Kui võitlusväljale laskub öö ja võimsad helgiheitjad hakkavad ümbrust „kobama", laulavad jaapani sõdurid mõnikord melankoolseid laule. Need erinevad kõigi teiste rahvaste laulest: Neis pole sõnagi tüdrukuist ega armastusest. Jaapani sõdur laulab näiteks: „Suurel Polo sillal meil meenub minevik. Tasanduvad ruttavad sammud: Me palvetame langenute eest. Hetkeks unustame mäed, mida peame vallutama." Või aga: „Oleme kaugel armsast kodumaast, tulnud siia võõrsile: Siin kerkib koit väljadele rohelise loori all, kus puhkavad sangarid-seltsimehed, kes ei kuule enam sarve heli."

Vaikselt kõlavad need sünged, monotoonsed laulud pimedas Hiina öös. Mujal sõjavães oleks keeldud laulda nii melankoolseid laule, sest need võiksid ebasoodsalt mõjutada sõdurite meeleolu. Jaapani ohvitseridel pole midagi karta: Jaapani sõdurid on veendunud, et need neist, kes puhkavad „rohelise loori" all ega kuule enam sõjasarve hüüdu, on tuhatkordselt õnnelikumad kui elusad inimesed.

Voosungi kaevikuis jutustati prantslasele, et kuulus jaapani näitleja Tomoda, kes on lugematud korrad laval „surnud", oli nüüd tegelikult surnud: oli langenud lahingus kapral Tomodana.

Hulk aastaid Tomoda töötas Sukiji teatris Tokios. Ta mängis seal Shakespeare'i, Molière'i, Shawd ja teiste Euroopa ning Ameerika näitekirjanike teoste osasid. Teda avitas ses töös ta naine, kuulus näitlejatar. Tomoda oli esimene jaapani näitleja, kes loovutas kivinenud idamaised teatritraditsioonid ja hakkas oma rahvale õpetama läänemaade lavakunsti. Julgel algatusel olid head tagajärjed. Jaapani vaatajal on küll raske mõista realistlikku ja naturalistlikku Euroopa kunsti, kuid Tomoda püüded töid jaapani lavakunsti uut vaimu, tahet otsida uusi teid. Ta pidi taluma palju vana lavakunsti pooldajate rünnakuid. Tomoda näitas, et ta polnud mitte ainult geniaalne näitleja, vaid ka suurepärane režissöör ja tõlk. Kolme aasta eest nägi prantslane Tokiot külastades Tomodat Molière'i „Ebahaiget" mängimas. Tomoda kehastus prantsuse tüüblile oli nii hea, et ka parimad Euroopa näitlejad poleks seda suutnud ületada. Räägiti, et tema kujud olid nii sügavad, et jaapani vaatajal oli neid raske mõista. Tomoda oskas nii hästi elada sisse eurooplaste lavakujudesse, et oli raske teda kujutella jaapanlasena.

Ent siiski selgub nüüd, et Tomoda on surmani jäänud ehtsaks, sajaprotsendiliseks jaapanlaseks. Ta oli küll väga palju Euroopas matkanud, tõlkis hingestatult eurooplaste paremaid lavateoseid, süvenes kuningas Leari valudesse ja Shaw' teravmeelsustesse, kuid see kõik ei puudutanud tema sügavamat olemust. Niipea kui tuli sõda, astus Tomoda vabatahtlike ridadesse. Tema rügement oli esimesi, kes saadeti Hiinasse. Tema pataljon asetses jõe kaldal kaevikus. Vastaspoolsel kaldal olid hiina kuulipildurid. Oli vaja lasta õhku üle jõe viivat silda. Tomoda läks oma rühmaga vahatahtlikult silda õhku laskma. Hiinlaste kuulisaju all ronis ta kaevikust välja. Mõne minuti pärast Tomoda lamas läbilastud peaga kaeviku ja silla vahel. Sedapuhku see oli ehtne surm, mitte enam mäng Sukiji teatri laval. Tomoda ei võinud enam tõusta, nagu tavaliselt, et tänada vaimustatud vaatajaid plaksutamise eest.

Jaapan rahutu Wenemaa pärast

Tokio, 26. 11. (ETA) (DNB) Jaapani walitsus jälgib kaswawa rahutusega Nõukogude Wene agentide jaapaniwastast tegewust Põhja-Sahhalinis. Nõukogude wõimud jatkawad Jaapani kalapaatide konfiskeerimist Sahhalini ümbruses. Ses asjas oli Jaapani wälisministri asetäitjal täna läbirääkimine Nõukogude Liidu suursaadikuga.

Tokio, 26. 11. (ETA) (DNB) Suurem osa Nõukogude Liidu suursaatkonna liikmeid Tokios on oma kohtadelt ära kutsutud, wälja arwatud suursaadik Slawutski, kes alles hiljuti nimetati sellele kohale. Arwatawasti saadetakse ärakutsutud isikute asemele uued mehed. Harbiinist teatatakse, et sealse Nõukogude Wene peakonsulaadi 40-st ametnikust on 15 ära kutsutud.

Näljaoht esialgu kõrwaldatud

Schanghai, 26. 11. (ETA) Näljaoht on nüüd siin kõrwaldatud, kuna sadamasse on saabunud mitu laewa riisiga. Ent siiski jääb tuhandete mahajäetud waeste hiinlaste toitmine tõsiseks probleemiks.

Teatawasti on Nankingis moodustatud rahwuswaheline komitee, kes on pöördunud wõimude poole palwega luua linnas julgeolekutsoon. pöördunud Hitleri poole palwega, et ta kasutaks Selle komitee Saksa liikmed olewat telegraafiteel oma häid suhteid Jaapaniga selle küsimuse lahendamiseks.

Tokio, 26. 11. (ETA) (Reuter) Jaapanlased wallutasid täna Tschanghsingi, mis on strateegiliselt tähtis linn Nankingi teel. Jaapani wäed, jõudes edasitungi läänepoole piki Schanghai-Nankingi raudteed ja ümber Taihu järwe, on surumas hiinlasi mägedesse, mis asetsewad Taihu järwest läänepool. Lähemal ajal on oodata otsustawat lahingut, millest oleneb Nankingi saatus.

Schanghai, 26. 11. (ETA) (Reuter) Jaapanlased nõuawad endile õigusi sõjawägede ja warustuse transporteerimiseks läbi rahwuswahelise asunduse selle osa, mis asetseb Sutschou kanalist lõunapool. See nõudmine tekitab siin tõsist rahutust. Liiguwad kuulduseid, et jaapanlased kawatsewad 1. detsembrist okupeerida kogu rahwuswahelise asunduse Schanghais.

Jaapani laetwastik toetuswägesid tooma

Tokio, 26. 11. (ETA) (Reuter) Jaapani koonduslaewastik Hiina wetes sai käsu tagasi pöörduda kodusadamatesse, et siit rutulisel uusi tagawarasid ja toetuswägesid peale wõtta. Pärast tagawarade täiendamist ja meeskondade kõwendamist Jaapani sõjalaewad sõidawad tagasi Hiina wetesse.

Põhja-Hiina walitsusjuhiks marsjal Wu Pei-fu

Peking, 26. 11. (ETA (Reuter) Hiina ringkonnist kuuldub, et marsjal Wu Pei-fu, kelle juures on wiimasel ajal käinud mitmed kõrged Hiina ja Jaapani isikud, saab Põhja-Hiina walitsuse juhiks. Jaapanlased olid juba warem pakkunud seda kohta marsjal Wu Pei-fule, kuid wiimane keeldus nende tingimusi wastu wõtmast. Misjugustel tingimustel marsjal pakutud koha nüüd on wastu wõtnud, ei ole weel teada. Marsjal Wu Pei-fu on juba pikemat aega poliitilisest elust eemal seisnud.

Suure lahingu ootel Hispaanias

Mõlemad pooled teewad intensiiwselt ettewalmistusi

Madrid, 26. 11. (ETA) (Reuter) Mõlemad pooled on tegemas intensiiwseid ettewalmistusi suureks lahinguks, mis arwatawasti kujuneb suurimaks kodusõja algusest saadik. Walitsuswäelased arwawad, et Madridi eilne pommitamine ja õhurünnak Guadalajarale olid ette wõetud ainult filmakirjaks. Walitsuswastaste pearünnakut oodatakse mujal, arwatawasti Aragoonias, kuhu saadetakse suuri abiwägesid.

San Sebastian, 26. 11. (ETA) (DNB) Madridi frondilt teatatakse, et walitsuswastaste patareid on täna intensiiwselt pommitanud walitsuswägede positsioone. Osa walitsuswägede kindlustusi on täielikult purustatud.

Barcelona, 26. 11. (ETA) (Reuter) Walitsuswägede peakorterist teatatakse, et Lecinosa sektoris Aragoonia frondil on tagasi löödud walitsuswastaste ägedad rünnakud. Wihased wõitlused on kestnud kogu öö. Walitsuswastaste lõõgitsühmadeks on olnud maurid. Nende kaotused olewat rängad.

Franco ei võta vastu välisriikide vahetalitust

Tahab wõita sõja relwadega

Burgos, 26. 11. (ETA) Kindral Franco andis täna oma peakorteris Burgoses juhtnajamise Hawasi erikirjasaatjale. Kindral Franco ütles muuseas: Mina wõidan sõja relwadega ja keeldun wastu wõtmast wälisriikide wahetalitust. Samuti ma ei nõustu mingisugune kompromissettepanekuga, mis tuleks Walencia walitsuse poolt. Meie liikumise algusest saadik on Hispaania noorsugu ohwerdanud end oma maa wabaduse eest. See oleks nende reetmine, kui meie kawatsesime lõpetada sõda ilma täielikku wõitu saawutamata. Hawasi esindaja küsimusele, kas see seletus peab tähendama, et on alustata wälismaal lewinud kuulduseid ühe Euroopa suurriigi wahetalituse kohta, wastas kindral Franco jaatawalt. Ta seletas, et sõda on juba tegelikult wõidetud nii lahingwäljadel kui ka majanduslikul, kaubanduslikul, tööstuslikul ja isegi sõjalisel alal. Edasi Hawasi esindaja pöördus kindrali poole küsimusega: „Härra kindral, kui aga homme Walencia walitsus pöörduks Teie poole walstalitajate wõi ühe wälisriigi kaudu, ja pakuks teile sõjariistade rahu?" Seepeale kindral Franco wastas: „Ma keelduksin isegi astumast nendega kontakti. Minul ei ole waja pidada läbirääkimisi waherahu tingimuste üle. Minu wäed tungiwad edasi. Kui meie wastased soowiwad alistuda, siis peawad nad panema relwad maha tingimusteta."

Soovitatav igale perenaisele.

VASTILMUNUD
E. Silla Keedu- ja majapidamisraamat.
II täiendatud trükk, mis on vastavam uucle toitumisviisile ja täielikum senillmunud keeduraamatuist. 640 lk.
Hind 3.80,
köidetult 4.80.
Saadaval kõigis paremais raamatukauplusis.
Pealadu: Tartu, Suurturg, 11—2, E. Sild.
Raha ettesaatmisel raamatu kättesaatmine tasuta.

Saksa mõju Kesk-Euroopas kõveneb

Ungari ei ühine kommunismiwastase paktiga

Berliin, 26. 11. (ETA) (Havas) Ungari peaministri Daranyi ja wälisministri Kanya ametlikud läbirääkimised Saksamaa juhtidega lõppesid täna. Ungari peaministrid jääwad weel kaheks päewaks Saksamaale, kuid erawiisil. Nad lahkuwad Saksamaalt pühapäewal.

Saksa ringkonnad seletawad, et nad on rahuldatud Ungari ministritega peetud läbirääkimistest. Sel külaskäigul olewat demonstreeritud Ungari-Saksa sõprust niisugusel wiisil, et see ei wõi jätta oma mõju awaldamata rahwuswahelise poliitika alal, peamiselt Saksa mõju kõwendamiseks Kesk-Euroopas. Berliinis tuntakse siiski teatawat pettumust sellest, et ungarlased keeldusid ühinemast kominternwastase paktiga. Lohutatakse end sellega, et Ungari walitsus on otsustanud kommunismi kodus maha suruda. Seletatakse, et kuna Saksa-Ungari solidaarsus põhjeneb ühistel huwidel, siis on tarwis anda mõlema maa koostööle konkreetsema kuju paktide kaudu. Tõonitatakse, et mõlemad walitsused on otsustanud jatkata tulemikus perioodiliselt mõttewahetusi. Kuid Ungarile surwet awaldada kommunismiwastase paktiga ühinemiseks ei kawatsetawat.

MacDonald maetl

Ka ägedad wastased end. peaministri kirstu juures

London, 25. 11. (ETA) (Reuter) Ramsay MacDonaldi matuste puhul olid täna kõik lipud Londonis poolwardas. Leinateenistusest Westminster Abbey s, mida pidas Canterbury peapiiskop, wõttis kuninga esindajana osa Gloucesteri hertsog. Rohkearwuliste leinajate hulgas olid ka walitsuse ja diplomaatliku korpuse liikmed. Kadunu sõprade kõrwal wõidi näha ka tema ägedamaid poliitilisi wastaseid. Kirst kaeti Briti lipuga. Kirstule asetati üksainus pärg punastest ja walgetest lilledest. Leinateenistus lõppes Schoti leinalauluga.

Endise peaministri jäänused wiiakse täna õhtul Schotimaale. Matmine on homme Lossiemouthi kalmistul. Proua Chamberlain, peaministri abikaasa, saatis Chequersi mõisa aiast suure kimbu lilli endise peaministri hauale asetamiseks.

Loodetaw ilm

pühapäewal, 28. nowembril. Keskmise kiirusega lääne- ja põhjakaarte tuuli. Pilwine, ajutiste selginemistega. Hommikul kohati udu. Öökülm. Päewal temperatuur 0 kraadi ümber. Suuremaid sademeid pole oodata.

K.-Ü. TÖÖKOOL
Tallinn, Pärnu mnt. 28. Telef. 462-56.
Nõukogude Liidus ilmuva kirjanduse keskladu
Tellimiste vastuvõtmine NSVL ajakirjadele ja ajalehtedele.
Suur kogu proovinumbreid.
TUTVUGE MEIE VAATEAKNAGA JA LAOGA.
Ajalehtede ja ajakirjade üksiknumbrite müük
HINNAD ALANDATUD.
Soodsad tingimused ajalehtede kuuviisi tellimistel.

Itaalia ajakirjandus nõuab Prantsuse mereministri lahkumist

Prantsuse-Itaalia suhted wäga pinewad

Rooma, 27. 11. (ETA) (Reuter) Peagu kogu Itaalia ajakirjandus nõuab Prantsuse mereministri Campinchi tagasiastumist selle kõne pärast, mille ta on pidanud 23. oktoobril Prantsuse meremeestele Toulonis. Nõutakse Itaalia ajakirjanike tagasikutsumist Pariisist ja nende Prantsuse ajalehtede konfiskeerimist, mis soowitawad paremate suhete jaluleseadmist Prantsusmaa ja Itaalia wahel. Näib, et Itaalia-Prantsuse suhted ei ole kunagi olnud nii pinewad kui praegu.

Pariis, 27. 11. (ETA) (Reuter) Mereministeeriumi poolt awaldati kommünikee, milles seletatakse, et 22. oktoobril mereministri Campinchi poolt peetud kõne ilmus omal ajal täielikult ajalehtedes ja et see kõne ei sisaldanud midagi, millel oleks wõinud olla rahwuswahelist iseloomu.

Äge torm Soomes

Helsingi, 27. 11. (ETA) Eile ja möödunud ööl möllas Soomes mitmel pool äge torm, mille tugewus tõusis paigiti 9—10 pallini. Torm tekitas mitmel pool suuri kahjusid, kandes ära katuseid ja rikkudes telefoniliine. Tormiga käis kaasas lumesadu. Põhja-Soomes on lume siigawus juba pool meetrit ja Põhja-Karjalas weerand meetrit.

Eksportmunade hinnaks 1.15 kr. gr

Kanamunahindade noteerimiskomisjoni koosolekul noteeriti eksportmunade hinnaks 115 senti kg franko kogumispunkt.

Siseturu munade hinnaks noteeriti 110 senti kg franko kogumispunkt.

Tallinna Metallitöösturite Ühing 10

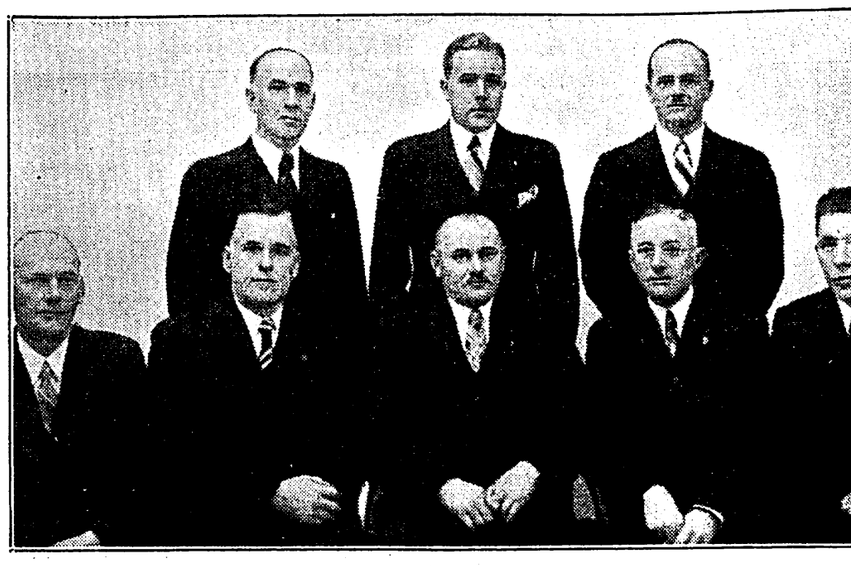

Tallinna Metallitöösturite Ühingu juubeliaasta juhatus.

28. nov., s. a. pühitseb Tallinna Metallitöösturite Ühing oma 10. aastapäeva, mille puhul korraldatakse Kaubandus-tööstuskoja saales ühingu liikmeile ja kutsutud aukülalisile — tuntud majandus- ja seltskonnategelasile — vastav aktus ja sellele järgnev ühine koosviibimine.

Nimetatud aastapäeva puhul on märkimisväärt, et Tallinna Metallitöösturite Ühingu ümber on koondunud Tallinna tunnustatum kesk- ja väike-metallitöösturkond — kõige mitmekesisemalt metallitööstuse eriharudest.

Oma sihikindla tegutsemisega on ühing saavutanud tunnustatud ja esirinnas püsiva positsiooni teiste kutseorganisatsioonide seas.

Ühingu üldtähtsust omavalst üritusist metada Üleriikliku Eesti Metallitööstu tamist, samuti ka seda, et äsja teoks Eesti Tehnilise Muuseumi asutamine sai a linna Metallitööstu Ühingu Tehniliselt nalt.

Sihikindlalt oma sihte taotlevale juubi vime parimat edu tegutsemiseks eelolevai

Ühingu juubeliaasta juhatus. Istuvad kult) Joh. Tatsi, O. Pirkop, K. Puusaag K. Kraan, Joh. Hinno. Seisavad (vasakult): manson, F. Strauss, A. Palvar.

Munters Eesti-Läti wahekorrast

Heanaaberlike suhete säilitamine Saksamaa ja Weneg

Riia, 27. 11. (ETA) Eile awati Riias kaupmeeste, töösturite ja majaomanike esimene suur kongress. Riigipresident Ulmanis esines kõnega, milles ta tõonitas suuri eduramme, mis Läti majanduses on saawutatud wiimaste aastate jooksul. Edasi ta seletas, et walitsus tahab teha kõik mis wõimalik, et säilitada talupoegade ja ametnike ostujõudu. Lõpuks ta rõhutas korporatiiwsete lodade osa feadusandluses.

Siis awalike asjade minister Bersinsch luges ette wälisminister Munterssi kõne, kes ei ole weel tagasi saabunud Pariisist. Selles kõnes Munters rõhutab kõigepealt Läti koostööd oma lähemate naabritega — Eesti ja Leeduga. Wiimastel kundel on Läti ja Eesti wahel küll tekkinud mõningaid arusaamatusi. Ent arwestades Eesti wastutawate riigimeeste wäljendusi, ma ei kahtle selles, tähendab Munters, et awameelsetel ja põhralikel läbirääkimistel suudetakse selgitada neid arusaamatusi ja tõgewdada koostööd, mis on saanud alguse ühistes wõitlustes wabaduse ja iseseiswuse eest. Edasi Munters awaldab kahetsust selle pinewuse üle, mis walitseb Leedu-Poola suhetes. Kõik riigid, kes armastawad rahu, terwitaksid selle wahekorra paranemist.

Suomega, Poolaga ja Rootsiga on arenemas tiline koostöö ilma juriidiliste sidemeteta.

Mis puutub meie suhetesse kahe tähtsain life teguriga Kirde-Euroopas — Saksamaag kogude Wenega — siis meilt on sageli küsi gune on meie orientatsioon. Niisugune küs meile wastuwõtmatu, sest meie ei wõi talude lisepoliitilise iseseiswuse ohustamist kaldumi wõi teisele poole. ühtlasi meie ei näe min mis takistaks heanaaberlike suhete säilitamist riigiga, kelledega meie oleme seotud majan widega ja oma geograafilise asendiga. Kur nismi probleem Lätis on juba ammugi laher meie suhtume rahulikult ideoloogilistele lahk wäljaspool meie riigi piire ega taha osa w selgitamisest.

Lõpuks puudutas Munters suhteid S Prantsusmaaga.

Pariisis wangistati hertsog Pozzo di Bo

Süüdistatakse osawõtus wandenõust

Pariis, 26. 11. (ETA) (Havas) Ühenduses kagulaaride wandeseltsi asääriga wangistati hertsog Pozzo di Borgo. Teda süüdistatakse ühenduspidamises wandeseltslastega.

Brüssel, 26. 11. (ETA) (Reuter) Prantsuse trooninõudja hertsog de Guise ja tema poeg Pariisi krahw teatawad ametlikult, et nad hoiduwad igasugusest poliitilisest tegewusest niikaua kui nad asuwad Belgias. Nad keelduwad isegi kuulduseid ümber lükkamast, et neid ei saadaks kiskuda poleemikasse.

Pariis, 26. 11. (ETA) (Havas) Seoses kagulaaride asääriga wangistatud hertsog Pozzo di Borgo ülekuulamine kujunes lühikeseks. Hertsogile teda süüdistatakse osawõtmises „kurjategijate Seepeale hertsog seletas, et tema sidemed süüdistatega seisawad ainult selles, et ta 1936. Dusseigneuri pealeläimisel nõustus asuma n.-n komiteede liidu abiesimehe kohale. Minu teadus seejuures ainult liidu üüriraha maksmi ei ole kunagi kawatsenud rünnata praegust w korda, seletas hertsog.

Mitmed adwokaadid, kes kaitsewad kagulaaride süüdistatud isikuid, esitasid täna kohtu-uurimise, milles palutakse asendada siseminister Do 24. nov. awaldatud teadaandes sõnad „k ühing" sõnadega „mässunõu riigi sisemise julgeo tu". Kui prokuratuur nõustub selle muudatusega, kohelda wangistatuid poliitiliste wangidena.

Stalin puhastab diplomaatlikku korpu

Kõik wanad enamlased wälja! — Oodata 19 diplomaadi pr

Warssawi, 26. 11. (ETA) (DNB) „Express Poranny" teatab Moskwast, et Stalinil olewat kawatsus puhastada kogu diplomaatlik korpus wanadest bolschewistidest ja asendada need noorte jõuduega kommunistlikust erakonnast. Uhtlasi leht kinnitab, et lähemal ajal o umt sensatsioonilist protsessi Nõukogude diplomaadi wastu, keda süüdistatakse likus tegewuses.

Briti katse Saksamaale lähenemiseks heaks kiide

Aga ka Prantsusmaad ei wõi jätta toetuseta

London, 26. 11. (ETA) (DNB) Prantsuse peaministri Chautemps'i ja wälisministri Delbosi eelseiswa külaskäigu puhul Londoni „Daily Telegraph" kirjutab: Oodatakse, et lord Halifax kirjeldab sel kohtamisel isiklikult oma muljeid neist kõnelustest, mis temal on olnud Hitleriga ja Saksa ministritega.

„Daily Express" kirjutab: Prantsusmaa on loonud Euroopa mandril sõjawäelise liidu, mis taotleb Saksamaa sisepiiramist. Inglismaa peab aga meeles pidama, et kui ta toetab Prantsuse kohustusi Euroopas, siis saab lootus tõummata ühendriike ühisele jõonele Briti impeeriumiga.

„Daily Mail" teatab, et alamkoja wälisasjade komisjoni eilsel kinnisel koosolekul on heaks kiidetud uus katse lähenedа Saksamaale. Ent ühtlasi on komisjon olnud selle poolt, et Inglismaa toetaks Pra kui wiimane satub sekeldustesse.

Sotsialistlik „Daily Herald" tõendab, et faxi kõnelused Hitleriga olewat alarmeer Euroopa.

London, 26. 11. (ETA) (Reuter) Ch Delbos saabuwad Londoni pühapäewa õhtul Kõnelused Downing Streetil algawad esmas 11. Kuuldub, et mõnedest kõnelustest kutsute Halifax osa wõtma.

Peaminister Chamberlain annab esmas laliste auks eine ja wälisminister Eden õ Teisipäewal on Prantsuse suursaatkonnas e wõtawad osa mitmed Briti walitsuse liikme einet Chautemps ja Delbos ajuwad kohtuele

Meile kirjutatakse:

Eriteadlased siirduvad erateenistusse

Linnateenijate palkade küsimuse arutamisel põhjendas linnapea Soots oma ettepanekut tõsta eriteadlaste — inseneride ja tehnikute — palku võrreldes teiste ametnikega enam sellega, et viimasel ajal lahkuvad linnateenistusest eriteadlased, siirdudes erateenistusse, kus nende teadmisi hinnatakse õiglasemalt.

Palkade küsimust tuleks vaadelda kahes osas: esiteks tõsta linnateenijate palku üldiselt elukalliduse tõusuga põhjendades, teiseks lahendada eriteadlaste palkade küsimus.

Seni on eriteadmisi tehnilisel alal o nata vaid eraettevõtteis, kus nende p kahekordsed riigi- ja omavalitsusteenija reldes.

Näiteks raudteevalitsuse teenistusest late palgaolude tõttu lahkunud mööd üle 15 inseneri, siirdudes era- või poolri võtete teenistusse, sest tihti noorem raa saab enam teenistustasu kui insener

Nii edasi minnes ei leidu varsti riigi- valitsusteenistuses küllaldaselt kvalifitsee jõude, sest tehnilisel alal juurevool on manitaaraladega võrreldes.

Oleks aeg seda küsimust lahendada suse- kui ka riigiteenistuses.

oma igakuisest palgast 5 kr. alweelaewastiku heaks.

Kohalikke teateid

Omawalitsuste sekretäride kursus hakkab lõppema

Siseminister moodustas eksamikomisjoni

Praegu Tallinnas käimas olew omawalitsuste (linna-, alewi- ja wallawalitsuste) sekretäride kutseomandamise kursus hakkab juba lõpule jõudma. Loengud kursusel kestawad kuni 11. detsembrini k. a. ja selle järele asub kursuslaste teadmisi katsuma eksamikomisjon.

Siseministri otsusega moodustati eksamikomisjon järgmises koosseisus: esimeheks siseministri abi E. Maddisoo, liikmeteks siseministeeriumi omawalitsuste osakonna direktori asetäitja T. Teder, abidirektor O. Angelus, politseikooli direktor E. Mets, maaomawalitsuste liidu nõunik A. Loorits ja Harjumaa waldade rewident A. Siim.

Asutatakse „Tehniline muuseum"

Ehitusasjanduse Arendamise Seltsi eestwõttel on kawatsusel Tallinnas asutada alatine ehitusnäitus wõi õigemini tehniline muuseum. Esialgsete kawatsuste kohaselt paigutatakse muuseum ehitatawasse tehnikumi hoonesse, Pärnu mnt.

Hariduseministeeriumis on asutatud näituse ellukutsumiseks sihtasutus „Tehniline muuseum", mille juhatuse esimeheks on ministriwi abi W. Päts, juhatuse liikmeteks ins. Grauen, Normann, T. Uesküoo j. t.

„Wironia" ja „Rewelia" aastapäewad

Täna ja homme pühitsevad korporatsioon „Vironia" oma 37. ja „Revella" 17. aastapäeva, mis puhul Tartus peetakse pidustusi. Elle ja täna saabusid Helsingist Tartusse nende korporatsioonide Soome sõpruslepinglaste esindajad Viiburi ja Karjala osakondadest.

Rätsepatööliste ametiühingu juubel

Pühapäeval, 28. skp., pühitseb oma 30. tegutsemisaastapäeva Tallinna Rätsepatööliste Ametiühing, kelle tegevuse algus ulatub tagasi 1906. aastasse. Kuid alles 1907. a. saadi luba Tallinna Rätsepatööliste Ametiühingu ellukutsumiseks.

Ühingu tegevus on olnud tegevusrohke, kusjuures on waheldunud tõusu ja mõõna perioodid. Ametiühing on mitmel korral olnud suletud, kuid hiljem saanud ikkagi tegutsemisloa. Oma eluea kestel on ühing mitmel korral muutnud ka nime.

Sotsiaalolude parandamiseks on mitmel korral edukalt läbi viidud streike, saavutades ka kollektiivlepinguid ettevõtjatega. Ühingu juhatusse kuuluvad esimees A. Oja, abiesimehed H. Porgasaar ja H. Sauemägi, sekretäriks K. Palm, abid V. Kurmiste ja E. Rajasalu, laekuriks A. Luuberg, -abiks K. Tolmusk, varahoidjaks H. Liivak ning ühingu asjaajajaks O. Pärn.

Juubeli tähistamiseks on pühapäeval, 28. skp., sihtasutus „Tallinna Rahvamaja" saalis kell 12 päeval aktus, kus kõnedega esinetakse ühingu tegevuse üle. Muusikalise osa täldab Töölismuusika Ühingu orkester. Õhtul kell 5 p. l. järgneb pidulik koosviibimine „Töölisvõimlas" kutsutud külalisile.

„Suomi" lõpetab ühenduse pidamise Tallinn-Helsingi liinil

Alates 4. okt. lõpetab aurik „Suomi" reisiwoorid Tallinna-Helsingi liinil. „Suomit" asendab aurik „Oihonna". Eesti aurik „Aegna" jätkab endiselt oma reiise wäljudes Tallinnast esmaspäeviti ja neljapäeviti ning Helsingist kolmapäeviti ja reedeti.

Hipodroom

Rootsist toodi traawel. Jookfude waheaega lühendati.

Pühapäeval jooksep 1. klassis Rootsist toodud traawel Outright (Autrait), kelle rekord 1600 meetri peal on 2:18¼. Traawel kuulub O. Kristjuhanile ja A. Wiidikule. Uustulnukaga wõistlewad Wirwe, Wanderer, Fechtmeister, Calumet Ecton, Falkenstein ja Quiji-Quasi.

2. klassis jooksewad Angriff, Boikott, Favorit, Kindral, Red-Whip ja Kuller; 3. klassis — MacMahon, Pääsuke, Lareida, President ja Kroonprints; 4. klassis — Aida Watts, Kungs, Argon, Kaja, Cortella ja Gold-Ilse. See on ühtlasi ka awajooks pühapäeval.

Handikapis katsuwad jõudu Ludmilla, Croll-Yard, Larion, Luna, Karske, Kaba, Puppe, Jiminie, Luz ja Cyklon. Ei pinndu ka handikap start 2:33, milles 7 osawõtjat.

Kuna kawas on 9 jooksu ja päew lühike, siis awatakse ajimene start kell 12 ja jookfude waheaega on lühendaind õ minuti wõrra.

Nohu vastu on hea
NASALGAN
NOHUSALV
Vabamüügil apteekides.
A. S. Prov. J. LILL.

M. Aitsama austamiskoosviibimine

60-da sünnipäewa puhul

Tulewal festnädalal, 1. detsembril, saab meie tuntumaid ajakirjanikke, „Päewalehe" toimetaja Mihkel Aitsam 60-aastaseks. Ta on Eesti Ajakirjanike Liidu auliige, Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi auliige ja innukalt tegew weel mitmel pool mujal. Nimetatud organisatsioonide ja asutuste korraldusel toimub 1. detsembril M. Aitsama juubeli puhul „Kuld Löwi" ruumes austamiskoosviibimine sõnawõtu ja ettekannetega.

Austamiskoosviibimisest osa wõtta soowijaid organisatsioone ja isikuid palutakse end registreerida kas „Päewalehes" toimetaja K. Tederi juures kella 9—1 p. (telef. 428-83), E. Ajakirjanike Liidu abiesimehe „Uus Eesti" toimetaja G. Mahnulo juures kella 10—12 (telef. 483-73), Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi asjaajaja-direktori Aug. Lassi juures Õlleprunli tän. 1 (telef. 455-13) kella 4—6 p. l. ja „Kuld Löwis" igal ajal. Registreerumisel palutakse ühtlasi tasuda koosviibimise kulude katteks 4 krooni. Käesolewat teadaannet palutakse kõigil wõtta kutsena, kuna erilisi kutseid wälja ei saadeta. Ülesandmisi wõetakse wastu teisipäewa õhtuni.

Austamiskoosviibimine algab kell ½8 õhtul.

Juukseäri, kus tehakse igale daamile meeldiwad soengud.

Kõik pealinna moodsad daamid jälgiwad suure huwiga wälisuudiseid juuste-soengute alal. Hiljuti fattusin Liiwamäe tän. 35 asuwasse juukseärisse „Meta". Selle tööstuse praeguseks omanikuks on aastaid sellel alal töötanud pr. Sassi. Wiimane on üks wähestest juukfuriteperes, kes on kunstikooli maalimise alal lõpetanud. Selle kunstiharu lõpetajaile on ka omane hea moemaitse. Nimetatud omadus on ka selle äri omaniku juures silmapaistwalt arenenud. Peale selle on ta lokkimise alal leiutanud eriline meetodi, mille tulemusena elektrilokid püsiwad üle 8 kuu ja wesilained nädalaid. Töö eest täieline wastutus. Soenguid tehakse siin igaks otstarbeks, kuid wäga sobiwalt ja nägusalt. Moe waliku aitawad kaasa Berliini ja Pariisi paremad juukfemoe ajakirjad, millisein leidub äris rohkel arwul. Nendes ajakirjades on ka ära toodud wiimastel juukfeäride wõistlustel Amsterdamis, Berliinis ja Dresdenis auhinnadega kroonitud soengud. Neid soenguid teeb „Meta" juukfetööstus wäga effektselt.

Kadrioru park laiendamisele

Kuuldub, et Kadrioru pargi pindala kawatsetakse laiendada kuni Lasnamäe weeruni. Mitmelt Mäekalda tänawa majaomanikult on ära ostetud nende kinniswarad. Ostetud krundid ühendatakse Kadrioru pargiga.

A. Maasik Tallinna ringkonnakohtu liikmeks

Riigihoidja käskkirjaga 26. nowembrist 1937 on Tallinna 2. jaoskonna kohtunik August Maasik nimetatud Tallinna ringkonnakohtu alatiseks liikmeks, wabastades teda seniseit ametikohalt.

Karusnaha-

Rünnakpäew wöörnimedele

Pühapäewal peetakse üle kogu riigi n.-n. rünnakpäew wöörnimedele. Nii luteriusu, kui ka ap.-õigeusu kirikutes juhitakse tähelepanu nimede-eestistamise suurele rahwuskultuurilisele tähtsusele. Päewa jookul peetakse päewakohaseid koosolekuid ja seltskondlikke kohtuid wöörapäraste nimede üle waldades, alewites ja linnades. Keskpäewal toimub raadio-ülekande wastuwõtmine üle kogu riigi selleks ajaks korraldatud koosolekutel. Raadios antakse kella 13.00—14.00 kontsertmuusikat ja 14.00—14.30 kõneleb nimede eestistamise keskbüroo juhataja A. Taioste.

Nimede eestistamisele juhitakse tähelepanu kõikjal, kus pühapäewal leiawat aset koosolekud wõi pidustused.

Laupäewal juhiti tähelepanu nimede eestistamise tähtsusele ka kõikides koolides.

Tekstiiltööliste ülelinnaline koosolek

Eesti Tekstiiltööliste Ühingu Tallinna osakonna juhatuse korraldusel toimub pühapäeval, 28. skp., kell 10 hommikul „Töölisteatri" ruumes ülelinnaline tekstiiltööliste koosolek, kus arutusele tulevad peaasjalikult palgaolude kui ka telgede arvu tõstmisega ühenduses olevad küsimused.

Koosolekul kõnelevad ametiühingute organiseerimise tähtsusest palgaolude korraldamisel — tekstiiltööliste ühingu sekretär J. Mihkelson. Järgnevalt kõneleb osakonna esimees E. Kadak teemal „Osakondade senisest tegevusest ja ülesandeist".

Sünnipäewalapsi

Johannes Adamson, õpetaja, sündinud 28. now. 1883. a. Walguta w. Tartumaal.

Marie Sapas, õpetaja, sündinud 28. now. 1875. a. Wana-Kariste w. Pärnumaal.

Johannes Söster, õpetaja, sündinud 28. now. 1876. a. Palmse w. Wirumaal.

A. Trazewsky 35-a. ametijuubel

Täna pühitseb oma 35-a. ameti juubelit kullasepäri o.-ü. J. Kopfi graweerija A. Trazewsky. Alates oma õppeajast on ta wahetpidamatult olnud nimetatud firma teenistuses. Juubilarile awaldasid oma austust äri juhatus ja kaastöölised.

W. Prefs 25 a. sadamatehaste teenistuses

Homme tähistab oma weerandsaja-aastase teenistuse kestwust riigi sadamatehastes tööstuse raamatupidamise ametnik Willem Prefs. Juubilar sündis Tallinnas 5. weebr. 1883. a. Koolihariduse omandas raudtee tehnikakoolis Tallinnas, lõpetades selle 1903. a. Peale kooli lõpetamist teenis 9 a. Tallinnas raudtee weoosakonnas weduritjuhina.

Riigi sadamatehastes (end. Tall. Peeter Suure sõjasadamas) algas juubilar teenistust 28. now. 1912. a., alul meh.-katelsepatööksja tööjuhina, pärast tööksja meistri wanema abina, 18. now. 1918. a. alates kalkulatsiooni-osakonna juhatajana ja 1920. a. sadamatehaste tehnikaosakonna ülema abina. 1. jaan. 1921. a. määrati ta tööstuse ja ladude raamatupidamise wanemaks ametnikuks.

Juubilar on tehaste peres tuntud wastutuleliku ja heatahtliku kaaswõitlejana.

1. detsembrist Tallinna-Helsingi laewasõit kallim

1. detsembrist alates on Tallinna-Helsingi liinilaewad koormatud ka jäämaksudega, mispuhul sõidubiletid tõrgencewad ja ühekordne sõidubiletihind on 12 ja 14 krooni.

Mõne reaga

Noorte kirjandusõhtu. ÜENÜ „Hõimla" osakonna kirjandusklubi kolmas omaloomingu õhtu toimub esmaspäeval, 29. nov., s. a. kell 8 õhtul Niguliste tän. 13 ruumes. Kõigil kirjandussõpradel sissepääs maksuta.

Wälis-Eesti ühingu kontsertball ülemaailmse Wälis-Eesti päewa puhul algab täna õhtul Kaubanduse-tööstuskoja saalis.

Tallinna-Harju kesk- ja kutsekoolide wil! kogude Liidu klubiõhtul, piihapäeval, 28. skp., kell 20 kõneleb major K. Utaste teemal „Kaasaja waimseid otsinguid".

ladu

ühing „Eesti Turist" korraldab waatluskäigu a.-s. Johansoni paberiwabrikusse pühapäeval, 28. skp., kell 11 hommikul. Kogunemine on Maakri tän. 27, wabriku wõrawas.

Apteekide öövalwe

Laupäewal wastu pühapäewa:

G. Gnadebergi ja Leydeni apteek, S. Karja t. 4. Tel. 445-88. Schnickeri apteek, Paldiski mnt. nr. 6. Tel. 431-18. 1. linna apteek, Krediitpanga majas, Pärnu mnt. 10. Tel. 445-41 2. linna apteek, Tellisککivi t. nr. 40. Tel. 439-42 H. Mihheina apteek, S Tartu mnt. nr 47. Tel. 808-42.

Öömel:

Trossini apteek, Apteegi tän. 4.

Wargusi pealinnas

Restoran „Salwe" eesruumist warastati Woldemar Karro jalgratta kõlbeja karbiidlamp õ kr. wäärtuses.

Oskar Mõõga kuurist Olga tän. 4 warastati sedelgas ja ohjad 10 kr. wäärtuses.

ARE RAAD
Kodumaa toodete
TEHAS
REIMANI
TELEFONID:
ARE aparaate esindavad
TALLINNAS: A.-S. Tormolen, Raekoja 17.
TARTUS: T.-Ü. „ARE", Suurturg nr. 11.
TARTUS: „Estika", Tähe t. 65.
TARTUS: Fa Haanja-Kitsing.
PÄRNUS: K-m. Vennad Jeerik.
VILJANDIS: K-m. Ernst Kirikal.
VALGAS: Firma O. Ritson.
VÕRUS: Firma August Taal.
TÕRVAS: Vilhelm Bergmann.
RAKVERES: K-m. A. Leetberg.
„ E. Oldt.
NARVAS: A-s. Tormolen.
„ K-m. Must.
HAAPSALUS: K-m. E. Palias.
TAPAL: Arnold Jalgmaa.
KOHILAS: Rudolf Gutmann.
JÕH
PET
PÕL
RAK
RAP
JÄR
PAI
JÕG
JÄR
Müügipunktid kõigis suuremates keskuste

Siseriig

Harjumaalt

Lahenes Lehmja eratee awamise küsimus. 1935. a. otsustas tolleaegne Harju ajut. maawalitsus awada Kurna walla Lehmja külas eratee, mille järele kohalikel maapidajatel oli tungiw tarwidus. Selle otsuse peale kaebas Korneti talu omanik Gustaw Päew, kelle talu krunti uus tee oleks riiwanud, riigikohtusse, kus ajut. maawalitsuse otsus tühistati.

Wahepeal on maawalitsusele tulnud rida palweid, milles tungiwalt nõuti uue eratee awamist ja nende palwete põhjal oli küsimus nüüd wiimasel ajut. maawalitsuse koosolekul kaalumisel. Nra kuulates asjaosaliste esindajate arwamisi, otsustas nüüd ajut. maawalitsus oma endise otsuse kaebaja talusse puutuwas osas muuta ja uue awatawa Lehmja eratee sihi läbi wiia mujalt.

Virumaalt

Pull muljus taluperemeest. Undla walla Neeruti asunduses sai pulli käest muljuda kohalik talupidaja Herman Männik. Ajal, millal peremees tahtis hakata pulli söötma, tõmbas see endal rönga ninast ja tormas mehe kallale. Ta surus mehe seina ja sõime wahele nurka, kusjuures löi sarwega kätte ka suure haawa. Appihüüete peale jooksid juure teenijad, kes päästsid peremehe tigeda pulli käest raskesti muljutuna.

Viljandist

Linn teeb 100.000-kr. laenu. Wiljandi linnawolikogu järgmine koosolek peetakse eelolewal kolmapäewal ja sellel koosolekul wolikogu peab linnawalitsusele andma nõusoleku 100.000-kr. laenu tegemiseks. Laenu wajab Wiljandi [illegible] lõpulewiimiseks. Hoone [illegible] nurgale ja selle müürit[illegible] takse kuuldawasti nõut[illegible] koosolekul määratakse [illegible] majandusaastaks. Lin[illegible] endisteks.

Wiljandlanna esine[illegible] holmi Eesti Selts on [illegible] serdile esinema Wiljan[illegible] tari pr. M. Weinmann[illegible] linna konserwatooriumi[illegible] nõusoleku esinemiseks [illegible] nemine leiab aset 29. [illegible]

Wil[illegible]

Selgitati talunik[illegible] tagasi sai Wiljandis su[illegible] talunik Peeter Ristik[illegible] mees tüli sattunud W[illegible] asetsewas toidualneteka[illegible]

Hans Laanega. Wiim[illegible] sest wälja ja jaganud k[illegible] pärast seda hakkas P. [illegible] miste walude üle. Ta [illegible] hiljem tõigi furma.

Abja tahab keskk[illegible] eelõõd keskkooli ellu[illegible] jaks oleks sihtasutus [illegible] põhikiri on juba koos[illegible] organisatsioonid ja asu[illegible] juhtes seisukohta wõtm[illegible]

S. Tartu m.

K. Leetbergi austamisaktus Rakweres

Südamlikke austamisawaldusi wanale kooli- ja kultuurtegelasele.

Reede õhtul toimus Rakweres kohaliku ühisgümnaasiumi saalis endise direktori Kaarel Leetbergi 70. sünnipäewa puhul tema austamisaktus, mille korraldas Rakwere ühendatud gümnaasiumide wilistlaskogu. Peale kella 18 kogunes gümnaasiumi ruumesse arwukalt kooli endiseid õpilasi-wilistlasi, kohalike seltskonnaiegelasi, linna- ja maawalitsuse esindajad jne.

Aktuse awas tervituskõnega wilistlaskogu esimees W. Saksen, kes andis üle juubilarile ka wilistlaskogu auliikme diplomi. Järgmisena wõttis sõna kohalik laulu keele õpetaja Kristoffel, kes ütles sooje tervitus- ja tunnustussõnu ladina keeles, millele K. Leetberg ka samas keeles liihidalt wastas.

Aktusekõne oli linnanõunik Oskar Kalmistolt, kes pikemas sõnawõtus peatus sõhemalt K. Leetbergi kui kirjanduse-, keele-, kultuuri- ja koolitegelase wõõpõllul, leides selle olewat igati wiljaka ning tagajärjeka.

Peale teisi laulunõtekanner järgnesid tervitused. Maawalitsuse esindaja E. Naatma andis üle ümbriku. Linnawalitsuse esindajana tervitas O. Kalmisto, andes üle kingituseraki. Rakwere seltskondlike organisatsioonide nimel wõttis tervituseks sõna J. Vallop, kes andis üle ka organisatsioonide ning koolide ühise auaadressi ning samade nimel ka ümbriku. Tervitusi oli weel dir. H. Jänefelt j. t. Ka andsid ühisgümnaasiumi õpilased juubilarile üle lilli.

Rüüd wõttis sõna juubilar K. Leetberg, kes temale ülesnäitatud südamlikust austamisest oli ülmselt liigutatud.

Juubilarile oli saabunud sõõraisel hulgal tervitustelegramme, et neid aktusel üldse ei jõutud ette lugeda, waid seda tehti aktusele järgnemid teelauas, mis samuti möödus igati meeleolukalt.

Soome salapiirituselwedaja esines wale nime all

Mõned nädalad tagasi tabati merel 3000 liitri salapiiritusega Soome mootorpaat „Kaio". Selle wäärtusliku laadungi eksporteerijaiks olid soomlased Porhonen ja Käriä. Eile tuli nende süütcoasi arutusele kohtus, kusjuures selgus, et Käriä on esinenud vale nime all. [illegible] selle süü omaks ning [illegible] Adolf Merinen.

Kas see nimi vas[illegible] Tallinna-Harju krimi[illegible] ametivõimudele vasta[illegible] eest karistas kohus [illegible] tusega.

Polits

Liiklemismääruste [illegible] sõitmise pärast võeta[illegible] A—2003 juht. Mitme[illegible] ruste rikkumise pärast [illegible] sõiduauto nr. A—123[illegible] K—514 juhid ning [illegible]

Peksis oma perek[illegible] 7—6 elutsev August [illegible] samas majas korter n[illegible] korduvalt rikkumud te[illegible] nud olekus mees mürg[illegible] konnaliikmeid.

Koer hammustas [illegible] fikontori vanem pos[illegible] politseile, et viibides [illegible] S. Raevalla tän. [illegible] hammustanud kuri ko[illegible]

Varastati saelaudu [illegible] hau jukk avaldas po[illegible] dalt mererannast on [illegible] väärtuses.

Veoauto ja veov[illegible] Narva m. 73 asets[illegible] ku veoauto nr. A—1[illegible] elutseva veovoorimeh[illegible] lemad sõidukid said v[illegible] Videviku tän. nr. 24—[illegible]

Teine samasugune [illegible] nr. A—150 ja Prii tän [illegible] mehe Villem Rannuse[illegible] Reimani tän. nurgal. [illegible] natada parempoolne [illegible] tän. nr. 89—12 elutse[illegible]

Joobnud isikuid [illegible]

Teater • Muusika

„Estonia" teater

Laup., 27. nov., harilike hindadega operett **„Tatra tüdruk"**.

Pühap., 28. nov., päevaseks etenduseks Smetana ooper **„Müüdud mõrsja"**; kell ½8 õhtul alandatud hindadega **„Vedelvorst"**.

Esmasp., 29. nov., alandatud hindadega Benešl operett **„Haljal aasal"**.

Tuleval nädalal kaks esietendust

Kesknädalal, 1. detsembril, Puccini kauneimaid oopereid **„Tosca"** esineb Eino Uuli uues lavastuses ja suurelt osalt ka uue koosseisuga. Nimelt näeme ja kuuleme sel puhul Cavaradossi osas Eedo Karrisood, Scarpia osas Vootele Veikatit jne. Nimiosas endiselt Olga Tiedeberg. Voldemar Haasilt uued dekoratsioonid. Muusikajuht Verner Nerep.

Pühapäeval, 5. dets., tuleb esietendusle Marcel Pagnoli näidend **„Tseesar"**, sama autori „Kaugete randade" („Marius") ja „Fanny" järg. Lavastus Priit Põldroos. Nimiosas Paul Pinna.

Eesti Draamateater

Täna, laupäeval, kell ½8 õhtul, 35. korda A. Särevi-O. Lutsu **„Suvi"**. Kaastegevad: T. Eljas, O. Eskola, L. Hansen, A. Hõimre, J. Kaljola, F. Malmsten, L. Martin, M. Orgussaar, L. Paberit, P. Ruubel, J. Sammul, A. Talvi, R. Tarmo ja E. Türk.

Pühapäeval, kell ½8 õhtul, 100. korda A. Särevi-O. Lutsu **„Kevad"**. Kaastegevad: O. Eskola, L. Hansen, A. Hõimre, F. Malmsten, M. Mõldre, FM. Orgussaar, L. Martin, L. Paberit, P. Ruubel, FJ. Sammul, R. Tarmo ja K. Toom.

„Raudami" 15. aastapäewa kontsert

Täna kell 20.00 esineb arvukas „Raudami" segakoor juubelikontserdiga Estonia kontsertsaalis. Kava on koostatud eesti helitöödest, kus esinevad A. Kapp, J. Aavik, A. Lemba, M. Saar, C. Kreek, E. Võrk, A. Karindi, E. Oja, R. Päts, H. Kõnd, J. Tamverk ja H. Eller laulude autoreina. Kümme koori à capella laulu on esiettekandel. Solistidena esinevad A. Papmehl, P. Indra ja prl. L. Anton. Kontserti raadios edasi ei anta.

J. Filippowi 40-ne aasta juubel

Teisipäeval on Vene teatris tuntud ooperilaulja, vene keiserlike teatrite ooperisolisti I. Filippovi lavategevuse 40-a. juubel. Selle haruldase juubeli puhul tuleb ettekandele Planquette'i vlisirikas, meleegi publikule hästi tuntud operett „Korneville'i kellad". Etendusel on kaastegevad ka meie jõude, nimelt pr. E. Reinap ja hr.-ad A. Viisimaa ja K. Savi.

Töölisteater

Täna **„Inimesed ajujääl"** 4. korda. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 20—125 senti.

Pühapäeva päeval **„Kolmekrossi ooper"** 9 korda.

Pühapäeva õhtul **„Mehe küljelnu"** 18. korda.

Esmaspäeval **„Oitsev meri"** üldhindadega.

Diplom Estonia muusikaosakonna segakoorile Ungarist

Estonia Muusika Osakonna selle aasta suvise Ungari reisi õnnestunud esinemiste tulemusena on koorile saabunud Ungari Lauljate Liidult lisaks juba enne koori kojusõitu kaasa antud pärjale, vapile ja karikale veel järgmisesisuline diplom: „Ungari Lauljate Liit avaldab käesoleva mälestuskirjaga oma tunnustust ja tänu Estonia Muusika Osakonna segakoorile tema osavõtu eest Budapesti rahvusvahelisest laulupeost, eriti tema väljapaistva esinemise puhul, millega ta esindas eesti koorilaulukultuuri kõrgeväärtusliku kunstilisusega ja hingestatud ja distsiplineeritud ansambliga."

Samal reisil sõlmitud tutvusele tuginedes on kooriga lähemasse sõprusühendusse astunud Daani segakoor „Dansk Mensural Cantori" (Köbenhavn), tehes ettepaneku kooridel edaspidi üksteist vastastikku informeerida oma esinemistest raadios.

Samuti on üksikute liikmete kaudu loodud elav kontakt mitme Ungari kooriga, nagu „Budai Dalarda" ja „Palutrina Koor" Budapestis jne.

Kodumaise lähema ülesandena on EMO kooril teoksil koori 25. a. tegevusjuubeli pühitsemine aeliku kontserdiga 4. detsembril s. a. Estonia kontsertsaalis ühes kinnise aktuse ja balliga samal päeval.

Kino

Noorus eksiteel „Kunglas"

Kino „Kunglas" tuli esietendusele Metro-Goldwyn-Mayori suur noorsoofilm „Noorus eksiteel", mille peaosas esinewad 3 noorimat filmitähte Freddie Bartholomew, Jackie Cooper ja Mickey Rooney. Film wiib meid Ameerika suurlinna laste elusse, kes wanemate hoolitsusest hülgatuna organiseerituad oma algatusel wargajõugu, et hankida raha elektritoolil surmatud gangsterile hauatähi püstitamiseks. Poisikesed warastawad autokummi, millest saawad neidi raha. Et kowaga saada suuremat summat, nad röövituad paljaks rikka kooseri, mille eest nad satuwad kohtusse. Suur elamus nõjub poisteese üleschitawalt ja nendeit saawad tublid inimesed. Film wäärib täit tähelepanu ning on eriti soowitatav noorsoole.

Mihkel Aitsama uus ajalooline jutustus

Eestimaa kuningast — Kölli Toomast

Tuhandete Eesti talupoegade organiseeritud lahing sõjawäega iseseiswa talupojariigi loomiseks

Lähemal ajal hakkab ilmuma „Päewalehes" Mihkel Aitsama sulest järjekorraline ajalooline jutustus, mis oma põnewa sisuga, teema käsitlemiswiisi ja ulatusega ületab sama autori senised kirjutused.

Pikemate uurimiste järele arhiiwides M. Aitsamal on õnnestunud saada selget ülewaadet eesti talupoegade

suurest werisest wastuhakkamisest ja sõjast ligemale 150 aastat tagasi.

See talupoegade wastuhakkamine oli oma ulatuselt ja tagajärgedelt isegi tunduwalt suurem meile hästi tuntud „Mahtra sõjast", sest see haaras Harju, Järwa ja Wiljandi maakondi.

Talupoegade saadikud organiseerisid mitmes maakonnas wastastikust abistamist ja ühist wastupanu tolleaegsetele wõimumeestele. Wastupanu murdmiseks saadeti Tallinnast mitmel puhul

suuri sõjawäeüksusi suurtükkidega,

mis alul löödi tagasi talupoegade malewa poolt.

Eesti wabadustarmastawate ja julgete talupoegade eesotsas oli Kölli Toomas, kes seadis oma malewa eesmärgiks Tallinna wallutamise ja muulastest wõimumeeste wäljapeksmise Eestist. Nagu näha wanaaegsetest ürikutest, Kölli Toomas tahtis enese kuulutada

iseseiswa Eesti talupojariigi kuningaks

ja tituleerida oma staabiülemat kaaswõitlejat kindraliks. Niisuguses meeleolus peeti wiimaks werine pealahing tuhandete meeste ojawõtul.

Kölli Toomas wiis oma talupojad sõtta organiseeritult lippude all wiinliorkestri marsihelide saatel. Puudulikult warustatud talupojad tapsid wene wägede juhid, kuid pidid hiljem siiski alistuma ja loobuma iseseiswa Eesti riigi loomise kawatusest.

Mihkel Aitsamale omases sorawas ja rahwalikus keeles käsitleb ta ajalooliste tõsiasjade põhjal talurahwa tolleaegseid elutingimusi, kombeid, perekonnaelu, eriti peatudes eestlastele alandawa kurikulusa parunite

„esimese öö õiguse"

juures, mis pisut warjatud kujul jatkus ka kirjeldawa sündmuse ajastul.

Mihkel Aitsama uus jutustus kestab mitu kuud. Nii nagu eelmiste tema kirjutuste puhul, on ka see rikkalikult illustreeritud piltide, jooniste ja ürikutega.

Täna Kaubandus-Tööstuskojas senise täiskogu viimane koosolek

Koja eelarwe 140.000 krooni Lisaeelarwe 4000 krooni

Täna kell 2 päeval astub kokku Kaubandus-tööstuskoja täiskogu senises koosseisus wiimaseks koosoletuks, et wõtta wastu koja 1938. aasta algeelarwe ja 1937. aasta lisaeelarwe. Tulewal nädalal toimuwad teatawasti juba koja uue koosseisu walimised.

Kaubandus-tööstuskoja 1938. aasta algeelarwe on kooskatud tasakaalus ümmarguselt 140.000 kroonile. Wõrreldes jookswa aasta eelarwega on uus eelarwe suurenenud õige tunduwalt. See on ofutunud wõimalikuks koja heaks wõetawate maksude parema laekumise tõttu. Maksumäärad jäänud endisteks. Intensiiwne tegewus, mida koda harrastab, nõnab enam kulusid. Wiimasel ajal on eriti suurt rõhku pandud majandusringkondade organiseerimisele.

Jookswa aasta kohta ofutus wajaliseks esitada lisaeelarwe umbes 4000 krooni ulatuses. See oli ühelt poolt tingitud edasilükkamatute remontide tegemisest koja kinnisvarade juures ja teiselt poolt kulude suurenemisest ametnike pensioniseaduse tõttu, kus kojal tuleb tasuda pensionimaks tagant järele wiie aasta eest suuremal määral kui see warem oli nõutud ette.

Wäljaspoole wõiks paista pisut wõõrastawana, et eelarwe kinnitab lahkuw täiskogu. Kuid see on Kaubandus-tööstuskoja üheks uudiseks, mida põhjendatakse sellega, et wana täiskogu neljs aasta kogemuste järele paremini tunneb neid ülesandeid, mis kojal tuleb täita eelseiswal aastal. Oma erisowe, kui neid peaks leiduma, uus täiskogu wõiks seega siis teostada lisaeelarwe kaudu.

ILMUS MÜÜGILE

OMA KODU nr. 9

Rakvere erinumbrina.

SISUKS: Kirjutusi linnapea H. Aviksoo'lt, Arnold Liivilt ● Lüürikat ja proosat Rakveres elutsevailt kirjanikelt ● Romaani järg ● Ehitusjandust jne.

Teatri ja kino osas: Ants Vaino, uudiseid Hollywoodist ja hulk pilte.

ÜKSKI NAINE EI JÄTA LUGEMATA

Elegantne daam — moeringvaadet. Eeskujulik perenaine — praktilisi nõuandeid majapidamisest.

HIND ENDISELT 35 SENTI.

ILMUS J. Parijõgi

MEIE EKU

168 lhk. Hind Kr. 1.60.

Meie tunnustatud noorsoo- ja lastekirjanik annab siin rea lõbusaid ja südamlikke lug noortele. Kõik juhtumised juttudes on edasi antud Parijõele nii omase südamlikkusega soojusega või elukõllase huumoriga. See raamat on teretulnud sõbraks kõigile noortele.

Kirjastus „KOOL" Tartus
Posti jooksev arve nr. 2164

Lugusid kohtust

Püssipauk, mis maksab 12.000 krooni

Põltsamaa jaoskonnakohtuniku juures tuli ette arutusele Soosaare wallast pärit olewa ehitusmeistri Erich Naela nõudmine 12.000 kr. suuruses summas sama walla Kulli talu omaniku Eduard-Joosep Kulli wastu.

Möödunud suwel Erich Nael läks ühel pühapäewal Eduard Kulli tallu, et peremehega mõningate asjade üle läbirääkimisi pidada. Istuti koos ja joodi napsi, kuni meeste wahel wiimaks tekkis sõnelus. Tool, millel ehitusmeister Nael oli istet wõtnud, läks tema all katki. Talunik Kull sai sellest niiwiisi aru, nagu tahaks külaline sihilikult lõhkuda tema mööblit. Sõneluse järele ta haaras wintpüssi ja kui E. Nael ei tahtnud ähwarduste peale talust lahkuda, tulistas ta sellest. Laeng purustas Naela wasaku õlawarreluu ja liigendi ning mees pidi hulk aega lebama haiglas, kust ta lõppeks lahkus inwaliidina. Erich Nael on 32 a. wana ning ta nõuab nüüd tulistajalt elueaegset pensioni. Tema poolt talunik Kulli wastu esitetud nõudesumma suurus on 12.000 kr.

Jaoskonnakohtunik kaalus asja alluwuse küsimust ja otsustas selle saata lahendamiseks Wiljandi ringkonnakohtule. Nii tõotab üksainus püssipauk Soosaare talunikule maksma minna üle miljoni sendi.

Löi kordnikule rusikaga näkku

August Allik oli ringkonnakohtus süüpingil kordniku löömise pärast.

See juhtus augustikuus näituse ajal. Ka Allik oli käinud näitusel ja tahtis nüüd omnibusega linna sõita. Teised seisid sabas, kuid Allik püüdis sisse tungida wäljaspool järjekorda. Omnibuse liiklemise korraldaja Adolf Kolk kutsus teda korrale, kuid Allik hakkas sõimama ja löi Kolki wastu kätt. Nüüd palus Kolk, et näituse wärawates postil seisew kordnik Lelle teeks Alliku isiku kindlaks, sest Kolk teda ei tunnud. Kordnik nõudis temalt isikutunnistust, kuid Allik ei näidanud. Nüüd kutsus kordnik Allikut politseibüroosse, kuid Allik ei tulnud. Kui kordnik teda jõuga hakkas wiima, siis ta löi kordnikule näkku, nii et tal alumine huul paistetas üles.

Ringkonnakohus karistas Allikut selle teo pärast neljakuulise wangistusega.

Tartu linnateenijatele palkade tõstmiseks 22.000 krooni

Esmaspäewal peetakse Tartu linnawolikogu koosolek, kus tuleb arutusele linnateenijate palkade tõstmine 1927. aasta palkade tasemele. Tartu linnawalitsus ja linnawolikogu on ofunud seisukohal, et linnateenijate tasu tuleb korraldada wõimalikult riigiteenijate tasunormidele wastawalt. Nendel põhimõtetel on suurendatud käesolewal aastal linnateenijate rawisummasid, laste abiraha ja wanusetasu riigiteenijatele suurendatud normide kohaselt. Kuna hiljuti parandati riigiteenijate põhipalka seega, et palgad tõsteti 1927. a. tasemele, siis linnawalitsuse arwates tuleks teha sedasama ka linnateenijate palkadega. Seejuures tõusekssid palgad ühe astme wõrra, läbiseg 8%. Selline ettepanek ühes eeltoodud põhjendustega esitatakseg linnawalitsuse poolt wolikogule kinnitamiseks.

Kõrgendatud palgamäärad hakkaksid maksma 1. okt. s. a. Palkade tõstmise kulu teeks kokku wälja 22.172 kr. poolaastas. Palgad tõusekssid 9 isikul à 20 kr., 47 isikul — 15 kr., 112 isikul — 10 kr., 330 isikul — 5 kr. ja 96 isikul — 2—3 kr. kuus. Palkade tõstmisel on tõstetud ka ajutiste tööjõudude tasu. Raturas antaw tasu ja lugemisrahad jääwad endisteks.

Looduswarade instituudi nõukogu esimene koosolek

peett 25. now. k. a. kell 17 Tallinnas riikliku katsekoja ruumes. Peale instituudi tegewuse algamiseks wajaliste puhtwormiliste küsimuste otsustamist moodustati komisjon koosseisus dir. K. Hangelaid, dir. A. Meerits ja dir. J. Kark, kes ühes instituudi dir. J. Hüsega koostaks kodukorra kawa ja esitaks nõukogule läbiwaatamiseks. Looduswarade instituudi ajutine asjaajamise määrus näeb ette, et nõukogu peab esitama täiskogule kinnitamiseks kodukorra hiljemalt 1. weebruariks 1938. a.

Teine komisjon moodustati koosseisus prof. E. Kant, prof. A. Öpik ja prof. A. Mathiesen, kes ühes instituudi direktoriga töötaks wälja looduswara ja tooraine mõiste ning wastawalt sellele sektsioonide moodustamise, korraldamise, ülesannete, asjaajamise instituudi organitega ja sulgemise korra.

Looduswarade instituudi asjaajamine ajub ajutiselt riikliku katsekoja ruumides, Tolli tän. 8, Tallinnas, telef. 442-15. Samas wõtab ka instituudi direktor J. Hüsse jutulesoowijaid wastu igal teisipäewal ja reedel kella 10—12.

Tõllakuurist ja talliruumidest eeskujulikud ateljeed

Kõrgema kunstikooli „Pallase" kajutada olewas hoowipealses majas on linnawalitsuse nõusolekul endisest tõllakuuri- ja talliruumidest ümber ehitatud 10 eeskujulikku ateljeed. Nendest ateljeedest kuuluwad 3 „Pallasele" ja 7 ateljeed kunstnikele: K. Liimandile, A. Bergmannile, W. Ormisonile, J. Püttsepale, A. Ellerile, M. Saktsale ja A. Starkopfile. Ateljeede ehitus on kunstnikele maksma läinud kokku 7000 kr. „Pallase" kuratooriumi esitisel on linnawalitsus arutanud ateljeede kajutada andmist kunstnikele tasuta 13 aastaks.

Linnawalitsus on ofunud küsimuses pooldawale seisukohale ja esitab nüüd ka esmaspäewasele linnawolikogu koosolekule need ateljeed anda nimetatud kunstnikele tasuta kajutada kuni 1. jaanuarini 1950.

Riigikohus

Otsuseid

Tsiwiil-osakonna kohtulstungil 23. now. jäeti tagajärjeta: Georg Stackelbergi kasj.-kaebus põllutööministeeriumi wastu; Ants Tammela (end. Aleksander Murr) kasj.-kaebus Ida Uncheinami wastu omandusõiguse tunnistamise ja wäljatõstmise pärast ning wastunõudes õiguste üleandmise lepingu allakirjutamise pärast; Tall.-Harju maksuinspektori kasj.-kaebus Amalie Suitsu nõudeasjas Anton Kallase wastu; Soja Leontjewi kasj.-kaebus Gerda Fuchsi nõudeasjas Gerhard Reussi ja Soja Leontjewi wastu; Karl Abeli kaebus Anu Abeli nõudeasjas; Jaan Looperi kasj.-kaebus Julius Looperi wastu; Gustaw Weski kaebus Hilda Saare wastu; Rudolf Katkusilla kasj.-kaebus Agnes Radini wastu; Wassili Pospelowi kasj.-kaebus August Mahlberg-Malmi nõudeasjas kaebaja wastu; Peeter Kirotoni kasj.-kaebus Aliise-Rosalie Lõiwu nõudeasjas; Karl Welliku kasj.-kaebus Jefomia Parwe nõudeasjas; Herbert Willbergi kasj.-kaebus Eduard Bachi wastu; Hendrik Wööbuse kasj.-kaebus Liisa Wööbuse ja Ewald Wööbuse nõudeasjas kaebaja wastu; Aleksander Hermanni ja Aleksander Raksi kasj.-kaebused Aleksander Hermanni nõudeasjas Aleksander Raksi wastu.

Kaewatud otsused tühistati: Oskar Lustbergi kasj.-kaebuses Pääsküla-Tänassilma majinatarwitajate-ühingu nõudeasjas kaebaja wastu ja wastunõudes (osaliselt protsentide määra juhtes); August Kripsoni kasj.-kaebuses Marie Pajo nõudeasjas kaebaja wastu; Ewald Karotami kasj.-kaebuses Jaan Kükiti nõudeasjas.

Otsuse kuulutamine lükati edasi: Eesti Maapanga kasj.-kaebuses Wõru-Petseri kinnistusjaoskonna üleminemise otsuse peale ja Anna Hansoni ning Johan Hansoni kasj.-kaebustes Anna Hansoni nõudeasjas Johan Hansoni wastu.

Järjekorrast jäeti wälja ja otsustati suuremas kohtukoosseisus uuesti arutusele wõtta Woldemar Wälbe kasj.-kaebus Eesti tööliste kindl.-ühisuse wastu.

Administratiiw-osak. kohtulstungil 23. now. jäett tagajärjeta: Hilda Kalle enese ja kui oma alaealise poja Heikki Kalle loomuliku eestkostja kaebus pensioni asjas; Eesti Wastutawate Ametnike Ühingu kaebus maksupeakomitee otsuse peale tulumaksu asjas; Mihkel Glücki kaebus tulumaksu asjas; maksudewalitsuse direktori kaebus maksupeakomitee otsuse peale Theodor Ahu tulumaksu asjas; Woldemar Puhki kaebus kaebaja tulumaksu asjas; Joakim Puhki kaebus tulumaksu asjas; Eduard Puhki kaebus tulumaksu asjas; Ewald Puhki kaebus tulumaksu asjas ja Karl Rosenbergi kaebus maksupeakomitee otsuse peale surnud Erich Moisari pärandustombu tulumaksu asjas.

Kaewatud otsus tühistati Alfred Piispa kaebuses lasteabiraha tagasimaksmise asjas.

Otsuse kuulutamine lükati edasi: Herman Krutobi kaebuses tema haiguse sõjawäeteenistuse kohuste täitmisest tingituks mittetunnistamise pärast; Johan Sepa iseenda ja kui oma naise Lisette Sepa ja oma alaealiste laste Lidia ja Heinrich Sepa loomuliku eestkostja, Märt Andersoni, August Rätsepa, kui oma alaealise poja Jaan Rätsepa, Jaan Tammini ja Jaan Wariku kaebustes teedeministri otsuse peale Elwa alewi ehitusplaani kinnitamise asjas ning Ber berti kaebuses tulumaksu asjas.

Kriminaal-osakonna kohtulstungil 24. no tagajärjeta: Isak Citroni, Karl Liiwi, Alb Wassili Kõõtsi, Johannes Tuiski, Jaan Järw Aleksander Sarapuu, Johannes Hollandi, Lepiku, Karl Reinbaumi, Rudolf Reiteri, Al Wildi, Bernhard Wäli, kolmanda isiku Augu weri (Alliwert), Artur Lõhmusjaare, Aleksan küllí, Anna Iskülli, Gustaw Kala, Arkadi-F Rõmbergi (Rõmtak), Arnold Rediku, Marie C makjudewalitsuse direktori (Bernhard Roose Jaan Kallmanni ja Aleksander Kuuse kasj.-k tema maksujõuetuks tunnistamise asjas; Al Dunajewi, Jakob Kottowi j. t. — Feodor Julius Salmijagi — Madli Jürgensi; Leena M Jaan Miitoni; Rapla linaharijate ühingu likw joni — Julius Pääsukese ja riigimõisade-w Ewald Piitsepa — Rosalie Johanson-Oleski Jõgewa — Alfred Langi; Elmar Õigusе — Tederi; Robert Meiuse — Magnus Türi; Leithammeli — Elli Saare; Jüri Remmeri hannes Oie; Paul Lukaschewitschi — Paul L Isak Berkowitschi — Abram Haitini; Edua — Anna Leieri; Juuli Rätsepa — Ado Rätse tombu; Peeter Koobi — Joosep Kliimanni ja Warblase ning Karl Warblase ja Salme Eh wahelised nõudetoimetused.

Kaewatud otsused tühistati: Elmar Sülla Suti (osaliselt), Kristjan Sallmanni ja August kasj.-kaebustes.

Asjatoimetus otsustati uuendada Tall. rin kohtu ettepanekus Mari Kiinwaldi ja Jüri bergi süüdistustes.

Otsuse kuulutamine lükati edasi Märt So kaebuses.

Arutusele tulewad

Tsiwiil-osakonnas 7. dets.: Kirill Safon Wassili Safonowi ja Olga Klüchkowi; Han sekti pärandustombu — Rosalie Telsoni, Li j. t.; Selma Sprengi — Eduard Tuha; o.-ü. „S Schultsi" — Tartu Eesti Laenu- ja Hoi Suure-Jaani Ühispanga — Peeter Koigi ja nes Grünbaumi; Johan Kaljapulga — Hans pulga pärandustombu, Elsa Kaera j. t.; Joon manni — Karl Reinholdi; Frieda Pedaku Peeter Eliase kaebeasjas Tallinna 2. jsk. ko tawi tegewuse peale; Jüri Kesküla — Hildet napi ja Jaan Tidemanni; Aliide-Sophie — Maks Welneri; August Tammemäe — Peet August Bluumi — August Asperi; Jaan W Otto Lepiku; Peeter Kepi — Karl Kepi Kepi; Pelageja Minise — Mihail Minis Mangu — Theodor Burhoevdeni; Rudolf S spordiselts „Terwise"; Marie Martinsoni — Stambergi; Elisabeth Lasni — August Saa Wärdi Kaska ning Juhan ja Karl Susi n nõudetoimetused.

Raskused vaimuhaige koolijuhataja Sirtsis

Wiru maawalitsuse haridusosakonna korraldusel hakati mõne aja eest lähemalt selgitama Sirtsi algkooli juhataja W. Okki tegewust, kusjuures ilmnes, et selle Alutaguse metsakooli kooli peal on juba mõnda aega töötanud waimuhaige isik. Nüüd tagandati W. Okt oma kohalt ja wallawanem ning haridusosakonna efindaja säästid temalt kooli ühes asjaajamisega üle wõtma.

Seejuures tuli aga waimuhaigega näha õige suurt waewa, kuna ta wõitmetega kohalt põgenes, teisi „prandida" ähwardas jne. Lõppeks saadi mehega siis ja ta toimetati Tartu ülikooli närwiliinikusse selle. Kool, kust wanemad wahepeal oma lapsi teisale olid saatnud, alustas nüüd jälle no tegewust.

W. Okt sai juba mõnda aega haklama i tembutustega, mis tema kaines mõistuses kahe Nii korraldas ta ümbruskonna elanike seas mi seid rahwahäältestusi, kootas igasuguseid fantasti elu päästmise kawatusi jne.

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühi

Ostetakse

Soowin osta maja suuremasse alewisse wõi wäikesema talu. Hind 3000 kr. Kirj. jlt. „24/7924".

Ömbleja soowib osta manneteeni ja peegli Teat. ühes hinnaga jlt. „6/7946".

Soowin osta jalaga ömblusmasina ainult hea. Teatada kohe jlt. „36/2996".

Ostja Petserist. Ostan prunginud riideid, palitwid, ülikondi, pintsakuid, püksi, seju ja saapaid ja kõike, mis kellelgi müüa on. Kirjad jlt. „32/7932".

Soowin osta saekaatri Kirj. ühes hinna ja seisukorraga jlt. „7/7947".

Soowin osta wanamoelise puhvetkapi Kirj. jlt. „20/7920".

Soowin osta heatõlalise kandle (simmel). Teat. jlt. „29/7929"

Tallinnast Keilani wõi Raasikuni soowin osta wäikese maja aiamaaga. Teat. ühes hinna, maa ja maja suurusе ja asukohaga jlt. „15/7955".

Puhtaid kirjuid kaltse ostab Tall. Eesti Kirj.-Ühisuse ladu, Pikk tän. 2.

Klooštri piiritusewabrik Keila alewis ostab tööstuskartuleid ja maksab ajakohast hinda. Wastuwõtmine iga päew H. Busch'i maja keldris restorani õrwal.

Soowin osta korras sõiduauto hinnaga kr. 1200—1500. Teatada jlt. „25/8045".

Kellel on müüa 8—20 dess. maad, mis oleks kõlwuline talu ajutamiseks, kaugus Tall. mitte üle 25 km., soowitaw mere- wõi jõeäärne. Ühes hinna, maksutingimuste ja kirjeldusega teatada jlt. „31/8051".

Pensionär ostab prowintsis maja kuni kr. 5000 wäljamaksuga. Pal. teat. kirj. jlt. „26/8126".

Soowitakse osta talu. Wäljamaks 2000 kr. Teatada Pääsküla postiag., postkast 27.

Soowitakse osta prunginud voolumõõtja alatine wool, 220 wolti, 5 amp. Kirjad Pärnu, „Pärnu Päewalehe" tal. „Woolumõõtja".

Soowin osta halwain haigetooli (wõi wankri). Teatada Narwa mnt. 23—6, teisele korrale.

Ostan poolimismasina 6 kuni 12 pooliga, mootoriga wõi ilma. Kirj. jlt. „24/8164"

Ostan vanu rahasid kasuka W. Ameerika 4, wõõrastemaja Põllumeeste Kodu, tuba 12, kl. 4—8.

Soowin osta meesterahwa wähepruugitud linnakasuka pikemale kaswule. Pakk. ühes hinnaga jlt. „12/7992".

Õiglase hinnaga ostan ja müün palituid, ülikondi, pandipileteid, raadioaparaate, fotoaparaate, ömblusmasinaid, grammofone jne. Tartu mnt. 1. Ost-müük.

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju ostab kõrge hinnaga L. Krasnokutsky ja poeg Kuninga tän. 6, telef. 431-59.

Ostetakse ehituskrunt Tallinnas, soovitaw puuehitusrajoonis, võib olla ka wana majaga. Teatada kirjal. jlt. „23/7763".

Ostan wanaaegseid (antiik-) mööbleid, portselankujusid, seinataldrikuid serwiise, ükfikuid tasse, waase, kristallasju, kroonlühtreid, lauaja seinalühtreid, prunkskujusid, kaminakelli, waipu, õlimaale, piibukujusid (ikoona), kullatud pildiraame, kirjutuslauagarnituure, wanu kuld- ja hõbeasju wanu rahasid ja palju muud. Antiikwariaat A. Pastarus, Wana Posti t. 7, tel. 445-56.

Väikese maja Nõmmel soowin ostan. Pakk. jlt. „25/8085".

Soowin osta tööforras gaasimootori 35—60 jõudu wõi aurukatla 30—35 H. P. Teat. ühes hinnaga: A. Toming, Rakke.

Kõige kõrgema hinna eest ostan meester. suwi-, jõigis-, talwpalitwid, ülikondi, pandipileteid, karusnahasju, kasukaid. Manessi 7, pandimaja waskas. Ost-müük.

Soowin osta prunginud paadi- naftamootori, 10—15 h.-j. Kirj. jlt. „34/8094".

Kuni 20.000 kr. wäljamaksuga ostan maja Teat. telef. 444-19 wõi kirjad jlt. „21/8801".

Ostan wanaaegseid (antiik-) mööbleid, kroonlühtreid, prunkskujusid, õlimaale, piibukujusid (ikoona), üksikuid tasse, seinataldrikuid, waase, portselanasju, kirjutuslauagarnituure, waipu, wanu rahasid jne. Mööblikauplus R. Bärenklau, Wabadusweljak 7, EKA maja.

Ostan naister. ja meester. jalgratta. Wõib ka pandipilet olla. Lõuna 22—2.

Soowin osta prunginud kuid korras lauakaale. Teatada jlt. „32/8772".

Soowin osta prunginud, tööforras kirjutusmasina üksikut kas kohwer- wõi büroomasin. Teat. firma ja hinnaga kuni 29. now. kl. 12-ni jlt. „27/8887".

Soowin osta krundi Arukülla wõi lähimasse linna ümbrusesse. Pakk. saata ühes hinna ja suurusega jlt. „1/8861".

Ostan ehituskrundi Tallinnas, soowitaw puuehitusrajoonis, wõib ka olla wana majaga. Kirj. jlt. „27/8767".

Kellel on müüa wäike puumaja ärawedamiseks Harjumaal, palun teatada kirjal. jlt. „21/8761".

Ostan rihtplaie hõõvlimasina, bandsae, freeseri. Aadr.: H. Rungi, Wändra, Söörike p.-k.

Hea vaevatasu sellele, kes juhataks jobiwa majakese, krundi wõi talu Tallinna ärirel. Teateid saata: J. Lehtoja, Tallinn, Majaka 30—8 wõi kirj. jlt. „3/8865".

Soowitakse osta uus maja hinnaga kuni 65.000 kr., soowitaw Koidu tän. rajooni. Pakk. jlt. „A. 8917".

Soowin osta korraliku tisleripingi. Pakk. jlt. „36/8256".

Soowitakse üürida linnine vitriin pagarisaunduse jaoks. Teatada „Wiru kohwikusse", tl. 1/5 ja 1/7 wahel.

Soowitakse osta veepaak, soowitaw kõrgus ja laius 1,5 m mahuga 1000—2000 liitrii. Teatada Sakala tän. 28-a—1, telef. 434-82.

TAPAL võtab „Päevalehe" ja „Laste Rõõmu" tellimisi ja kuulutusi wastu ning müüb üksikuid numbreid Paul Erna koolitarvete-äri Jaama t. 3.

Mitmesugust

Palun seda prl. Lindat, kes wastas „Päewalehe" kuulutusele 13/6873 ja üteles, et temal on kauplus, kuid on unustanud oma kirjas aadressi mainimata, selle nüüd teat. jlt. „2/8742".

Kui olete wäsinud ja magate halwasti, proowige A./S. „Odor'i" witamiinide preparaati „Punwilja kuiwikud". Müüakse ainult Haigekassa apteegis, Estonia pst. 23

Naisolevused 25—35-a., töölisringist! Kes tahab leida wäikese kodu ja kes tahab tulla ühele mehele kaaslaseks? Kui soowite abielluda, siis kirjutage õige nimi ja õige aadress jlt. „17/8077".

Soowitakse astuda korteri- wõi maja- osanikuks mees chitatawas majas. Wäljamaks 5000—10.000 kr. Kirjal. jlt. „22/8282".

Andke aegsasti ära oma jõulutellimine. Töö korralik ja kiire. Moodne fotoateljee Karl Osol, Mundi 2. Väikepildidalates 8 pilti. 35 s. Avatud ka pühapäevadel.

Saadaolewaid võlgu ostan, nagu täitelehti, wekslei, igasuguseid wõlakohustusi jne. Teat. jlt. „6/7786".

Kindlas teenistuses keskeal. naine, igatseb Sinu järele, kindla aadr. kirjad jlt. „32/8732".

Waranduslik wõi iseseisew prl. wõi proua, kes oleks teist tõsiseks sõbraks sümpaatsele õiglasele mehele? Kirj. jlt. „4/8784".

Soowin laenu Tallinnas asuwa kiwimaja obligatsiooni kindl. 3000 krooni. Protsent kokkuleppel. Pakkumised jlt. „23/8723".

Kaks iseseiswat daami, Tiin 36, Liia 28, soowiwad tutvust soliidsele härradega. Kirjad jlt. „38/8298".

Palun tõiki lugupeetud töötellijaid oma töödele, mis on siin juba üle 3 kuu, tulla järele kahe nädala jooksul. Pärast tähendatud aega müüm asjad töökulu kaetes. Müüa odawasti suures walikus jutele joonistatud johwapatju, wärwiliselt riidele joonistatud käsitöid ja juhuslikult ilus silekardin (käsitöö) — 3 mtr. lai 2¼ mtr. kõrge. Tartu mnt. 6—3, sissekäik hoowist.

Kaks korralikku 19-a. noormeest soowiwad tutvust korralikkude prl., wan. 17—20 a. Kirjad jlt. „7/8867".

Rikkad ausad wanemad härrad, wahetage jõulukinki 26-aastase meeldiwa naisega. Kirjal. jlt. „15/8835".

Puuhoov ära anda, töötanud juba 5 aastat. Teat. jlt. „40/8820".

Karske korralik wäikese kinnisvaraga noormees tutvuks abielu mõtes rikka prl. wõi proua. Teat. jlt. „19/8839".

Keskealine haritud daam oleks wäga õnnelik, kui leiaks wanemate har. härrade hulgast usklikku sõbra-nõuandja. Kirjad 3 kohal. keeles jlt. „33/8853".

24-a. prl. soowib härraga, kes on wäga üksik. tutvuda Kirj. jlt. „9/8789".

Riikad kaaskodanikud, härrad wõi proud, kes teist laenaks õnnetuse läbi raskustesse jaatunud ausale iceniistusega pronule 50 krooni 6 kuuks? Protsent kokkuleppel. Palun siidamest. Kirj. jlt. „28/8888".

Wana mees, kinnisvaraomanik, soowib tutvust neiu wõi jõuka lesega. Uulitsale ei ilmu. Ruuline. Kirjal. jlt. „36/8776".

Soowin üürida kudumismasina, 5. wõi 7. klass. Kirj. jlt. „27/8247".

Õrnemsooga soowib tutvust tõsises mõtes Tallinna rändawkarske 28-a. kindlas teenistuses mees. Kirj. jlt. „37/8737".

Võlgade ost, sissenõudmised ja maksuwahendite selgitamine. Kirjad jlt. „22/8802".

Meeldiwa wälimusega korralik noormees, kindla sissetulekuga kuni 300 kr. kuus ja parima töösuu-ärilise ettewõtte omanik, tutvuks tüdarlastega 19—26 a. Kirjutada palun ainult neid tüdarlapsi, kes on täiesti korralikud ja meeldiwa wälimusega ning osaliselt kesk. harid. Kirjad jlt. „11/8711".

Suurem aiaplats, pikemat aega ennaed olnud, selleks sammaks wõi mõneks teiseks platsiks rendile anda. Teat. kirj. jlt. „4/8264".

Sukasilmi wõetakse üles odawasti J. Nurme moe- ja ömblusjalongis Pärnu m. 6, ärі 8, Urka majas

Kriialal tegutsew 32-a. ausleitnaine tutvuks täiskarske ausa heatujudamliku mehega, kel on kindel teenistus wõi weidi raha. Wastaku ainult need, kes hindawad kodu ja ühtnaist ja last. Teat. jlt. „27/8287".

Lahutatud naine soowib tutwust Teat. jlt. „25/8885".

Kesklinnas kodused lõu omaniku haiguse tõttu anda. Suure klientuu hea korteriga. Kirj. j 8845".

Kadunu

Kaotanud naisterahw rohelised nahkkind Tellisiwi tän.-Wenc helijel teel. Palunaste Tellisiwi 36—6.

Kadunud Nõmmel 4-kuine unust hundikoera kut kurgualuse ja käpad Kes teda on näinud n kuhu ta on tulnud, p tada Wabaduse pst. 6 516-44.

Kadunud Kajarmu t ruses hall noor kass walge triip ümber kae takse waewarasu eest Kajarmu tän. 8—7.

Koer kadunu 25. now. — prunn em koer. Ostu eest hojaan teatada Tehnika t. 10- telef. 438-89.

Leitù

Leitud raha Kr. 145. mille omanik wõib kätt Leiubüroost Lai 48, t del. Leiubüroo juhata

Korteripakkumised
TALLINNAS

Kaasüüriliseks
võib tulla kindlas ametis noormees vanema naisterahwa juure Liivalaia 34-a-6

Tuba
wastuwõtuks wõi bürooks ära anda, soowi korral ooterruumiga. W. Posti 7—2.

Kesklinnas uues moodsas majas
3-toalis. korterid
keskküttega, lookswa sooja weega, elektripliitidega ja teist mõnusustega ära anda Pärnu mnt. 40. Näha laup. kl. 3—6 ja pühap. 10—4

Tuba
mööblita ära anda kindlas teenistuses käijaile, 1—2 inimesele Uus Kalamaja 25—3, teisel korral (hoowist sissekäik).

Mööbl. tuba
erasissekäig., wälja üürida uues majas. Aaja 7—9, tulla Koidu ja Kuu tän. kaudu.

Kaasüüriliseks
wõib tulla üksik wanem naisterahwa üksiku meesterahwa juure korteri korrashoiu eest. Kirj. slt. „4/7984".

Kaasüürilise-ruumi
leiab soliidne karske kindla teenistusega wanem meesterahwas waikses korteris. Tarabella tän. 15, krt. 3. Läbi rääkida ainult pühapäeval kella 11—1.

2-toaline
korter mugawustega üürile anda. Tulla Uus Tatari tän. 7 Invaliidi tän. 4, krt. 7.

Lihakauplus
kohe ära anda käibawas kohas. Kanarbiku tän. 8—10.

Kaasüüriliseks
wõib tulla kindlas ametis meesterahwas. Wismari t. 13—10

Suured
äriruumid
wälja üürida. S. Tartu mnt. 18, teat. majaomanikult.

Kindlas ametis käija karske noormees wõib
kaasüüriliseks
tulla Liivalaia 82—10.

Suur tuba
hästi mõbleeritud, päikesepaisteline, hästi waikne, üürile anda kindlas teenistuses daamile. Falkpargi 2—12 (kiwimaja tänawa ääres).

Ilus mõbleeritud
tuba
ära anda, erasissekäiguga Raudtee tän. 10—3, Pärnu mnt. sisse keerata.

Korter
— 2 tuba köögi ja eestoaga, 27 kr. kuus, ära anda sellele, kellel on wõimalik 4 kuu üür eite maksa. Soow. kirjal. slt. „4/8064".

Ära anda
mööblita tuba
üksikule inimesele. Suur Pääskese 4—5.

Ilus suur
tuba
uues majas, erasissekäiguga, ära anda intellig. härrale. Waadata kella 3—4 p. l. Kreutzwaldi 20—3.

Kaasüüriliseks
wõib tulla korralik meester. wõi soowi korral wõib toa saada. Paldiski mnt. 21—3, wäike maja paremat käit aia sees.

Wälja üürida 1—2 naisametnikule ilus päikesepaist.
mööblita tuba
kesskütetega, köögi ja wanni tarwitamisega, Kr. 25 ühes walgustusega. Niine 8-B, krt. 2 (umbtänaw), laupäeval alates kella 5 ja pühapäeval kl. 11 ja 3 wahel.

Ära anda ametiskäijale üksikule
mööbliga tuba
(kort. wann, kesküte). Walgewase 10—10.

Korteri-kaaslast
soowib üksik naisterahwas. Posta tän. 7—9.

Suurem ruum
kiwimajas wälja üürida. Weesi ja elekter olemas. Põranda-pinda 70 m², sissekäik tänawalt. Falkpargi 14.

Kesklinnas ajuwale
kontoriruumile
otsitakse kaastajutajat. Teat. slt. „7/7987".

Mööbl. tuba
ära anda uues majas, üksiku naisterahwa juures. Taime t. 12—3, Pelgulinnas.

Kaasüürilist,
naiste- wõi meesterahwast, kindlas teenistuses, waja Dreeminga tän. 22—11.

Läänemaal raudtee ääres
segakauplus
lauba ülelugemisega soodsail tingimustel ära anda. Wana sissetöötatud äri, käibawas kohas. Teat. saab S. Tartu m. 12, elektriärist.

Lihakauplus
üürile anda ühes sisseseadega hästi rahwarikkas kohas. Ruumid wastawad terwishoiu nõuetele. Teat. saab Pärnu mnt. Luha tän. nurgal ajalehekioskist.

Kaasüürilist
waja, kindl. teenistuses mitte-suitsetajat. Luise t. 20—6.

Mööbliga tuba,
erasissekäiguga, ära anda Oskari 2-a—3.

Kiosk
ära anda. Teateid saab Lembitu 15, kioskist.

Väike tuba
ära anda ühele inimesele. S. Tartu mnt. 40—2, sissekäik tänawalt, 2. korral.

Ilus päikesepoolne
mõbleeritud tuba
soliidsetele isikutele ära anda. Tina tän. 26—1. Tel. 815-68.

Ehitusel olewas majas äri- ja
töstusruumid
ära anda. Wõimalik soowi kohaselt wälja ehitada. Näha ärip. kl. 4—6 p. l. Wolta t. 32.

Ilus awar
tuba
ära anda, mööbliga wõi ilma. Fählmanni t. 12—1.

1. detsembrist wabaneb 4-toal.
korter
Lembitu tän. 19—1, näha saab detsembris.

2 koosseisuwat walget
tuba
sobiwad kontorile wõi muuks. Tatari 2—1, paraaduks.

Suur
mööblita tuba
erasissekäiguga ja köögi tarwitusega ära anda kindlas teenistuses isikule. Endla t. 62-a—9

Kaasüüriliseks
wõib tulla kindlas teenistuses meesterahwas wanema naisterahwa juure. Liiwa tän. 5—2.

Keldrikorter
(tuba pliidiga) ära anda Sireli 12—5.

Ära anda
korterid
uues majas, köögi mugawustega — 2 tuba, kõök, esik, W. C. Taime tän. 21.

Juhuslikult edasi anda
kontoriruum
(1 tuba) ühes telefoniga; wõib ka telefon üksi, — Tallinnas, Wabaduse wäljakul. Soowijaid palutakse end teatada ühes pakutawa eestõiguse tasuga Tallinn, p.-k. 52.

Korralik soe ja puhas
tuba
mööblita wõi wähese mööbliga, ka köögi ja wannitoa tarwitamisega ära anda ametiskäijale daamile. Lähemat Lembitu 10—2, kella 4—7, pühap. kella 11—1.

Korralik teenistuses käija preili, kel endal on magamisase, wõib
kaasüüriliseks
tulla. Teat. saab Koidu 63, puuwiljakauplusest.

Erasissekäiguga
mõbl. tuba
pansioniga ära anda. Wann ja telefon korteris. S. Söörensi tän. 6—2.

Kaasüüriliseks
wõib tulla perekonda (erasissekäik) Ülem-Luha tän. 4—6.

Pudu- ja kirjutustarwete-
kauplus
ühes kauba, sisseseade ja elukorteriga ära anda, kas uuest aastast wõi nüüd kohe. Soow. kirj. slt. „30/8850".

Äriruum
ühes suurema kõrwalruumiga — sinnis ka töötusjeks, ära anda. Samas wäikesemad äriruumid saadawal. Telefon 430-11.

Tuba
ilma mööblita ära anda intellig. isikule. Kaupmehe 31—7, hoowis.

Kaks korralikku isikut wõiwad
kaasüüriliseks
tulla. Wanni tarwitus. Liiwa 15—1.

1. detsembrist välja üürida
kontori-ruumid
(4 tuba) Küsida S Karja 2—4, tel 436-67.

Wäike
mööblita tuba
üksikule isikule ära anda. Suur Roosikrantsi 1—23. EAA maja, hoowis, 5. korral.

Tellwohnung,
bestehend aus 3 größeren Zimmern u. Küche, auch Wanne vorhanden, zu vermieten. Zu besehen Sonntag u. Montag v. 1—4 Uhr Niine 2-a—2 (im Holzhaus).

Kaasüürilisena
omaette toa saawad 3 korralikku meesterahwast, kellel on oma magamisase, üksiku pr. juure, täiel. wõi osalise tõstiga. Näha pühap. kella 3—6 Koidula 7—6.

Korter
— 4 tuba, kõök, wann ja teenijatuba, õhurikas ja päikesekülgne, Kuristiku tän. nr. 4, Kadriorus.

üürile anda ühetoaline (pliidiga)
korter
üksikule Kalamaja 20. Järele küsida esmasp., 29. nov. kl. 4—6 Niine tänawal 12—21.

Ilus 3-toaline
korter
2. linnajaos uues majas ära anda. Sealsamas 1. jaan. 1938. a. wälja üürida toiduainete-koloniaalkauplus ruum. Teateid telef. 438-67 igal äripäeval kella 9—5 p. l.

Hästi
mõbl. tuba
südalinnas solidsele inimesele üürile anda. Sakala 18 kr. 8, hoowim. 2. korral.

Kaasüüriliseks
wõib tulla korralik kindlas ametis wanem meesterahwas. Endla tän. 48—9.

Kaasüürilisena
wõiwad mõbleeritud toa saada 1—2 isikut. Tulla Kauna tän. 8—4.

Juhuslikult ära anda töötaw
söögisaal
linna sees. Soow. kirj. slt. „26/8806".

Ilus tuba,
uuesti remont., mööbliga wõi ilma, intellig. isikutele ära anda Kesk-Luha 2—6.

Söögisaal
ära anda. Kirjutada slt. „24/8804".

Tasuv äri
juhuslikult ära anda. Waj. kap. 700—800 kr. Kõna 6—4.

Kaks ilusat mööbliga
tuba
wälja üürida Wismari tän. 19-c, krt. 9.

8. linnajaos kolme toa, köögi ja wanniga
korter
üürile anda. Kirj. slt. „39/8259".

3-toaline
korter
ära anda uues majas, Wolta tän. 34, küsida majawalitsejalt krt. 12.

Korralik teenistuses isik wõib
toa saada
omaette waikses majas, wanni tarwitus. Tulla pärast kella 5 õhtul Telliskiwi 52-a krt. 3.

Waja
kaasüürilist,
kellel on oma wooti, soowitaw naisterahwas (1 wõi 2) Soo tän. 10—6.

Wäike tuba
Harju tänawal üksikule noormehele wõi kontori- wõi mastuwõturuumiks ära anda. Soow. kirj. slt. „10/8880".

Kindlas teenist. naister wõib tulla
toakaaslaseks
prl. juure. Wana Kalamaja tän. 3—9.

Ruumikas
tuba
wälja üürida Narwa mnt. 35—10.

Moodsas majas ilus, soe, erasisek.,
mööblita tuba
ära anda. Raudtee 3—6 (telefon 446-92) Pärnu mnt. tramm raudtee peatuse juures).

Keldriruum
ära anda tislerile wõi muuks otstarbeks. Kalewi 32—8.

Wäike korter
ära anda Sakala 12, küsida krt. 9.

Autoruum
wälja üürida. Küsida S. Tartu m. 82—1.

1 tuba
erasisek. ja wanni tarwit. ära anda. Pirita tee 10—4.

Rohu- ja värvi-
kauplus ärasõidu pärast kiiresti ära anda. Wäike wäljamaks. Luise 22.

Kaasüüriliseks
wõib tulla meesterahwas Sõja tän. 36—9.

Autokuur
wälja üürida wäikesemale autole. Liiwalaia 21—3.

Sadulsepa-töötuba
elumuutuse tõttu üle anda ühes pooleli walmis oleva tööga. Kirj. slt. „3/8183".

Kaks tuba
ja kõök ära anda tööstuse jaoks. Waatama tulla pühapäeval, 28. sp. Sakala tän. 2.

Wäike ruum
ära anda (õõtaw) läduks wõi wäikese töö jaoks Reimani tän. 25—9.

üle anda
pagarisaaduste-äri,
sobiw laiendada toiduainete-delikatessikauplusesks. Pärnu mnt. 28.

Hea
äriruum
sissesõidega Nunne tän. rajoonis kohe saada. Soow. slt. „14/8754".

Lihakauplus-ruum
ära anda. Teat. saab Laulupeo tän. 7—6.

Keskeast läbi naisterahwas wõi meesterahwas wõib
toa saada
üksiku preili juures Weneturu lähedal. Kirj. slt. „5/8785".

Koidu tänawal, uues majas, korralik
mõbl. tuba
köögi ja wanni tarwitamisega ära anda. Kirjad slt. „M. 11418".

Kaasüüriliseks
wõib tulla meesterahwas Wismari t. 34—16.

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL

Nõmmel soe
talvekorter
ära anda — 2 tuba ja kõök. Pärnu mnt. 219, Kiwimäe jaamast 5 min. tee.

Nõmme-Kiwimäel ilus soe päikesekülgne
talvekorter
— 4 tuba, weranda ja kõrwalruumid — wälja üürida, 5 min. tee bussist. Hõimu t. 28—2, telef. 446-97.

Nõmme-Kiwimäel
toiduainetekauplus wärske kaubaga ära anda. Teat. saab kl. 9—12 iga päew Sakala tän. 5—5.

Hiiul,
Hiiu tän. 5 (jaama ligidal) 2 talwekorterit ära anda: 1) 5 tuba, kõök, wann, wesi, elekter; 2) 4 tuba, kõök, wesi, elekter. Näha wõib kl. 9—1 ja 4—7.

2 wäheldast
tuba ja kõök
omaniku ülekolimise tõttu ära anda Pioneeri t. 20, Nõmme-Hiiul.

Hea 4-toaline
korter
wannitoa ja wajaliste kõrwalruumega wälja üürida Nõmme jaama lähedal, Nurme tän. 2.

Odawasti üürile anda täielise sisseseadega
pagariäri
Tapal, S. Turg 2. Soodus juhus algajale. Küsida sealsamast J. Paalilt.

Toidualnete-kauplus
ilma kaubata, ühes piimaruumi ja korteriga Nõmmel ära anda. Kirj. slt. „22/8082".

Nõmme-Pääskülas
2 sooja mugawat talwekorterit ära anda: 1. 5 tuba, kõök, teenijatuba ja wann; 2. 3 tuba ja kõök. Wesi ja elekter sees. Õitse tän. 42.

Nõmmel, Kaare t. 23, Kaare omnibusepeatusest 4 minuti tee, wälja üürida uues majas 4 toa, teenija- ja wannitoaga
talvekorter.
Näha wõib äripäeval pärast kella 3 ja pühapäeval hommikul kella 10 alates.

Ilusas Mustamäe ümbruses, kuiwemas kohas, 3-toal. soe
talvekorter
pikemaks ajaks kõigi tarwiliste ruumidega wälja üürida. Hiiu, Pidu tän. 16.

Hiiu omnib. peat. 1 min. teel, omaette majas, Taara 4, üüritakse ilus 125 m² põr.-pinnaga
4-toal. korter
teen. t., wanni ja parketiga.

Ruumikas päikesepoolne
tuba
mööbliga wõib ka ilma üürile anda üksikule härrale wõi daamile. Nõmme, Ida t. 16—3, teisel korral, 5 min. tee Nõmme jaamast.

Ilus päikeserikas remonteeritud
korter
esik, 2 tuba ja kõök — ära anda. Hiiul, Lääne t. 14. Peremees kohal pühapäeval, 28. sp., kella 12—2.

Nõmmel, Rahumäe jaama lähedal, Side tän. 6, moodsas uues majas, üürile anda
2 korterit,
à 4 tuba, teenijatuba ja wann. Näha igal ajal, küsida hoowimajast.

Talvekorter,
ühetoaline, omaette Hiiu jaamast 2 min. Kõie tän. 7, Nõmmel.

Soe ja päikesekülgne
korter
korralikule perekonnale: 3 tuba, kõök, teenijatuba, omaette wannituba. Mängu t. 11, Nõmmel, näha pühapäeval kella 14—17, esmasp. kella 9—12, 17—½19.

Nõmmel wälja üürida remonteeritud
korter
3 tuba, weranda ja kõök (wesi-warust.) Nõmme, Nurme tän. nr. 33.

Nõmmel korter
ära anda — 2 tuba ja kõök. Kiwimäel, Pääskülas, Lemmiku tän. 14—1.

Nõmmel ilus
korter:
4 tuba, kõök, esik, weranda — wälja üürida, jaamast 3 min. tee. Metsa tän. 7.

Wäike soe
korter
ära anda. Rahumäe jaamast 7 min., bussi juure 3 min. tee. Teat. saab Tartu mnt. 21—1.

Rahumäel
soe ruumikas 3-toal. korter kinnise rõduga wälja üürida. Maja asub suures pargis, jaamast 3 min. tee. S. Pärnu mnt. 49.

Korter Nõmmel
remonteeritud, 2—3 tuba, kõök, weranda ja esik, omaette majas üürile anda korralikule perekonnale. Taara tän. 15. Hiiu omnibusepeatusest 5 min. tee.

Nõmmel uues puumajas kohe ära anda ilus mugaw
korter
4 tuba, õõdu, wann ja teenijatuba. Omnibusepeat. ja Rahumäe raudteej. ligidal. Näituse tän. 11.

Nõmmel
Pääskülа jaama ligidal korter ära anda — 2 tuba, esik, kõök, elektri ja weewärgiga. Pärnu mnt. 251.

Nõmmel
lihapood ära anda. Teateid saab Pärnu mnt. 176—2.

Korteriotsimised

Noor ametiskäija abielupaar wajab
2-toalist korterit
soowitaw Narwa mnt. rajoonis. Teat. saata slt. „14/7954".

Tütarlaps soowib
kaasüüriliseks
wõi toakaaslaseks. Kirjal. slt. „39/8059".

Lasteta abielupaar soowib
korterit
1—2-toalist. Teat. slt. „6/8146".

Korralik neiu soowib
kaasüüriliseks
wõib ka üksiku juure korteri korrashoiu eest. Kirj. teat. slt. „4/7904".

Soowin wäikest ühetoalist wõi tuba waheseinaga
korterit
Teat. slt. „8/8148".

Noor karske abielupaar soowib ühetoalist
korterit
wõi tuba waheseinaga. Teat. slt. „7/7907".

Kaks korralikku noormeest wajawad
möbleeritud tuba
Kirj. kuni 2. detj. slt. „37/7987".

Lasteta abielupaar, kindlas teenistuses, wajab
korterit
2. wõi 3. wol.-jsk., kas tuba, tuba waheseinaga wõi 2 tuba ja kõök. Teatada kuni 1. detj. wõi hiljem slt. „20/8000".

Lasteta abielupaar soowib
korterit
tuba kööga wõi tuba waheseinaga. Teatada kuni 29. nov. slt. „15/8155".

Kellel on kohe wõi lähemal ajal ära anda tühjad toiduainete- ja piimakauplusе-
ruumid
ühes korteriga, palun teatada kirj. slt. „23/8003".

Soliidne tööstus-kaubandusfirk ettewõte otsib S. Pärnu m. — Tõnismäe rajoonis korralikku
kaupluse-ruumi.
Teat. saata: Tallinn, postkast 217.

Äriruume
40—60 r.-mtr. põr.-pinn. wajan käidawas tän. baari awamiseks. Wõiwad ka töögisaali ruumid olla. Kirjad slt. „34/7974".

Kaks teenistuses käiwat noormeest soowiwad erasissekäiguga
mööblita tuba
linnast mitte wäga kaugel. Pakk. ühes hinnaga slt. „17/8117".

Kolmeliikmeline, korralik perekond wajab kohe wõi 15. detj.
korterit
— tuba pliidiga wõi tuba köögiga wõi waheseinaga Pelgulinna wõi Kopli tän. ümbruskonda. Teat. slt. „1/7741".

Otsin tühja
poeruumi
Lilleküla wõi Pelgulinna ümbrusse. Wõib ka mujal linna ääres olla. Kirj. slt. „5/7905".

Kohe waja kesklinnas
söögisaali
wõi 2—4-toal. korterit, sobiwat töögisaalile. Kirj. slt. „36/7986".

Pensionär soowib nüüd wõi jõuluks sooja ning puhast 2-he toa ja kööga
korterit Nõmmele
Wabaduse pst. lähedusse. Teat. telef. 524-46 wõi slt. „22/7962".

Otsitakse kohe wõi edaspidi linna keskuses 1 wõi 2 koosseisuwat, walget
kontoriruumi
esimesel wõi teisel korral. Teat. kirjal. slt. „5/8145".

Kindlas ametis olew proua soowib 1. detj. k. a. 2—3-toal.
korterit
korralikku majja. Kirjad slt. „21/8081".

Autokuuri
waja kesklinna ümbruses. Teat. Harju 30—9, telef. 440-26.

Keskealine mittesuitsetaja riigiametnik otsib korralikku
möbleeritud tuba.
Kirjutada aadressil: Sauе tän. 8—3, W. D.

Korralik 3-liikmeline perekond wajab 15. detsembriks s. a. 2—3-toalist
korterit
ühes köögi ja eestoaga. Wõimaluse korral ka wannitoaga. Soowitaw Endla tänawa rajoonis. Teat. kirj. slt. „40/8100".

Kindl. teenist. käijad ema ja poeg wajawad
korterit
1 tuba wõi 2 tuba kööga, soowitaw 4., 5. l.-s. Teat. telef. 475-06 kella 7—17 wõi kirj. slt. „21/8241".

Otsin omaette
tuba
wõi wäikest korterit. Kirj. slt. „2/8822".

Sõjawäe üleajateenija otsib wäikesemat
korterit
1 tuba kööga wõi 2 tuba kööga. Soowitaw 2. wõi 3. jaoskonnas. Teatada slt. „30/8250".

Wajatakse 3-toalist
korterit
Rahumäelt — Hiiumi. Täiskaswanud 3-liikm. perek. Teat. Harju t. 26, walmistriieteärisse, telef. 449-45.

Wajatakse Tõnismäe ümbruses
autogaraaži.
Pakkumised slt. „24/8884".

Kindlas teenistuses noormees soowib üksiku juure
toakaaslaseks,
wõib olla ka omaette wäike tuba Kirjad slt. „23/8843".

Preili wajab
v. tuba wõi v. korterit
köögi tarwitusega, mööbl. wõi mööblita. Tallinnas wõi Nõmmel. On korralik maksja. Kirj. slt. „26/8846".

Kõrgem riigiametnik soowib Wabadusplatsi ümbruses intelligentses perekonnas moodsalt sisustatud waikset
tuba
Teatada slt. „17/8917".

Waranduslisselt kindlustatud intell. 3-liikm. perekond wajab 3—4-toalist
korterit
mitte kaugel südalinnast, soowitaw Kaarli kiriku ümbruses. Kirj. pal. slt. „27/8207".

Lasteta perekond wajab kohe wõi edaspidi
korterit
waheseinaga wõi tuba kööga. Soowitaw 1. wõi 5. l.-jagu. Teat. slt. „38/8738".

Kaheliikmeline perekond wajab
korterit
kas 1 tuba wõi 2 tuba kööga ja esikuga, 4 pol. rajooni. Pakkumised saata slt. „22/8242".

Korralik kolmeliikmeline perekond, riigiametnik, wajab kahe- wõi kolmetoalist
korterit
Teat. slt. „6/2266".

Kindlas teenistuses noor preili otsib
mõbl. tuba
erasissekäiguga, kuniüüriga 15—20 kr.. Kirj. slt. „15/8235".

Kindlas teenistuses, lasteta abielupaar otsib
korterit
— 2 tuba ja kõök wõi tuba ja kõök, Kellel wabaneb uüüd wõi edaspidi, kirj. slt. „14/8874".

Kindlapalgaline wäike perekond soowib
korterit
tuba köögiga. Teat. slt. „16/8876".

Waja 1—2 juurt
tuba
rätsepatöö jaoks kesklinnas. Teatada slt. „30/8810".

Waikne perekond soowib
korterit
kohe wõi edaspidi. Teat. slt. „5/8225".

Wajatakse kohe 1 tuba kesklinnas
kontoriks.
Teatada slt. „2/8782".

Soowin wäikest
tisleritöötoaruumi
Teatada ühes hinnaga kirjal. slt. „21/8201".

Kellel on maal alewis wõi raudteejaama juures
äriruumid
wälja üürida 1. jaan., palun teat. slt. „20/8760".

Korralik maksja wajab wähemat
tööstusruumi
tööst.-wooluga; soowitaw kesküttega, Kirj. slt. „38/8218".

Korralik perekond (kaks inimest) wajab
korterit
— tuba ja kõök wõi 2 tuba ja kõök. Maksab ausasti. Kirj. slt. „10/8190".

Kolm waikust ja rahu-eelistawat wanemat naisterahwast soowiwad wäikest
korterit
2 toa ja kööga, elektri, wee ja kloseriga korteris, Paldiski mnt. wõi Telliskiwi-Pelgulinna rajoonis. Pakkumised slt. „4/8744".

Abielupaar otsib
korterit
1—2-toalist, wõi mööblita tuba, soow. 3. wõi 4. linnajaos, wõi wahetada 5. linnajaos korteri wastu. Kirj. pal. saata slt. „12/9192".

Müüakse

Müüa linnukoer
iiri setter.
Niine 6—5, telefon 462-35.

Wäike maja
müüa wõi üürile anda Pääskülа, Rõõmu tän. 13.

Wähepruugitud wäikese
lapse voodi
müüa S. Pärnu m. 101 - 5.

Mannekeen müüa, „Singeri"
õmblusmasin
liikuwa jala ning käppiamaga käedel järelmaksu tingimustel edasi anda Harju 29—3.

Dilvaneid müüa
Kõige soodsamini ostate ja tellite igasugu garnituure, raadioteole, diiwaneid, kuschette, madratseid jne. Liiwalaia 38, sissepääs hoowilt. Diiwaneid walmis mitmes walikus. Odawad hinnad. Mööbli headuses täieline wastutus. Küllastada paluu ka pühapäeval.

Biisamaakne
kasukas
müüa wäikesele kaswule. Näha pühap. kl. 1—6 p. l. ja ärip. kl. 11—3 p. l. Kunderi tän. 2-a—9.

Elumuudatuse tõttu juhuslikult müüa
wäike töstus
ühes masinatega. Kirjad slt. „18/8198".

Müüa
5-l. Philips raadio, raamatukapp ja kõhwer-kirjutusmasin. Lõhemalt „Letwing", Tatari 8.

Juhuslikult müüa
pianiino.
Falkpargi 2—7, hoowimajas.

Müüa hea ristkeeltega
tahvelklaver
W. Ameerika tän. 25-b—10.

Kudumismasin
odawasti müüa, 7. klass, 35 sm sai. Nõmmel, Harku t. 28—2.

Ilus
seimer
(lauaservamismajin) müüakse mõõduka hinnaga M. Männi & Ko. äris. Tallinn, Pitk 13, telef. 431-49.

20 ärakirja,
viimne nilsama puhas kui esimenegi ● See on kindlasti tähelepandav saavutus ● Laske endale IDEAL ekstra kõva rulliga demonstreerida ●

KR. SAAR ja Ko
TALLINN ● TARTU

Vast kohale jõudnud
maailmakuulsad
Habig (Wien)
ja
Borsalino (Antica Casa)
kübarad
Uus **Jockey Club**
Viru tän. 1.

Igu-ugu
RIIDERESTE
suures valikus
Kodumaa riidekaup uses,
Tartu mnt. 12.
(enne Tartu mnt. 50).

Ülimoodsaid
lapsevankreid
alandatud hindadega soowitab „Modern", Wiru tän. 2, hoowimajas. Näha ka pühapäeval.

Kattega
nukuvankreid
soowitab „Modern". Wiru t 2 hoowimajas. Näha ka pühapäeval.

KULLA-KELLASEPA ÄRI
N. JEFIMOV
HARJU 35
„Kuld Lõvi" vastas.
Suures valikus
käekellі, äratuskellі, lauahõbedat, kuld- ja kristallasju.
Kuldamine, hõbetamine, parandustööd.
Ostan kulda ja hõbedat kõrge hinnaga.

Müüa prunkitud
pianiino,
fa Sprent-Läte. Tulla Pikkjalt 6—5, kella 6—8 p. lõunat.

Talu müüa
peremehe surma pärast, 15 riia wak., ühes tiikis, 90 t põldu, Tarum., Kaarepere 14 km. Hind Kr. 16.000.— wäljamaks Kr. 11.000.—, K 5.000.— pikaajal. 2%-line la Teateid: Nõmme, Waldeki tä 59—2. Kirja teel wastuseks l jada 10-snt. mark.

Tõukassipoja
müüa. Nõmme, Haawa tä 21—1.

Botikuid
ja
kingi
ostke
A. GOBOVITSCH
ärist Pärnu mnt. 45.

Linna äärel
suur krunt
wäheldase ume miite täi walmis majaga müüa. So slt. „11/8071".

Ruumipuudusel juhuslikult müüa tanmep. moodne
kirjutuslaud tooliga
diiwanilaud, raadioapar „Are" 3 lainealaga, jalgö lusmasin. Näha ärip. 16—19, pühap. kl. 11—13 linnas, Wambola 8/13, krt. jisesekäik Õuna tänawalt.

Juhuslikult
odavasti müüa
kabeinimese-wood köögap riidekapp peegliga, värw mikaswaage. Küüida Pii waimu 1, majahoidjalt.

Müüa kullatud
katuseplekki
umbes 2000 kg (400 Teatcib saab teisipäeval ja del kella 5—7 p. l. Aleksa katedr. kantseleist, Toom kuhu ka kirjalikud pakkum saata. Telef. 481-77 ja 451

Tööotsimised

Äri- ja tööstusemanikud!
Palun, wöimaldage 30-a. karskele noormehele
teenistust
On äris wilunud ja kohaneb igasuguse tööga kiiresti. Kirjad jlt. „15/7915".

Haritud noor proua soowib leida
teenistuse
kontorisse, ärikassasse, kinosse. On waremalt töötanud. Teat. jlt. „14/7994".

Keskealine naine maalt
palub tööd
linna wöi maale, on ennem linnas ka töötanud ja maal karja talitanud, selleks on tunnistus. Teat. pal. kirjal. jlt. „3/8143".

19-a. noormees
palub wöimalust ära öppida mingi kutse. On lõpetanud gümn. Kirj. jlt. „10/7990".

Võimaldage
mingisugune kohr karskele noormehele, ref.-allohwitserile, ükskõik mis alale. On 1-liigi autojuht. Teat. jlt. „28/8048".

V. a. tööandjad!
Palun, wöimaldage 17-a. noormehele mingisugune teenistuskoht. Kirj. jlt. „29/8009".

Aus, kõigiti korralik 18-a.
noormees
palub teenistust wabrikusse, ärisse, kontorisse wöi mönda muud kergemat tööd. Pakkum. pal. jlt. „26/8046".

Täiesti karske korralik ja igapidi usalduswäärne
saarenoormees
palub tööd, kas lattu, ärisse wöi ükskõik mis töös. On töökas. Kirj. jlt. „36/8176".

1-liigi autojuht
otsib wastawat teenistust weoautole. Olemas 15-a. praktika, on karske, tunneb iseseiswalt remonttöid, warem töötanud iseseiswalt raskete wedude alal. Soowitaw metsaweod. Teatada kirjal. jlt. „2/8022".

29-a. soowitustega
noormees
palub kindlamat teenistust ükskõik mis alal, on rahul kõigega. Kirj. jlt. „35/8057".

Ametnik
juure kogemusega metsamaiersjalide kaubanduse alal, osaw arweštaja, wilunud raamatupidaja, walitseb kolme kohalikku keelt, otsib usaldustegewust. Teatada jlt. „27/8007".

Lukusepp-mehaanik
otsib töötd metalli- wöi mönda teise tööstusse, on wilunud wormide, matriitside ja masinaehituse alal. Kirj. pal. jlt. „26/8006".

Täiskarske noormees (rej.-allohwitser) 1-liigi autojuht wajab
teenistust,
Teat. jlt. „1/8061".

Lp. tööandjad!
Palun, wöimaldage füüsiliselt tugewale noormehele mingit tööd. Kirjad jlt. „11/7951".

Waene 16-aast. tütarlaps, kes walitseb kolme koh. keelt,
palub kohta
ärisse öpilaseks wöi suuremate laste juure seltsilisiks. Kirjad jlt. „31/7971".

Lp. tööandjad!
Teilt palub tööd aus karske korralik 34-a. töömees. Kirj. jlt. „39/7979".

Tugew tüse
noormees
soowib ükskõik mis tööd. Pakk. jlt. „33/7973".

Lp. tööandjad!
Palun, wöimaldage gümn. haridusega tütarlapsele mingit teenistust, kas alatiselt wöi öhtupoolikul alates kella 5-est. Kirj. jlt. „6/7986".

Karske, noor, lasteta abielupaar soowib
kojamehekohta
tunneb remonttööd. Teat. kirj. jlt. „7/7903".

Lp. pealsetegijad,
palun, wöimaldage noorele tütarlapsele öpilaskoht. Kirj. pal. jlt. „13/8033".

21-a. noormees,
poolöppinud mööblitööline, otsib kohe edasitöötamiseks kohta wäiksemasse mööblitöökotta. Kirjal. jlt. „26/8166".

Palun lahkeid
tööandjaid
wöimaldage tüdrukule ükskõik millist tööd, on wilunud äris. Kirj. jlt. „8/8028".

Härrad ärlomanikud!
Palun, wöimaldage 4 a. äris müüjana teeninud noormehele koht ärisse wöi lattu. Wabaneb nüüd äri koondamise tõttu. On kautsjoniwöimeline. Kirjad jlt. „16/7956".

Lp. tööandjad,
palun, wöimaldage tütarlapsele tasuline öpilaskoht. Kohaneb kiiresti. Pal. kirjal. jlt. „12/8032".

Wilunud, keemiliselt puhastatud riiete
trikikja
palub kohta, tunneb kõiki töid. Kirj. jlt. „7/7747".

Lp. tislerid,
wöimaldage tööd korralikule noormehele. On ennemalt pisut töötanud. Teatada jlt. „3/8063".

Haiglast wabanenud waimliselt arenenud noor naine palub kodu ühes
kergema tööga.
Kirj. jlt. „28/7928".

Waene korralik prowintsineiu palub
öpilasekohta
ärisse, kontorisse, tööstusesse wöi mingit teenistust perenaisеabina, laste juure wöi mujale. On enne olnud toiduainetekauplukses. Kirj. jlt. „26/7886".

Suure praktikaga, wilunud
apteegi-assistent
(apt. abiline),
kes kõik apt. ettetulewat tööd täiesti tunneb ja 3 kohal. keelt walitseb, otsib wastawat kohta. Wöib ka maale. Teat. kirjal. jlt. „33/7893".

Lp. õmblejad!
Palun wöimaldage tütarlapsele abilisekoht. Wöib ka meeskетöö olla. Ennem töötanud. Kirjad jlt. „11/7991".

24-a. maaneiu
palub tööd:
ärisse, tööstusse, puhwetisse, wöi perenaiseabiks. Kirjal. jlt. „10/8070".

Korralik
noormees soovib kohta
leiwa-, worsti- wöi jookide wäljawedajaks. Tunneb hästi linna, on kautsjoniwöimeline. Kirj. jlt. „19/8039".

Korralik, karske
noormees
soowib öhtust tööd, restorani julaseks (on ennem olnud) wöi midagi muud. Wöib ka ajutine töö olla. Ainult pärast kella 4. Kirj. jlt. „9/8069".

Korralik keskealine
virtin
palub kohta, wöib ka kokaabiks olla, tunneb sooja ja külma kööki. Kirj. jlt. „8/8068".

28-a. energiline ja joliidne
noormees soovib kohta,
on endine kesktööstur ja ka äriala wilunud. Soowitajale hea tasu. Pakk. jlt. „24/7884".

Noor, haritud, ilus, aus, wäga korralik ja puhas
tütarlaps
waeslaps, palub jüdamest kohta perenaiseabiks, laste juure, õmbleja öpilaseks wöi muud sarnast. Nõus ka jöögi eest. On rahul kõigega. Kirjad jlt. „27/7887".

Noorepoole naine soowib leida
teenistust
majasse laste juure, üksiteneiseks wöi iseseiswaks perenaiseks Lahked pakk. Nunne tän. 8—2, telef. 435-76.

Korralik maalt tulnud
noormees
soowib mingit teenistust, ka kautsjon wöimalik. Kirjal. jlt. „40/7940".

Lp. tööandjad!
Palun, wöimaldage noorele waejele naisele mingisugust tööd ükskõik mis alal. Kirj. jlt. „7/8027".

34-a. noormees, ehituspuusepp, palub mingit
teenistust.
wöib ka ärialaline tegewus olla, on rahul iga tööga. Teat. kirjal. jlt. „33/8173".

Noor wilunud remondiwöimeline
1-liigi autojuht
palub kohta, kas wabrikusse, omaniku autole wöi taksole, omab head soowitused. Kirj. jlt. „21/8001".

Aednik
otsib kohta, on korralik ja hoolas oma ametis. Wöib ka majawalitseja kohuseid täita. Wäike Ameerika tän. 45—7.

2 puhtusearmastajat noormeest soowivad
majateenijakohta,
teine neist omab ka 1-liigi autojuhtimise loa, oskawad ka weidi keeta. Kirj. jlt. „22/8002".

Noor intelligentne gümn. haridusega sümpaatne
maatütarlaps
palub kohta, kas kontorisse, kassasse (kautsjon wöimalik), tööstusse wöi hädakorral isegi kuskile einelauda (mitte kõrtsi). Wöib töötada minimaalse tasu eest. On wäga energiline, töökas ja kohaneb igal alal kiiresti. Kirjad jlt. „15/7995".

Klaverihäälestaja A. Müller
Manceši t. 9—2, tel. 318-22 (endine Diedrichs Frères klaweriwabriku häälestaja). Tiibklaverite ja pianiinode parandus.

Lp. härrad ja prouad!
Korralik noormees wötab punde lõhkumise talweks enda peale Pal. teat. jlt. „9/8149".

Waenem naisterahwas palub
teenijakohta
linna wöi maale. Kirjad jlt. „27/8127".

Korralik neiu
palub majateenijakohta, keedab ja teeb majas kõik ettetulewad tööd. Kirj. jlt. „28/7968".

Passikohta
soowib maatütarlaps Nõmmele. Teat. saab Nõmmel, Raudtee tän. 54—1, telef. 524-32.

2 noormeest soowiwad tallu
sulasteks
soowitaw ühte tallu wöi ühte külla. Kirj. jlt. „22/7922".

Kuupalk sellele,
kes soowitab kõik ükfikule wanemale mehele kergemat teenistust, on karske, ei suitseta, saab hakkama mitmesugusse töödega. Kirjad jlt. „16/8036".

Lp. kudujad!
Noor käsitelgedel wilunud kuduja palub tööd. Kirjal. jlt. „23/7923".

Täiesti karske korralik abielupaar otsib
majahoidjakohta.
Kirj. jlt. „10/7950".

Tisler,
maalt tulnud, wäljaõppinud, palub tööd wöi ehituse juure puusepaks. Kirjad jlt. „5/7945"

Gümnaasiumi haridusega
tütarlaps
palub kohta, kas ettekandjaks, puhwetipreiliks wöi müüjanaks toiduainetekauplusse. On müügis wilunud, omab tunnistused. Kirjad jlt. „20/8200".

Usklik wanem naisler. maalt
palub kohta
usklikku perekonda. Keeta ei oska. Kirj. jlt. „13/8713".

Tähelepanu Nõmme daamid!
Riiciute elegantjelt ja hästi ainult jiis, kui tellite oma mantlid, kleidid ja koštüümid Nõmmelt, S. Pärnu mnt. 100, uuelt avatud töötoast. Töötab esimeseklassi tööjõud.
Dipl. õmbleja.

Lp. rätsepad!
Wilunud noormees otsib kohta tellitud tööle. Kirjal. jlt. „28/8088".

Karske miitesuitsetaja äriliise kalduwusega kena wälimusega
maanoormees
palub kohta kas ärisse, lattu wöi tööstusse. On ennem olnud toiduaineteäris müüja, ei põlga ka füüsilist tööd. Kirjad pal. jlt. „15/8075".

Aus korralik
ehituspuusepp
otsib tööd, töötab uute kui ka remonttööde alal täiesti iseseiswalt. Teeb ka maalritööd, milles on täiesti wilunud. Kirjad jlt. „13/8073".

Keskealine karske puhtusearmastaja abielupaar otsib
kojamehekohta,
on sellel alal täieline wilunus. Kirj. jlt. „24/8084".

Lp. tööandjad!
Kas tõesti ei leidu mingit tööd korralikule karskele 26-a. noormehele? Kirjad jlt. „38/8778".

1-liigi autojuht
soowib teenistust. Praktika nii weo- kui ka sõidumajinail. Kirj. jlt. „33/8773".

Oman kaub. wilunuse ja tagatise kuni Kr. 25.000, ning soowin ärijuhi-, laduwalitseja-, kassa-raamatupidaja wöi muud
vastavat kohta.
Teat. jlt. „15/8715".

Tubli töömees
palub tööd.
Nõus iga tööga. Teat. kirjal. jlt. „40/8740".

Wilunud
rätsep
soowib töötuppa tööle. Kirj. jlt. „13/8193".

Wanem
keetja
palub kohta. Kirjal. jlt. „19/8199".

Korralik
maatütarlaps
wajab kohta; wöib olla ka öpilaskoht. Kirj. jlt. „9/8189".

Aus töökas mees otsib kohta
sulaseks
wäikesesse talu wöi aeduniku juure. Pakk. jlt. „2/8702".

Kauaaegse wilunusega
pesunaine
soowib pesu- wöi passikohta. Pal. teatada Heina t. 25—18.

Noor preili,
kauemat aega tööta, palub jüdamest, wöimaldage tööd kergemale ja puhtamale alale. Eelistatud ärisse wöi hambatehniku assistendiks. Kirjal. jlt. „33/8253".

Lp. ärimehed ja tööturid, wöimaldage energilisele 30-a. soliidsele mehele
mingit tööd,
on tegutsenud ennem ärialal, wöib ka ajutine teenistus olla. Kirj. jlt. „26/8206".

Wilunud
kuduja
otsib kestwat tööd suurematele töödele, ja korralik, wilunud, soowitustega teenija palub kohta, oma korteriga wöi ilma. Kirj. jlt. „35/8855".

3 tuu palk— tuni 250 kr. sellele, kes
võimaldab koha
omawal.-, riigi- wöi erateenistusse harit. keeliwalitsejale ja heade soowitustega noormehele. Teat. jlt. „37/8857".

Müürisepp
wajab tööd müüri- ja krohwitööde alal, on wilunud selles ja teeb puuiööd, ka mis remondis ette tuleb. Kir. jlt. „40/8860".

Iseseisew
naisrätsep ja õmbleja
otsib tööd. Teat. jlt. „9/8869"

Энергичный, честный, 23-х л. русский рабочий ищет
работу
все равно какую. Сообщить письм в конт. с газ. „4/8864".

H. Pauliseni kontor,
Pitt 28/3.
Kohti otsiwad: wilunud: **lapsehoidja** (wene keelt rääkija), wanemad ja noored üksiteenijad, toatüdrukud (saksa keelt rääkijad), põetajad, kectjad (ka restorani), passijad, nõudepesijad jne.

Lp. kübarategijad!
Soowin öpilaseks. Olen ennem äris olnud. Nõustun igasugусte tingimustega. Palun teatada jlt. „37/8297".

Töökas
maatütarlaps
soowib kohta tööstusse, wabrikusse wöi ärisse öpilaseks. Kirj. jlt. „39/8299".

Ülikooli lõpetanud preili (filoloog), kes tunneb eesti, inglise ja saksa keelt ning masinakirja,
soovib kohta
korrespondendima wöi muud sarnast. Teat. jlt. „15/8875"

Korralik Saaremaa
nelu otsib kohta
kas passijaks, laste juure wöi arsti juure õdetundidel, on ennemalt olnud, wöib olla ka muud, kas ajutiselt enne pühi. Endal korter. Kirj. jlt. „19/8879".

Wilunud
kuduja
otsib kohta. Kirjad jlt. „28/8288".

Wilunud
pealsetegija
(steppija) otsib tööd. Kirjal. jlt. „6/8866".

Lp. õmblejad!
Palun wöimaldage öpilaskoht. Nõustun kõigi töödega. Palun teatada jlt. „34/8294".

Korralik töökas gümn. harineiu palub mingit
teenistust
on rahul iga tööga, tunneb masinakirja. Teat. jlt. „12/8272".

Lp. tööandjad!
Teilt palub tööd 19-a. aus, karske maanoormees, ükskõik mis alal. Wöib ka maale minna. Soowitorral kautsjon wöimalik. Kirj. jlt. „17/8837".

Lp. õmblejad!
Kui wajate noori tragi preilit abiliseks, kas wöi ajutiseks, palun teatada. Wöib olla ka muu töö. Kirj. jlt. „14/8834".

Noormees
soowib linna wöi maale haotegijaks wöi julaseks. Palk 30 krooni kuus. Kirjal. jlt. „39/8099".

Suure tuluusringkonnaga äri- ja majaomanik
soovib enda peale võtta kaubanduslikku esindust Tartu.
Pakkumised saata firma ja kauba liigi ärataõendamisega Tartu, postkast 47.

Wilunud äritegelane, suure tuluusringkonnaga kaupmeeskonnas, soowib soliidse firma wöi tööstuse
esindaja-reisija
kohta. Kindel garantii olemas. Teat. Tartu „Pressa". Riiütli 11 „Esindaja".

Lp. tööturid!
Kes teist tahaks olla wastutulelik ja leiaks oma tööstuses tööd töökale tüdrukule? Pal. kirj. jlt. „5/8265".

Täiesti wilunud
maaler
otsib tööd tunni- wöi tükiwiisi. Teat. jlt. „10/8270" wöi Luise tän. 17—2.

Majateenijaks soowib
maaneiu,
oskab kecta, endiselt kohalt soowitus. Kirj. jlt. „21/8921".

Tööpakkumised

Tarwastu Tarwitajate-ühisus wajab wilunud kautsjoniwöimelist
ärijuhti.
Walimised 5. detj. j. a. kell 12 päewal ühisuse oma ruumes. Ilmumine soowitaw. Sõiduraha ei maksta. Dokumendid esitada hiljemalt 3. detj. j. a.
Juhatus.

Vajatakse
korralikku perekonda noort tütarlast saksa perekonnast 2½-a. lapse juure. Kirj. jlt. „1/7941".

Korralikku tallu linna lähedale wajatakse
maanoormeest
põllu-aiaöppratikanti, wastawa palga eest. Aadr. kirj. Tallinn, Kadaka tee 10 poodi. J. P. Rahula.

Tislerit
tarwis. Graniidi tän. 29, töötuppa.

Tüdrukut
tarwis linna lähedale tallu. Kaubelda 27. jõp. kl. 9—11 homm. Tartu mnt. 32, hoowis.

Wajatakse korralikku puhtusearmastajat
teenijat
kes hästi keedab. Tulla kella 6—8 õhtul Lembitu 17—1.

Poisse
17—18-a., metallikeewitamise töödele wajab a.-ü. Ilmarine, Põhja pst. 21.

Potisavitegijat
waja. Kadaka tee 20.

Vilunud tisler
leiab kestwa töö parema wineeritud töö alal. Teat. aadress ja lühike kirjeldus endise tegewuse üle. Kirjal. jlt. „22/8162".

Taluteenijat
tarwis Piritale. Kaubelda pühapäewal, 28. now., kl. 8—10 hommikul. Narwa mnt. 63—11

Lähemal ajal leiab
kestva teenistuse
detaschеerija (keemil. puhastaja), kes oma ametit mõistab. Teatada kirjalikult ühes eluloo ja palgatingimustega. Rakwere, Al. Nessari wärwimis- ja willatööstus.

Tublisid agente
„Terastald" jalanõude müügils otsitakse kohe, hea **provisjoni** eest. „Terasking", Wana Posti 8, 1 trepp, kella 9—7.

Vajatakse
isikut, kes iseseiswalt karnis wöib töötada. Soowitaw oleks naisterahwas; kui mees, siis mitte joodik. Pärnu mnt. 28, Rahumäel.

Tarwis tublit töökat
tüdrukut;
soowitaw, kes on enne pesumajas teenimud. Kirj. jlt. „32/7972".

Tehnika üliõpilased,
kes soowib teoretiliselt ettewalmistada katelsepaekspamile tööoskusameti eksami kaiwa ulatuses? Pal. teat. jlt. „35/7935".

Kohe tarwis pikemaks ajaks
pagarit,
kes omab kutsetunnistuse. Teatada Järwa-Jaani Pitt tän. 39 H. Orukse.

Köögiteenijat
tarwis. Restoran „Turg", Liiwalaia 104.

Sepaabi
tarwis. Wabriku 17.

Kutsetunnistusega
juuksur-neidu
waja meestetööle. Kindel palk wöi protsendid. Soowikorral wöib ka korteri saada. Kirjad jlt. „14/8794".

Perenaist-
karjatalitajat, kes on täiesti wilunud tarwis tallu. Raub. Tartu mnt. 6—8.

Waja keiscalist oma korteriga käijat
majateenijat.
Teatada jlt. „22/8842".

Otsitakse noormeest
tehnil. teadmistega büroosse ja tarwitajaskonna külastamiseks, peatseks tööle ajumiseks, kindla palga ja protsentide eest. Soowitawald. soowitustega jne. jlt. „16/7916".

Automehi
waja kõigile tarwilise artikli levitamiseks Läbi rääkida Raudtee tän. 8. Tallinnas, tööstuses.

Suurem restoran wajab
ärijuhti
tegewuskapitaliga wähimalt 5000 krooni. Pakkumised jlt. „25/8205".

Wilunud koloniaal-
kauba pakkuja
leiab kindla teenistuse. Kentmani 4.

Wajan
pesu vastuvõtjat,
kes ka pesu triigib. Imanta 8, pesumaja.

Kondiitrit
waja restorani „Must Kass", Merepuiestee 10.

Naiskangrut
tarwis. S. Patarei t. 9—13.

Wanemat
naisterahvast
haige naisterahwa juure tarwis. Ilus Kalamaja t. 32—4, M. Särg.

Kopli rahwamajja wajatakse
ettekandjat.
Kirj. jlt. „1/8221".

Täiesti wilunud laagripalitu
rätsepat
kohe tarwis. Pärnu m. 33—5.

Waja kohusetunnd lastearm. kaswatajat-
õpetajat.
Keeled ja muusikatundm. nõutawad. Soow. oma korteriga. Teat. jlt. „21/8721".

Kraavikaevamistöödd
12.000 t.-m. artelli kätte üle anda, maakiht turbamuld, jawi, hind 25 kuni 30 s. kantmeeter. üksikud kaewajad saawad ka tööd. Ellamaa jaam, Käända mõis. Teat. Soo tän. 6, telef. 439-46.

Wajan kauba wäljawiimiseks lihtsat
noormeest,
kellel on wöimalik kindlustuseks maksta Kr. 250—300. Kirj. jlt. „27/8847".

Wilunud
kingsepp!
meeste õmmeldud töös waja; soow., kes kodus tööiawad. Heeringa 15-a.

Linna lähedale tallu
tüdrukut
tarwis. Kaubelda 27. now. kl. 3—7, 28. now. kl. 9—12 W. Ameerika tän. 43—5.

Eluõulisse tööstusse
wajatakse soliidseid isikuid, kes wöimaldawad rahaliselt tööstust suurendada. Tööstuse tulewik on laiaulatuseline ja garanteeritud. Teatada jlt. „13/8833".

Wajatakse ärasõiduks
neidu
pagariärisse. Läbi rääkima tulla pühap., 28. kp. kuni kell 12 p. Lutri tän. 27. ärisse.

Osanikku
Kr. 1700 wajab alatise hea sissetulekuga (Kr. 300 kuus) ettewõte. Kapit. kindlustatud. Kirjad jlt. „15/8755".

Wajatakse lastetu perekonda ärasõiduks
majateenijat,
kes oskab kesim. kecta. Teat. Koidula tän. 22—4.

Kas leidub,
kes tahab uluandwas äris kaasa tööt. kuni 1000 kr. wöi lacnab nimetatud summa kindlustuse wastu 7% ja ise ärisse abiks jäädes kuupalgalisena? Kirj. jlt. „26/8286".

Lp. meeste- ja naistepesuõmblejad, kes soowiks teist pesutööstuse kaasatöötawaks
osanikuks
Kr. 1000—1500 kapitaliga. Protj. ja tingimused kokkulepel. Kirj. jlt. „13/8873".

Kautsjoniwöimeliisi
puhveti-preilisid
tarwis rest. „Must Kass".

Kardinakuduja
oma telgedel leiab aasta läbi tööd, parema tasuga. Kirj. jlt. „18/8238".

Narva Eesti Selts ILMARINE
annab välja **enampakkumise teel** ar
1. jaan. 1938. a.
SELTSI EINELAUA
alkoolsete jookide õigusega.
Kirjalikud pakkumised saata Seltsi juhatusele k
mait 6. detsembriks 1937 a.
Seltsi juhatusel jääb õigus einelauda välja and
mitte enampakkujale.
Lähemaid teateid annavad juh. liikmed J. Har
ja A. Pitsar — **Narva Peetri pl. nr. 2,** t
nr. 102 ja nr 351
N. E. S. ILMARINE juha

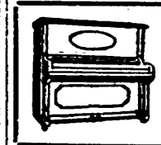

KLAVERIVABRI
JOH. VIHM
soovitab ilusa kõlaga pianiinos
Soodsad järelmaksu võimaluse
Tartus, Gildi tän. 7, tel. 16

Kena wälimusega
puhvetipreilit ja ettekandjat
wajatakse äraõiduks. Saksa keele oskus soowitaw. Tulla Wene tän. 23—10.

Wajan Tapale
seltsidaami,
kes walitseb prantsuse keelt. Wöimalus eratunde anda prantsuse, inglise ja wene keeles. Pakk. Tapa, p.-k. 56.

Tööstus wajab
esindajat.
Kautsjon Kr. 750 wajaline. Kuupalk ja protsendid. Teat. Teat. jlt. „12/8872".

Baaridaame
waja restorani „Must Kass", Merepuiestee 10.

Pagaripoissi
tarwis Weizenbergi tän. 27.

17—18-a. tütarlaps saab wäikese
majateenijakoha
Toompuiestee 18—13, kella 4—6.

Tarwis kena wälimusega wilunud
kelnerinnat
wäikese kautsjoniga. Tulla Wase 4—1.

Ettekandjat
tarwis restorani, äraõiduks Rakwere. Teateid saab rest. „Europa", Lai tän. 26, Rakwere, telef. 3-62.

Müüakse

Riidekauba parim ostukoht
oli ja jääb
F. E. Pisarev'i
juures Tartu mnt. 1.
Rudiskleidiriideid, paliturriideid, kodukoetud riideid, kõikjugu vesuriideid, aknakardinaid, lauawahariideid, põrandariideid. waipu, portjääri-riideid, wateeritud ja willaseid tekke, „Päätikese" kangalõimi, willaseid lõngu, padjasulgi, wateerimis- ja willast watti, botikuid ja kalosse suures walikus odawate hindadega.
F. E. Pisarev
Tartu mnt. 1.

Müüa
aurukatel ühes aurumasinaga,
35 H.J., ja aurumajin 4 H.J. Järelepärimised saata Sakala 28-a, krt. 1, tel. 434-82.

Prunguind, täiesti korras
harmoonium
juhuslikult odawasti müüa. 5 oktaawi. 11 registrit, 2 põlwe-registrit, koplerid ja vox humana Eriti ilusa häälega. Näha igal ajal Kopli 27—8.

Müüa Fordion
traktor ja viljapeksumasin
30 tolli. Muntrells-riiibiline, hinnaga 2500 kr. paar. Wastuseks 10-s. mark lisada. Aadr: H. Rungi, Wändra, Sõõrike p.k.

Vanameistri viiul
odawasti müüa Wambola tän. 3—8.

Müüa naisterahwa wähekantud
talvpalitu
keskmisele kaswule (must). Näha Heeringa 10—3.

Prowintsist tulnud filatelist müüb
õhupostmarkide kogu
suurel wõisil wõi üksikult. Näha Hotell „Europa", tuba 7, kella 11—1 ja 5—7 õhtul.

Müüa odavasti
Singer-Kommann tän- ja kabinetimajin, ka kabinettiala üksikult. Tulla pühap. kl. 10—13, Raua 19—5.

Müüa nopitud
kanasulgi.
sealsamas raadio wa
grammofoni waastu. Lut
10—5.

Talu
müüa. Kaubelda pühap.
mel, Tähe tän. 13.

Müüa heas seisukorras
mootorratas
500 cm. O.H.V. uuem
Maks kokkuleppel. Kirjo
„8/8868".

Talu müüa,
15 km. Tallinnast, suure
jõe ääres. ühes tükis,
19,5 ha. Teateid saab
waagast, Hüüru asunduses
li talu.

Prunguitud
lapsevanker
ja kaks tammepunust
madratsitega müüa. Sa
26—3, hoowis.

Kiiresti müüa korras
sõiduauto
heade kummidega, 193
numbriga, hind 400 kr.
tän. 9.

Müüa
fotoaparaat
18×13, ühes juurekuu
osadega, „Zeiss" topelt-s
wiga 6,8. Nõmme, Nur

Wäga odawasti müüa
raadio
Philips, 5+1-lambiline,
teet — super, uus. Kau
3—3.

Ilusad suured
nukud
müüa, hind 3—10 kr.
wöib esmaspäewast kell
Kreutzwaldi tän. 6—11.

Piiramata arwul müü
fuguses suuruses
jõulukuuski
raudteejaama juures, w
ilma. Järelepärimised li
8255" all.

Maja müüa
3. linnajaos, kolmekorrel
40.000 kr., wäljamaks
kr. Ainult tõsised ostja
tagu jlt. „36/8736".

Müüa
odawasti uus meester. k
kraega palitu keskmisele
le, trümoopeegel ja i
Näha wöib Hollandi t. 11

Müüa
Riiciekapid 1—2—3
puhwetid, jõogi-, jõhu
raadiolauad, jõogitoo
puuwoodid, türgi di
Järelmaks wöimalik.
igal ajal mööblitööstus
Kluge, Laulupeo 1.

Sõidusaa
müüa Kauba tän. 20—

õunu odavas
müüa, antonowkaid ja
kastiwiisi. Näha Rah
Kaitse 3.

Müüa
detsimaalkaaluisid ja lau
sid wöiytlemata odawate
dega Jakobsoni 23.

Beebi „Ford"
kinnine tõld, 4 h.-j., sõ
ras, kiires korras müü
biase tän. 19—5 (Ja
omnibuse lõpp-peatuse j

Nahkkindaid
daamidele ja härradele
walikus odawasti müüa
me Hiiul, Metsa 73.

Müüa meester. kanud
palitu
karakul kraega, keskmisel
wule, ka kaks tugitooli ja
kapp. Imanta tän. 38—

Soodsasti ostate
Uus tän. 5
riiete-, puhwet-, raamat
jõogi- ja diiwanilaudu,
woodeid, diiwaneid, t
toole jne. Ilus tän. 5,

P. Soome
mööbliäri.

25. now. 1937. a. kell 23.30 uinus jääwalt meie armas

Johanna Elwine Johanson

sünd. 22. märtsil 1865. a.

Mälestawad leinas **pojad ja pojapojad perekondadega.**

Kirstupanek 27. now. kell 7 õhtul Magasini tän. 6—3.
Ärasaatmine leinamajast pühap., 28. now. kell 1.30 wanale Kaarli kalmistule.

Seltsi liige
Johanna Johanson
Eesti Majapidajate Selts

Lühikese raske haiguse järele lahkus siit maisest elust meie kallis ema ja vanaema

Anna Maria Klause,

sünd. **Obermann.**

Sünd. 14. aprillil 1859.
Surn. 24. novembril 1937.

Sügavas leinas **lapsed ja lapselapsed.**

Matmine Rahumäe kalmistul pühapäeval, 28. novembril kell 15.
Leinamajast — Raua tän. 11 — ärasaatmine kell 13.

Surma läbi lahkunud kauaaegset kaastöölist

Karl Mikker'it

mälestavad

J. Biek'i köitekoja töölised.

Matmine pühapäeval, 28. nov., kell 12 Jaani vanadekodus, S. Tartu m. 24, ja sealt Kaarli vanale kalmistule.

Raske haiguse järele surma läbi lahkunud kauaaegset töölist

Karl Mikker'it

mälestab JAKOB BIEK.

Armast head ema
MARGARETHE NEUMANN'i
sünd. SEIDMANN
10. sur ma-aastapäewal
mälestawad kurbuses
ema, laps, lapselaps ja wend.

Laup., **27.** nov. kl. 21.15

N. M. K. Ü.'s,
Lai tän. 1,

KONTSERT BALL

Esinevad: ooperitenor hr. K. OTS, prl. V. VETTING (klaver) ja segakoor hr. M. LAURIMAA juhatusel.
Tantsuks „BI-BA-BO".
Pääsmed saadaval kassas

TÄHELEPANU! Ilmus trükist lektor Joh. Jostoffi j. t. teos TÄHELEPANU!

„JURIIDILINE NÕUNIK"

II täiendatud ja parandatud trükk ● 310 lhk., hind Kr. 2.90. Teos on sobiv ja kasulik igale kodanikule praktiliste teadmiste käsiraamatuna vastulausete, igasuguste palvekirjade, lepingute ja muude dokumentide iseseisvalt koostamiseks kohtu- ja ametiasutustele ● Saadaval kõigist parimaist raamatukaupl. ● Kirjalikud tellimised täidetakse ka lunamaksuga ● PEALADU: Ajakirjand. keskl. „PRESSA". TALLINNAS, Rataskaevu t. 5, tel. 435-16 ● Tartus, Rüütli 11 ● Narvas, Hermani 11 ja Viljandis, Tartu 8

Vene teater

(Saksa teatri ruumes)
Teisipäeval, 30. now., end. Wene Keiserl. Teatr. artisti J. Filippowi näitleja- ja muusikalise tegevuse 40 a. juubeli puhul
„Kornewille'i kellad".
Koomiline ooper 3 waatuses 4 pildis.
Gaspari osas juubilar.
A. Kuskowski laulustus.
R. Planquette'i muusika.
Kaastegewad: pr. E. Reinap ja „Estonia" teatri artistid K. K. Sawi ja A. Wilsman.
Koor ja orkester J. Raasu (Wasiljewi) juhatusel. Dekoraator R. Swonski.
Algus täpselt kell 7.30 õhtul. Pääsmed Kr. 3.50 kuni 25 senti müügil teatri kassas kl. 11—1 ja 5—7 p. l., pühap. kl. 11—1.
Eesti Näitlejate Liidu wene sektsioon.

Tagasi jõudnud. Hambaarst R. Gurevitsch

Pikk 14, telef. 464-77.
Wastuwõtt kl. 10—1 ja 4—7.

Hambatehnik A. KOPPEL

Elan nüüd Narva mnt. 4—3, telef. 312-52.
Kuld- ja kautšuktööd.

Soovin
saksa keele
tunniandjat koju. Tingimu teatada sk. „33/8053".

Gümn. har. prl. annab
järeleaitamistund
Samas antakse edukalt e keele tunde. Fählmanni 7- (Kreutzwaldi tänawalt). R kida kella 5—7.

Pariislanna annab
prantsuse keele tunde
Aia tän. 5-b—7, kl. ½7—8

Wilunud õpetajanna
annab tunde
prantsuse, wene, saksa, ing ja rootsi keeles. Maakri t 11—8, kl. 5—8, teisipäeval reedel kl. 3—6.

Töölisvõimlas

Pärnu mnt. 41.
Laupäeval. 27. nov. 1937, a.
nais- ja meeskondade-vahelised
käsipalli-võistlused
„Tulevik" — „Leek"
Algus kell 21, lõpp kell 3 homm.
Tantsu
algus kell 23.
Mängib Hugo Lauton ja tema orkester.
Korraldaja „Leek".

Arstid

Dr. Margot Arak.
Naistehaigused ja sünnitusabi.
10—12 4—5
Kentmani 20-a—25 (sissekäik põiktänawast). Telef. 470-31.

Dr. Koll-Jänes
Hambaarstimiskabinett.
Suuhaigused. Kunsthambad.
Tartu mnt. 12—5.
Könet. kl. 12½—1½ ja 6—8.
Telef. 317-72.

Dr. Rafail Rubanovitsch.
Seksuaal-,
naha-, põie- ja suguhaigused.
Pärnu m. 23, tel. 435-99.
Wastuw. kl. 10—12, 5—7 ja kokkuleppel.

Hambaarsti kabinett.
Dr. E. Schliefstein
ajab nüüd
Vanaturg 6
(Wiru tän. 2)
Wastuw. kl. 9—½2 ja 5—8 õ.

Hambaarst
Sergei Rešansky
Pikk tän. 47—5
võtab jälle vastu hambahaigeid äripäevil kl. 9—12 ja 2—7 õhtul, pühap. kl. 10—1.
Kunsthamm.-ste laboratoorium.

René Goertz.
Hambaarst
Valgast.
Pärnu mnt. 28—7, tel. 468-88
Kl. 10—12 ja 4—6.

Palwekirjad

Parim ja odawaim büroo
Tõlked kirjavahetus, ärakirjad
Masinakirja kursused.
Berlitz School. Sakala 39—5.
(Eesti Panga taga).
Könetr 438-20

Tunnid

Huvitavalt — kergesti!
Saksa ja vene keele tunnid alg. ja edasijõudn., ettevalmist. kolledshi, järeleaitam. koolitöös. Sulevimägi 10—1. Könet. 11—1 ja 5—7.

English Lessons
by experienced teacher from London. Also Commercial Corresp. Viru 7—8. 5 to 7. and Valdeki 35—1. Nõmme.
TÕLKEID.

ENGLISH LESSONS
BY ENGLISH LADY — APPLY ENDLA 9—4.

ülikooli haridusega preili, filoloog, õpetab
inglise ja saksa
keeli. Ettewalmistus kolledshi eksamiteele. Wene 3—1.

English lessons
Mrs Bertha Carr
Vene tän. 30, I, from 2—3 and 6—7 daily.

Masinakirja
kiirkirjus, harjutused. Ingl saksa, rootsi ja soome keele t de annab wälismail keeli õp nud daam. Harju 29- (hoowis).

Inglise, prantsuse itaa hispaania, saksa, wene, e keelt õpetatakse
Berlitzi meetodil
Broschüürid ja isiklik proo tund maksuta. Ettewalmis eksamitele. Tõlked. Sakala t 39—5 (Eesti Panga taga)

Wanted good
English teacher.
Please write under „5/87- to the Office of this paper.

Inglise, saksa ja pran
keelt (liter., gramm., konwe õpetab dipl. kooliõpetajann Ettewalm. eksam. keskkooli, l ja kolledshi kawa ulat. (20 k. 6 kr.). Lai 19—3, kl. 10— ja 3—5.

Matemaatika,
saksa ja wene keele (gram konw.) tunde annab wilun dipl. õpetajanna. Wäike Am rika 43—10 (hoowimajas).

Lennuki 18 (büroo).
Siiüteo, abielulah., päranduõ wekslivõlanõudm., edasikaeb jne. asjus kirjut. asjat. N anne. Awatud 9—2 ja 5—7

Inglise, prantsuse,
saksa ja wene k. tunde an edukalt wilunud naisõpet koju käies. Wõib ka korteri perekonnas. Kirj. sk. „9/882

Inglise, eesti ja saksa k.
tunnid.
Ettewalmistus eksameile. S releaitamine kõigis õppeain S. Karja 8—7.

Inglise, prantsuse, sak wene ja hispaania keelt õpe kõrgema har. meesõpetaja
Berlitzi ja Mertneri
meet. põhjalikult ja kiiresti r kima. Tõlked. Tatari 24—

„Päevalehe" üksikn rid on müügil
Vaivara jaama

Eesti Draamateater Tallinnas.
NOORSOOTEATER.
Laupäeval, 27. novembril, kell 4 p. l.
4. korda
„Aladini imelamp"
(2. jagu)
Muinasjutt laulude ja tantsudega 8 pildis, samanimelise muinasjutu järele kogust „1001 öö". Oludekohastanud — Heino Anto.
Lawastus — Elmar Nerep.
Lawapildid — Pärn Raudwee.
Muusika — W. Jakobson.
Riietus — Karin Luts.
Tantsud — Gerd Neggo ja S. Bärenklau.
Kaastegew Gerd Neggo tantsustuudio.
Laupäeval, 27. novembril, kell ½8 õhtul
35. korda
Oskar Luisu
„SUVI"
A. Särewi dramatiseering 3 waatuses (6 pildis)
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lavapildid — Pärn Raudwee.
Riietus — Karin Luts
Pühapäeval, 28. novembril, kell ½8 õhtul
100. korda
„Kevade"
Andres Särewi dramatiseering 3 waatuses (6 pildis) O. Luisu „Kevade" järgi
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lavapildid — Pärn Raudwee.
Kassa awatud neljapäewast kella 11—1 e. l. ja 5—8 õht.

Eesti Draamateatri ringreisid
„Mees trumpidega"
Hugo Raudsepa komöödia 3 waatuses.
Näitejuht — Ed. Türk.
Dekoraator — W. Blunt.
Haanjas, laup., 27. now.,
Sännas, pühap., 28. now.,
Karulas, teisip., 30. now.,
Antslas, kolmap., 1. detj.,
Walgas, neljap., 2. detj.,
Tõrwas, reedel, 3. detj.,
Tsirguliinnas, laup., 4. detj.,
Võngus, pühap., 5. detj.
Algus igal pool kell 8 õhtul.

Noorsooteater
Samades kohtades, samadel päewadel algusega kell 4 p. l.
nukuetendus
Kawas:
1) „Reis ümber ton" — A. Awenariuse lugu lastele. Nukuteatrile kohandanud A. Kiwikas.
2) „Lillhaldjad" — A. Kiwika dramatiseering hiina aineil.
3) „Mänguasjade müüs" — G. Helbemäe lugu lastele.
Näitejuht — Wold. Alew.
Lawapildid — U. Martin.

E. T. M. T. ametiühing korraldab
laupäeval, 27. now. j. a.,
Börsisaalis
Pikk tän. 17,
tujukõllase
kadri-balli
Esineb ühingu tantsutrupp Eesti rahwatantsude ja karakteriantsudega.
Tantsuks mängib „Säde" orkester.
Algus kell 21.30.
Juhatus.

TÖÖLISTEATER
Laupäeval, 27. novembril, kell ½8 õhtul
4. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
Pääsmed 20—125, sendini.
Pühapäeval, 28. novembril,
9. korda
kell ½8 p. l.
„Kolmekrossi ooper"
J. Gay — B. Brechti lugu lauludega 3 waat. 10 pildis.
Pääsmed 25—150 senti.
Pühapäeval, 28. novembril, kell pool 8 õhtul
18. korda harilike hindadega
„Mehe küljeluu"
M. Jotuni naljamäng lauludega 3 waatuses 15 pildis.
Pääsmed 20 — 125 senti.
Esmaspäeval, 29. novembril,
52. korda
kell ½8 õhtul
üldhindadega
„Õitsev meri"
Andres Särewi dramatiseering Aug. Mälgu romaani järgi 3 waatuses 8 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti
Kolmapäeval, 1. detsembril, kell ½8 õhtul
5. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
Pääsmed 20—125 sendini.
Kassa awatud iga päew kl. 12—4 ja 6—8.

L. M. Ü. „Olev"
korraldab 4. detj. 1937. a.
Wana Wiru tän. 6
PIDU.
Pidul esinewad öde ja wend, duo Kaustelid. Tantsuks mängib jazz-orkester „Vi-Va-Ce". Algus kell 21 ja lõpp kell 4 h. Einelaud köitide alkohoolsete jookidega.
Pääsmed härradele 60 s. ja daamidele 50.
Juhatus.

Täna
SAARLASTE AASTAPIDU
Seltskondlikus Majas, Aia t. 12
Algus kell 22.

Meremeestekodu Kultuur-Hoolekande toimkond
korraldab
JÕULUPUU
kehwemate meremeeste perekondadele
18. detj. kell 6 Merekooli juures jaalis U. Sadama 11-a.
üles anda Merem. Kodu kantseleis iga päev kl. 9—19, kuni 5. detsembrini.

Eesti Turist
TEL. 449-96 POSTKAST 421
Pikk tän. 41.
Ekskursioon
Varssavi ja Tatra mägedesse
26. XII 37 — 6. I 38.
Vaatluskäik
Johansoni paberivabrikusse
pühap., 28. XI. kell 11 homm., kogunem. Maakri 27.

„PÄEVALEHE" üksikuid numbreid müüb
KEILA-JOAL
August Puusepp

Pidud
ESTONIA TEATER
Laupäeval, 27. novembril, kell ½8 õhtul
14. korda harilike hindadega
„Tatra tüdruk"
Operett 3 waatuses 15 pildis.
Tekst Juuli Rõõmusaare. Ümber töötanud Agu Lüüdik.
Priit Ardna muusika.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.
Pühapäeval, 28. novembril, kell ½3 p. l.
7. korda
harilike hindadega
„Müüdud mõrsja"
B. Smetana ooper 3 waatuses
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.
Kell ½8 õhtul
28. korda
alandatud hindadega
„Vedelvorst"
Hugo Raudsepa komöödia 4 w.
Pääsmed Kr. 1.— kuni 10 s.
Esmaspäeval, 29. novembril, kell pool 8 õhtul
24. korda alandatud hindadega
„Haljal aasal"
Jara Benesi operett 3 waat 16 pildis
Pääsmed Kr 1.75 — 20 s.
Teisipäeval, 30. novembril, kell pool 8 õhtul
12. korda alandatud hindadega
„Suveöö unenägu"
W. Shakespeare'i komöödia 3 waatuses
F. Mendelssohni muusika
Pääsmed Kr. 1.75 — 20 s.
Teatri kassad awat kl. 12—4 p. l. ja õhtul kella 6 poole 9.

T. I. V algkooli Abiandmise Selts
Veerenni tän. 2-a.
korraldab pühapäeval, 28. now. j. a. punduitkannatawate õpilaste toetuseks
loterii-allegri.
Hulk wäärtuslikke wõite.
Loos à 10 senti.
Ümeratas. Eineland.
Algus kell 4 p. l.
Sissepääs maksuta.

Kaupmehed!

Muretsege endale aegsasti **JÕULUPÜHIKS**

PABERKOTTE

Saadaval suures valikus pergamiin-, jõu- ja lihtkotte
firma pealtrükiga kui ka ilma — kõikides värvides.

TALL. MEH. PABERKOTTIDE TÖÖSTUS

TARTU MNT. 45, TEL. 31674.

SUURIM JA MOODSAIM SELLEALALINE TÖÖSTUS EESTIS.

Saksa tehaste tänapäeva suursaavutuseks on

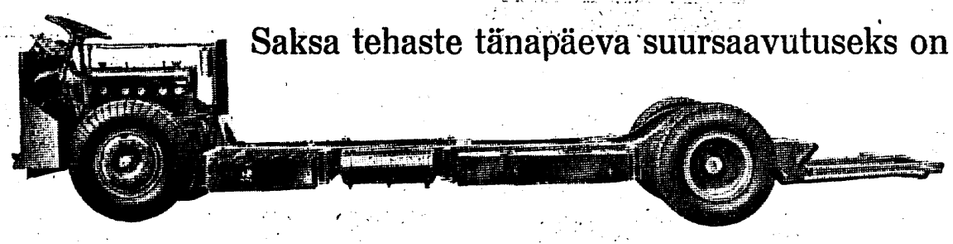

HENSCHEL DIISELMOOTORIGA OMNIBUSEALUSED

AINUESINDAJA EESTIS
J. PUHK & POJAD
TALLINNAS, PÕHJA PST. 21

Tutvuge meile äsja kohale jõudnud 30-istmelise alusega.

JÄRGMISTELE AUTODELE:
Ämilkar / Brennabor / Buick
Ford / Cadillac / Chevrolet
Chrysler / Lincoln / Citroen
Dodge / Fiat / Horch / La Salle
Maybach / Mercedes-Benz / Opel
Packard / Peugeot / Rolls-Royce
Studebaker / Wanderer ja teis.

SELEKTIIVNE UUS EKSTRAHEERITUD

SINGLE SHELL — kliret kälvitamist ja jõudu kokkuhoidev talveõli, vedel ka kõige madalama välistemperatuuri juures, omades sealjuures ava suurt määrimisvõimet ka ülekuumendatud mootoris.

DOUBLE SHELL — järgmistele autodele: Austin, Mercedes-Benz, Morris, Oakland, Renault, Standard, Vauxhall.

Üksikasju Shell-käsiraamatus.

SHELL MOOTORÔLI

ASJATUNDLIKULT

PARGITAKS

ja

VÄRVITAKS

igasuguseid

KARUSNAHKU

nagu hõberebaseid.

Värvitakse mitmes värv toonis

punarebase-,
lamba-,
hülge-,
jänese-,
laisaba-
j. t. nahku.

KANTUD KARUSNAHKAD UUENDAMINE

Nahkade vastuvõtt
Tallinn, VENE T. 3, tel. 44932.

I TALLINNA KARUSNAHKADE PARKIM JA VÄRVIMISE TÖÖSTUSE kontoris.

Lähemal ajal ilmub:

1. „15 tuntumat sõjagaasi", mille h 25 senti ja mis sisaldab: a) ülevaate gaas loost, sõjagaaside kasutamisviise ja sõjagaasi misest tulevikusõjas; b) üksikasjaliku tabel tumast sõjagaasist, nende omadustest, äratun malustest, kaitsevahenditest, esimesest gaseerimisvahenditest jne.;

d) 10 käsku gaasikaitseks, olulisemad e reeglid ja käepärast olevate abinõude ka enesekaitseks. 2. „Õhu- ja gaasikaitsedes", mille hinnaks on 50 senti ja mis si 50 pildi, ühes selgitava tekstiga järgmiste a) Õhuõht. b) Sõjalennukid. d) Lennupomm jagaaside levitamine ja toime. f) Ettevaa gaasirünnaku puhul. g) Individuaalse gaasik nõud. h) Nahakaitseabinõud. i) Kollektiivp j) Degaseerimine. k) Kuidas võidelda süüt vastu. l) Kuidas peab kodanik käituma õ ajal. m) Kodanliku õhukaitse organisatsioo rakendamine KÕ ülesannete täitmisele. n) õhukaitse varustuse hoidmine.

Trükitakse piiratud arvul ja ettetellim

Need on hädavajalised sõjaväelastele, k tele, samariitlastele, ametnikele, tuletõrjuj kõigile kodanikele, koolidele, asutustele ja et

Eeltellimisi võtab vastu „Politseilehe Tallinn, Toompea loss. „Politseilehel" on joo Eesti Pangas nr. 543 ja posti jooksev arve

---

Drogistid!

Kõik drogistid üle maa valivad ühel häälel oma huvide kaitsjaks Kaub.-Tööstuskotta Haapsalu linna rohu- ja värvikaupluse omaniku

Ulrich Selg'i,

kes esineb Läänemaa kolmikus nimekirjas nr 30,

ULRICH SELG'I nime ette pannes 1, ni et ULRICH SELG saab kolmikus esimese koha.

EESTI DROGISTIDE SELTS.

MÕNUS TUNNE ON
kui jalad on kuivad ja soojad.

Viltjalanõusid

Tartust Hoppe ja Ko tehasest nahkadega ja ilma,

toakingi,

toakinga-vilti mitmesugustes värvides, (välismaa kaup), toakinga pealis- ja põhjanahku ostate suurel ja vähes. arvul

Naha- jalanõude- ja hobuseriist. kaupl.

N. BÖSTROV

Tallinn. Veneturg 1, tel. 313-13.

UHINE OTSENE KAUBAWEDU

igal laupäewal

Tallinn-Hamburg-Tallinn

A. Kirsten	Ernst Russ	H. M. Gehrckens
Agent: **Carl F. Gahlnbäck** Tel. 450-30	Agent: **Thomas Clayhills & Son** Tel. 435-58	Agent: **A. J. Trankmann & Ko** Tel. 442-57
4. detsembril	11. detsembril	18. detsembril
aur. „CORDELIA"	aur „Helene Russ" või asendaja	aur. „KALMAR"

Kaubatõlesandmisi ülalnimetatud agentide juures.

Autobuseühenduse pidamise ainuõig

Wiljandis

linn—waksal—linn ja teistel linnaliinidel an KINNISEL ENAMPAKKUMISEL rendile 6 aa raekojas 30. nowembril s. a. kell 12 päewal.

Lähemaid tingimusi saab teada Wiljandi lin litsusest igal tööpäewal kella 8.00 — 14.00.

Viljandi linnaval

Massaažikamm

juuste väljalangemise ja kõõma vastu
Hind **60** snt.
Müügil: **Pikk 18** ja **V. Karja 3**

Avatakse 1. dets. eesti-saksakeelne

laste laulu- ja mänguring

Läbi rääkida Roosikrantsi 11, tel 476-67, kl. 3—5 p. l.

Hedi Roes.

Hoolitsege oma jalgade eest!

Kui teil walutawad ja wäsiwad jalad, siis pöörduge otsekohe

J. Ugur'i

ortopeedia-, bandaashi- ja jalanõudetööstusse, Tallinn, Suur Karja 2, tel. 483-68, kus kõrwaldatakse teil arstlikkude jalanõude ja teiste jalarawiwahendite abil igasugu ebaloomulikud nähtused jalgadelt.

Tallinn—Helsi Tallinn

Alates **4. detsembr**

a/l „SUOMI"

igal laupäeval ja igal kolmapäeval TALLINNAST
a/l „SUOMI" igal esmaspäeval ja igal päeval kl. 10.00 **HELSINGIST.**

Hinnad, alates 1. detsembrist: Kabiin Kr. 14.—

Lähemaid teateid annab
CARL F. GAHLNBÄCK
Vana Viru 11, tel. 450-32.

Jalanõude väljamüük

Valli tän. 4. Duubas.

Tallinna Tööoskusamet

korraldab eksamid meistri ja õppinud töölise kutse omandamiseks 1938 a. jaanuarikuus. Eksamile tulemiseks sooviavalduste vastuvõtmine toimub kuni 23. detsembrini k. a. Tallinna Tööoskusameti kantseleis, Tõnismägi nr. 9, kella 8—15.

Tallinna Tööoskusamet.

Lp.

daamid!

Soodsaimini saate tellida õhtutualetile huvitavaid kaunistusi ning omandada kunstkäsitööga kaunistatud moeartikleid, samuti tikandite mustreid, minu ateljees Aia 5 (sissekäik Vana Viru tän.).

Austusega **omanik.**

Paide Tööstuskool wajab

instruktor

sepatöö alal. Palk Kr. 105.— kuus + wanusetasu, abiraha ja arstiabi ühel alusel riigiteenijatega. Soow ühes täpse eluloo ja teenistuskäigu kirjeldusega, harid nistuskäiku tõendawate tunnistuste ärakirjadega saata taja nimele, Paide Tallinna tn. 58, kuni 15. dets. k.

Kooli ju

Suur piimatöötus

omaniku haiguse puhul kiires korras edasi anda. Kajutage juhust.

Kirj. slt. „1/8821".

„Laste Rõõm" on laste õnn!

Meistrieksamid

Paide Tööstuskooli lõpetanuile algavad nuaril 1938. a. kell 10,00 kooli ruumes. Lähemaid andmeid avaldise esitamise. korra jne. kohta leidub R. T. 27 — Avaldised saata kooli juhataja nime 15. dets. k. a.

Kooli juha

J. TINITS

Nunne 11. Tel. 444-45

Müügil suures valikus

siid- ja tseffofaanvarje.

Võetakse ka tellimisi. Hinnad võistluseta.

Äsja avatud metallitööstus
teeb igasuguseid

STANTSIMISTÖID

walmistab ise kõikjuguseid matriitse
Läbi rääkida ärip. kella 18—20, **Karu 25—6.**

Otsitakse vilunud

agenti

heade suhetega Tallinna ringkonnis elektri majapidamistarvete müügiks. Väljavaateid on ainult esmajärgulisel jõul hea müügipraktikaga.

Pakkumised slt. „15/8275".

KES LOEB

„PÄEVALEHTE"

JÕUAB KIIREMINI SIHILE

SEEPARAST

TELLIGE

VEEL TANA ENDALE

„PAEVALEHT"

1. DETSEMBRIST S. A.

Keskvangimaja direktor Tallinnas ostab R gete seaduse § 58 kohaselt valikvähempakkun

puutöötuse freesmasina

spindli läbimõõt mitte alla 55 mm.

Kirjalikud pakkumised esitada Keskvangi rektorile hiljemalt 15. detsembriks 1937. a. k märgusõna all „Freesmasin". Pakkumiste kin seks pakkujatel tuleb Keskvangimaja kassa maksa 10% pakutavast summast.

Ligemaid teateid freesmasina ostu kohta sa vangimaja tööstuse kantseleist, Kalda t. 2, tööpäevadel kella 9 kuni 14.

Keskvangimaja di

„Päevalehe" üksiknumbreid
on müügil
Vaivara jaa

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk.

Kino „Kungla"

Pärnu m. 41

Esletends!
Esimest korda Tallinnas!
Kinolina kolm noorimat tähte korraga koos!
Freddie Bartholomew
Jackie Cooper ja
Mickey Rooney
Metro-Goldwyn-Mayer'i suurfilmis
Noorus eksiteel

Kolm noort poisikest suurlinna elukeerises! Üine varguseretk miljonäri majas. Alaealised gangsterite küüsis!
Lavastanud kuulus „Rose Marie" ja „San Francisco" looja W. S. van Dyke.
II. Huvitav lisaeeskava ja värviline grotesk.

Kino AMOR
SISUKAS KAHEKORDNE SUUREESKAVA!
OLGA TSCHEHHOVA, KARL LUDWIG DIEHL, KARIN HARDT,
MOTTO:
Armastus kä b imelikke radu
Mees söandab... ja saavutab.
Naine mängleb... ja kaotab.
Tütarlaps võitleb... ja võidab.
Põnevus kasvab iga meetriga saladusliku kahepalgelise isiku ümber; iga stseeniga peaosaliste mäng pakub kõditavat ootust; mis on tulemas?
II. KÄTHE HAACK, PAUL HENKELS, HERBERT VON MEYERINK.
Rheini unelm. Üllõbus seiklusfarss.

Kino SKANDIA
SUUR EDU! RUTAKE!
VEEL MÕNED PÄEVAD esinevad sisuküllases eludraamas: kuulus CHARLES BOYER ja tema vee veet- partner JEAN ARTHUR
See sündis öösel
Suure huviga jälgite seda põnevat filmi algusest lõpuni. Näitlejate nimed ja nende võrratu mäng tagavad sellele filmile teenitud edu.
Peale eeskava huvitavad lühifilmid. Kassa av. ärip. k. ½5, pühap. k. 2.

KINO ORION
Paldiski mnt. 25.
HARRY BAUR'a Danielle Darrieux N. Gogoli ainulaadses teoses **„Taras Bulba"**
II HUVITAV LISAEESKAVA.
Esmaspäevast alates „Ufa" kunstiline suurfilm **„Tütarlaps Irene"**

„SATURN"
SAALI 2
Viimaseid päevi suur seiklusfilm 2 seeriat 24 jagu korraga!
JAMES FENNIMORE COOPERI „NAHKSUKA JUTUD" filmis
„Viimne mohikaanlane", peaosas „Trader Horni" kangel. EDVINA BOOTH ja HARRY CAREY.
II. Huvitav lisa.
Järgm. eeskava „SAVOY HOTELL 217". Peaosas HANS ALBERS.

SOENNECKEN täitesulepea on väärtese.
SOENNECKEN täitesulepea valmistab rõõmu
Täpne valmistus kindlustab takistuseta kirjutamise. Läbipaistev tindiruum võimaldab alatise valve tindi järele.
TÄHTSAIM: igale käele vastav sulg!

SOENNECKEN täitesulepead saadaval maitsekais värves ja mitmesuguste hindadega
K-M. JÜRI KODRES Tallinn, Viru 3 Telef. 478-60

ILMUSID:
Albert Borkvell:
TASAPINNALISE JA RUUMILISE ANALÜÜTILISE GEOMEETRIIA PÕHIJOONI.
360 lk. Hind 12 krooni.
Dr. phil. nat. Jüri Nuut
STAATIKA ALGED.
152 lk. Hind 5 krooni.
Ülaltoodud 2 raamatut on määratud eeskätt Tallinna Tehnikainstituudi õpperaamatuiks.
Artur Mägi:
SUVERÄÄNSUSE PROBLEEM.
Prof. A. Piibu saatesõna ja ingliskeelse sisukokkuvõttega. 125 lk. Hind 3 krooni.
Dr. H. Sepp:
STEPHAN BATHORY JA GUSTAV ADOLFI PIHKVA VASTASED OPERATSIOONID.
25 lk. Hind 65 senti.
T. Grünthal:
TSIVIIL- JA KAUBANDUSPROTSESSI autoriseeritud konspekt. Loengute järgi koostanud stud. jur. Edg. Talvik.
227 lk. mimeografeeritult. Hind 3 krooni.
Mag. Uku Masing:
ISRAELI RAHVA AJALOO autoriseeritud konspekt.
319 lk. mimeografeeritult. Hind 6 krooni 75 s.
Trükis ja ilmuvad lähemal ajal
Dr. A. Koort:
SISSEJUHATUS FILOSOOFIASSE, Raamat.
Prof. emer. E. Blessig:
SILMAVIGASTUSED. Raamat.
Prof. E. Veinberg:
ANATOOMIA FARMATSEUTIDELE. Mimeografeeritud loengud.
Prof. E. Veinberg:
ANATOOMIA. Mimeografeeritud loengud.
Dr. N. Kaasik:
MAJANDUSÕIGUS. Mimeografeeritud loengud.
Kes raamatu hinna kirjastusele ette ara saadab, sellele saadetakse raamat kirjastuse kulul koju kätte.
Müügil parimais raamatukauplusis.
Akadeemilise Kooperatiivi Kirjastus
Tartu, Ülikooli 15, tel. 63.
Tallinn, Kopli, tel. Kopli 36. Posti jooksev arve 2205.

Eesti Autoklubi
korraldab pühapäeval, 28. nov.
kella-viie-tee
ESTONIA VALGES SAALIS
Kutsed saada klubi ruumest hotell „Kuld Lõvi-t" kl. 15—19
E. A. K. Juhatus ja Spordikomisjon.

Kino „ARS"
Merepuiestee 10
PÜHAPÄEVAL, 28. NOV., KL. 12 PÄEVAL,
SUUREJOONELINE
noorsooetendus
KÄVAS: AINUKORDSELT!
MAAILMA LOETAVAIM ROMAAN
A. DUMAS' SUREMATU TEOS
„3 musketääri"
„Kolm musketääri" on seiklustest rikas ajalooline periood: võitluste, intriigide, hädaohtude ja kirjeldamatu vahvusega läbi põimitud.
„KÕIK ÜHE EEST — ÜKS KÕIGI EEST!", on nende kangelaste juubeldav tõotus.
PEALESELLE TEISED FILMID:
Algus kl. 12 p. Kassa av. kl. 10.30 hommikul.
Pääsmed 15 kuni 55 sendini.

LOUIS GRISEL

Sihtasutis „Hipodroom".
Tallinna Hipodroomil
Paldiski mnt. 50. Telef. 435-06.
Traavivõistlused
pühap., 28. novembril, kl. 12 lõunal
EINELAUD MUUSIKA
Pääsmed 2 kr., 1 kr. ja 50 s.

VÕRRATU OMA HEADUSES ON SAKSA VAHUVEIN

KUPFERBERG GOLD
Hinnad: Kr. 9.75
„ 8.-

KES SOOVIVAD SOORITADA 1938. A. APRILLIS
tehnikute kutse saamise eksameid
ja tahavad selleks ühiselt ettevalmistusi teha ehitustehnilisel alal, neid palutakse kiiresti teatada slt. „30/7930".

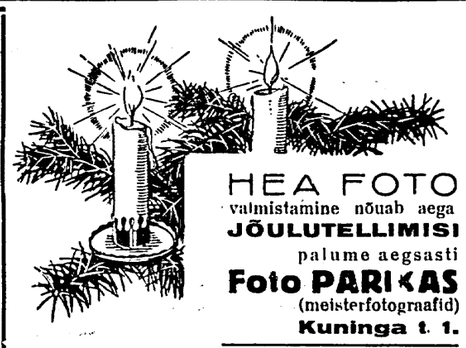

HEA FOTO
valmistamine nõuab aega
JÕULUTELLIMISI
palume aegsasti
Foto PARIKAS
(meisterfotograafid)
Kuninga t. 1.

Estonia rohelises saalis
Laupäeval, 27. novembril s. a., algusega kell 21
Kaitseliidu Tallinna Maleva
Kergedivisjoni piduõhtu
Valge saali eeskava ja John Pori tantsuorkester
Loterii-allegri väärtuslike võitudega
Kutsed saadaval sissekäigul

Eesti suuremas linnas edasi anda
õlleladu ja karastusjookide
tööstus. Brutto läbimüük umbes Kr. 105.000.—.
Huvit. isik. vaba kapit. Kr. 18.000.—
palut. pakkum. saata slt. „22/8922" all.

Karusnaha
parkimise, värvimise ja uuendamise tööstus, Liivalaia 84, telefon 447-28, töötab ümber KODUMAA
lambanahku HELEHALLIKS
moodsate KARUSMANTLITE jaoks.
HÕBEREBASTE parkimine — tuntud headuses.

T. Ü. S. ÜÜRNIK,
Tartu mnt. 12.
Laupäeval
TANTSUÕHTU
suure kabaree-eeskavaga.
Muusika algus kell 8.
Moodne baar.

Restoran MUST KASS,
Merepuiestee 10
Lõbus õhtu
suure kabaree-eeskavaga. Odav baar

Läti kooliõpetajate palkadest

N. Kann

Läti valitsus korraldas oma kooliõpetajate palkasid viimast korda 1935. a. suvel. Arwesse wõttes, et Läti elukallidus ei ole kõrgem kui meil, wõiks kahe aasta eest wälja antud Läti õpetajate palgaseadus anda mõningaid näpunäiteid meie õpetajate uusimale palgaseaduse projektile, mis kuuldawasti olewat praegu wäljatöötamisel.

Awalikkude koolide õpetajad saawad Lätis palka riigiteenijate palgaastme järele: 15. — õpetajad-praktikandid; 14. — õpetajad, kellel on wähem kui wiis aastat praktikat; 13. — õpetajad 5—10-aastase praktikaga ja kõrgema haridusega õpetajad, wähem kui 5-a. praktikaga; 12. — õpetajad 10—15-a. praktikaga; 11. — õpetajad enam kui 15-a. praktikaga ja kõrgema haridusega õpetajad 5—10-a. praktikaga; 10. — õpetajad kõrgema haridusega ja 10—15-a praktikaga; 9. — õpetajad kõrgema haridusega ja enam kui 15-a. praktikaga.

Kurttummade, pimedate ja teiste defektsete laste koolide kaswatajad-õpetajad on oma palgaastmel kui kõrgema haridusega õpetajad. Neide koolide teised õpetajad ja õpetajad-praktikandid saawad ühe astme wõrra kõrgemat palka kui mitte-defektsete laste koolide õpetajad.

Endiste wene õpetajate instituudide lõpetajad on kõrgema haridusega õpetajatega ühel astmel.

Perekonna-lisarahasid saawad õpetajad sama alusel, kui wastawatel palgaastmetel olewad riigiteenijad.

Riigiteenijate 9. palgaastme järele maksetakse palka 242 latti, 10. — 206, 11. — 181, 12. — 159, 13 — 144, 14. — 131 ja 15. järele 121 latti.

Maaomawalitsuste koolide õpetajate palkadest ühes perekonnalisarahaga maksab riigikassa 100 protsenti.

Linnade omawalitsuste koolide õpetajate palkadest ühes perekonnalisarahadega maksab riik täpselt poole, linnad maksawad teise poole. Kui agatsee wõi teine linn ei jaksa maksa oma oja õpetajate palkadest, siis maksab riik õpetajate palkadest ka 100 protsenti.

Õpetajate korteriküsimus Lätis on, nagu meilgi, wana küsimus. Seadus ütleb: Õpetajad saawad kooli ülalpidajalt korteri ühes küttega ja walgustusega ja selle eest maksawad õpetajad ühe tahe-eskümnendiku oma palgast. Kui aga kooli ülalpidajal ei ole õpetajale anda korterit, siis maksab ta õpetajale ühe wiendiku õpetaja palgast ja perekonnaabirahast, kuid õpetaja maksab siiski ühe kaheteistkümnendiku ka saamata korteri eest.

Kui õpetaja lahkub ametist, siis maksetakse temale ühe kuu palk (kaasa arwatud perekonna-abiraha ja korter) pärast tema ametist wabastamise päewa. Kuupalka ei maksseta waid siis, kui ta kutsutakse sõjawäeteenistusse, kui ta saab 65 aastat wanaks wõi kui ta wabastatakse ametist kohtuotsuse wõi oma ameti mittekorraliku pidamise pärast.

Jaapani salakuulaja Ameerikas

Saksa salaluure ülem maailmasõjas Walter oli oma mälestustes atwameelsem kui üksi tein luure juht. Mida rohkem rahwuswahelised suh rawneiwad, seda enam wajatakse salakuulajat Salaluure on nagu barometer. Tema tähe peab olema pöördud kõigele. Ta filmad walwatw janduist, poliitikat, armeed. Temale on kõik l Praegusaegne sõda ei saa piirduda ainult sõjat sega. Surmamõistetuina peatwad end tundma üksi sõdurid rindel, waid waenuliste maade riigi sageli isegi erapooletute maade riiginehed. Sa oisib wõimalusi isikute kõrwaldamiseks, kes on as sele riigile poliitiliseks takistuseks, wärbib isikuid ülesannete täidesaatmiseks ja teostab kawatsuse lisel hetkel. Niisuguseid terroristlikke akte peetakse kumaks kui tuhandete sõdurite tapmist rindel. Sa seks poliitiliseks tapmiseks oli näiteks Jugoslaaw ninga Aleksandri tapmine, ja endise Rumeenia ministri Titulescu mürgitamine. Titulescu elu kemat aega hädaohus. Pärast ilmusid Jug Prantsuse lehis paljastused, et see mürgitus naaberriigi agendi töö. Tema oli osanud end S kuurordi St. Moritzi hotelli poetada kokaks. N gas iga päew wäikese annuse mürki Titulescu hulka, sest suur annus oleks äratanud kahtlust. mürgitused pole salakuulajate tegewuse sensatsio maks osaks. Praegusaegsel salakuulamisel on kõrge tehnika.

Saksa salaluures töötasid tähtsad õpetla füüsikud, keemikud, matemaatikud. Nad tegid järele sellise meisterlikkusega, et need kannatasid igasuguse proowi. Teised õpetlased jälle mõtlesi ja, kuidas salakirju wälismailt saata Saksamaale. jutati postmarkide alla, paigutati kirju kahe kõk tud postkaardi wahele, peideti neid pakkimispa jne. Mikrofotograafia spetsialistid saatsid pitk mikrofoobiliste ülesswõtetena. Tertse majunkir paigutati ühte rinutmillimeetrisse, millist jaadeti lugema wäga tugewa suurekstegewa klaasiga. kud leiutasid igasuguseid salatindi segusid.

Füüsikud, keemikud, ilukirjutajad, päewapiltr Kõigi nende töö on salaluurele kasulik — see o saadaw. Ent matemaatikud? Matemaatikud numbreid ja nende töö tulemuseks oli igasugust rite lugemine. Moodne salaluure on warustatu suguste wahenditega, mis teadus talle annab ja tema kasutuses on nimelt tehnika „wiimsed sõ

Muidugi ei anna üksi riik iialgi wälja oma luure ja salakuulajate saladusi. Iga asjaoma teab, et kui ühe riigi ametwõimud salgawad teat ku kuulumist nende teenistusse, siis see ei tarwit geltki olla tõsi. Ameerika pole pime Jaapani sa tegewuse kohta näiteks Panama kanali ümbruses nama kanali suudmes Waikses ja Atlandi ookea Panama ja Coloni linnades on terwed tänaw jaapani ettewõtteid: juukseriärisid, rätsepatöö poode. Need ettewõtted ei õigusta oma olemasol banduslikus mõttes: need ärid on tarwitajaskon ostjaist lagedad. Kuid nende ettewõtete omani siiski töö küllalt.

Panamas on weel ka palju jaapani „kal Tawaliselt nad elawad omaette majades, 20—25 lister riihmades, ja nende kasutuses on head r paadid, mis on kohandatud hüdrograafilistele Kui Panamat külastasid jaapani õppereisilejad „ ja „Jakumo", ootasid neid Panama linna sadan jad juukserid, rätsepad ja kalurid. Nad asu wisse, kui ohwitserid tulid neid terwitama, ja neile lahkesti „mälestuspakikesi".

Kuid Ameerikagi ilmutab suurt huwi Jaapa like ja sõjasaladuste wastu. See on loomulik eg teisiti olla. Kõiksal on omad salaluure sõjaga lest kuulsaimaks on saanud küll inglise salakuulaj rence, „Araabia kroonimatu kuningas". Tema on tekkinud igasuguseid legende. Keegi üles „Wõtke püha Franciscuse sõda, Leonardo d mõistus, eraku keha, kindral Jackson (Ameerika riikide kodusõja ajast) wahwus ja ainult siis t Lawrence'i."

Moskwa ajakiri „Snamja" nimetab La „rahwastewallutajaks", kuid ühtlasi ka dekade liiderlikuks askediks. Kõiki neid näilisi omadusi niaalne salakuulaja wajanud. Üksi amet ei nõ täitjalt sellist mitmekesiduist ja moonutamisoskust lakuulaja kutse.

Omawalitsuste koolide õpetajail on õigus da maad kasutamiseks ilma tasuta: maal 0,5- ja linnades 0,05—0,4 ha. Kus omawalitsusel mata on maad anda, seal maksab omawalitsu eest wastawat rahalist tasu.

Perekonnalisarahasid maksetakse õpetaja palgast iga lapse eest, kuid see summa olla ühe lapse eest mitte wähem kui 8 latti ja rohkem kui 15 latti. Kui perekonnal on kak siis maksetakse iga lapse eest wähemalt 9. l mitte üle 15 lati kuus.

Kui perekonnal on 3 wõi rohkem lapsi, siis setakse esimese eest 9 ja mitte rohkem kui 15 eest 12 ja mitte rohkem kui 15, ja kolmanda kõigi järgnewate eest 15 latti kuus.

Käesolewa aasta jaanuaris normeeris Läti litsus uuesti õpetajate korterite küsimust. järele on kooli ülalpidaja kohustatud õpetajale korteri küttega ja walgustusega koolihoones wõ läheduses. Korter peab olema küllaldaselt (? ruumikas, walge, kuiw ja korras. Iga õpetaj saama kaks wõi rohkem tuba, juhataja kolm w kem. Kui aga kooliruumides wõi kooli lähedu leidu ruume, siis peab õpetaja saama wähemal ja juhataja kaks tuba. Suurema arwu tu korterile saab õpetaja wõi koolijuhataja õigus perekonnaliikmete arw on suurem. Ühe toaga peab põrandapind olema wähemalt 14 ruut

Kui mees ja naine on ühes koolis õpetajaik wad nad ühe korteri. Kui nad aga korterit ei saawad nad igaüks eraldi korteriraha. Puud gustuse annab kooli ülalpidaja. Õpetajatel ja juhatajatel ei ole õigust oma korterit välja

Lõpuks heidame pilgu ka õpetajate töönor

1. Õpetajad alg- ja täienduskoolides a 30 tundi nädalas;

2. keskkoolides ja koolõpetajate instituutide olewates kutsekoolides — 24 tundi nädalas;

3. defektsete laste koolides — 28 t.;

4. lasteaedades — 30 t.

Kui aga koolis tundide arw seda nõuab, taja kohustatud andma kuni 36 tundi. Juhtum õpetaja annab 33—36 tundi koolis, ei maksa teri eest üht kaheteistkümnendikku oma palgast

Koolide juhatajaile maksetakse tasu mitte juhatamise, waid ka kantseleitöö eest, wastaw laste arwule. Samuti koolides, alates 100 õ maksetakse kantseleitöö eest 20—50 latti kuus. juhatamise ja kantseleitööde tasud on uusim suurendatud, kuid neid andmeid mul praegu tada ei ole.

Milles läti õpetaja palk läheb lahku meie palgast, on mahaarwamised läti õpetajate Kriisimaksu maksab õpetaja praegugi alles wastawalt oma palga suurusele. Peale selle läti õpetaja haigekassamaksu 2%, pensioniman töötatööliste fondi — 1—2%.

Kui arwesse wõtta mahaarwamised palgaf töötatööliste fondi ja haigekassa heaks, mida tunne, ja arwestades seda, et üks latt on m järele umbes 71 senti, siis on arusaadaw, mik suur protsent tegumõimjaid õpetajaid lahkub k ja walib elukutse, mis wõimaldab lahedam elamist kui õpetajakutse.

Kas eaks aastaid 5 wõi
Kas taskus kroon wõi se
kuie „Laste Rõõm" saab

Haridusminister wõib korwaldada noorsoo-tegelasi

Kinnitati noorsoo-organisatsioonide tegewuse järelewalwe määrus

Wabariigi walitsus kinnitas noorsoo-organisatsioonide tegewuse järelewalwe määruse. Noorsoo organiseerimise seaduse alusel kuulub noorsoo organiseerimise ja noorsoo-organisatsioonide tegewuse juhtimine haridusministrile ja noorsoo-organisatsioonide tegewus haridusministeeriumi järelewalwe alla. Koolide juures olewate noorsoo-organisatsionide järelewalwe alused ja kord on juba kindlaks määratud haridusministri poolt. Uus määrus korraldab järelewalwet wäljaspool kooli tegutsewate noorsoo-organisatsioonide alal.

Määruses toodud järelewalwe sihid on püstitatud seni noorsoo organiseerimise alal saadud kogemuste kohaselt. Need järelewalwe sihid on järgmised: tuleb walwata, et noorsoo-organisatsioonide eesmärk ja ülesanded oleksid kooskõlas noorsoo organiseerimise seaduste sihtidega ja selle seaduse põhjal antud põhimõtete ja juhenditega; tuleb arendada noorsoo-organisatsioonide tegewust ja anda neile juhatusi otstarbekate organiseerimis- ja töökawade koostamiseks ja teostamiseks; kooskõlastada noorsoo-organisatsioonide töökawasid ja siiwendada nende ühistööd; kanda hoolt, et noorsoo-organisatsioonide juhid ja tööjõud oleksid wastawad oma ülesannetele; ära hoida noorsootöö killunemist ja kõrwaldada noorsoo-organisatsioonide wahelist ebaterwet wõistlust; saada ülewaadet noorsoo-organisatsioonide majanduslikust olukorrast.

Kõik asutused, kelledel sellekohaste seaduste wõi põhikirjade alusel on lubatud noorsoo organiseerimine, ja organisatsioonid ning nende liidud, kes oma põhikirjas on endile seadnüd eesmärgiks noorsoo organiseerimise wõi kellede liikmeiks wõiwad olla noored alla 18 eluaasta, wõiwad noori organiseerida ja noorte tegewust korraldada haridusministrile esitatud ja wiimase poolt kinnitatud sellekohaste noorsootööd korraldawate põhimääruste alusel.

Eriseaduste wõi ühingute ja nende liitude seaduste põhjal asutatud noorsoo-organisatsioonid ja nende liidud, kellede põhikirjas puudub noorsoo ograniseerimise eesmärk, kuid kellede liikmeiks wõiwad olla noored 18—20 eluaastani. on kohustatud koostama ja esitama haridusministrile kinnitamiseks noorsootöö korraldawad põhimäärused, kui haridusministeeriumi noorsoo-osakond neilt seda nõuab.

Haridusministril on õigus nõuda noorsoo-organisatsioonide liidult, noorsoo-organisatsioonilt, noorsoo-organisatsiooni wõi noorsoo organiseerimist juhtiwalt asutuselt nende noorsoo tööd juhtiwate ametiisikute ja

tegelaste kõrwaldamist noorsootööst,

kes ei toimi noorsoo organiseerimise seaduses tähendatud sihtide ning selle seaduse alusel antud põhimõtete ja juhendite järele, wõi kes oma käitumisega on sattunud wastollu awaliku kõlbluse mõistetega. Ka on haridusministril õigus nõuda nende isikute wäljaheitmist noorsoo-organisatsioonidest. Noorsootöö juhatajate ametisse wõtmiseks tuleb organisatsioonil wõi asutusel nende isikute kohta hankida noorte juhataja kaudu haridusministri nõusolek.

President kinnitas Eesti-Soome kaubalepingu

Helsingi, 27. 11. (ETA) Wabariigi president kinnitas eile Eesti-Soome uue kaubanduskokkuleppe. Ühtlasi ta kirjutas alla määrusele, mille järele kaubaleping astub jõusse 10. detsembril.

Lained ajasid „Marta" merele

Helsingi, 26. 11. (ETA) Nagu Hangöst teatatakse, on mõne päewa eest Rootsi lõunarannikul madalikule joosnud Eesti purjek „Marta" öö wastu reedet mõllawas tormis wabanenud madalikult ja on nüüd aetud lahtisele merele.

„Marta" on suur 761,72 br.-reg.-tonni. Omanikuks on K. Jurnas Pärnus.

Linnaseadust muudeti:

Linnawolinik saab ettepanekuid teha ainult linnawalitsuse nõusolekul

Ka wolikogu juhataja peab talitama linnawalitsuse nõusolekul

Wabariigi walitsuse koosolekul reedel waadati läbi ja antakse riigihoidja dekreedina linnaseaduse täiendamise seadus.

Selle seaduse ülesandeks on, öeldakse seletuskirjas, kõrwaldada linnawolikogudest juhuslikkudest meeleoludest tingitud ja kaalumata ettepanekute tegemist. Ei wõi tunnistada õigeks praegust olukorda, kus näiteks linnapea peab andma linnaseaduse § 87 põhjal käigu linnawoliniku poolt esitatud ettepanekule, olles teadlik, et säärase ettepanekuga ei ole nõus linnawalitsus, kuna see ettepanek wõib osutuda kahjulikuks linnaomawalitsusele, mispärast ettepanekule, mis nõunawad uusi kulusid, kulude suurenemist wõi eelarwes ette nähtud tulude wähenemist, peaksid tulema eelteatatud korras linnawolikogus arutamisele ainult linnawalitsuse nõusolekul, kes linnaomawalitsuse täidesaatwa organina on kursis linnaomawalitsuse majanduslikn olukorraga ja seepärast ka teadlik sellest, kas ettepanek on linnaomawalitsuse majanduslikn kaudejõn kohane wõi mitte.

Teiseltpoolt wõib sääraste ettepanekute tegemine toimuda ka linnawolikogu koosolekul mõne teise päewakorras olewa küsimuse arutamise puhul, mispärast samadel kaalutlustel tuli panna maksma kord, et ilma linnawalitsuse nõusolekuta linnawolikogu juhataja ei pane häältetusele linnawolinikkude poolt esitatud ettepanekuid, mis tingiwad uusi kulusid, kulude suurenemist wõi eelarwes ettenähtud tulude wähenemist.

✣

Seaduse muutmine on nähtawasti tingitud Tallinna linnawolikogus palkade küsimuses kuuldawale tulnud ettepanekuist, millele mäletatawasti linnapea ägedalt wastu waidles ja mihjas sellele, et ettepanekud, mis tehakse palkade kõrgendamise asjus, wõiwad ka kinnitamata jääda. Uuest dekreedist wõib nõnda aru saada, et parandusettepanekud linnateenijate palkade tõstmise asjus, nagu neid wiimasel linnawolikogu koosolekul esitati ja ka enamuse poolt heaks kiideti, enam otsustamisele tulla ei saa.

Linnade sissetulekute, wäljaminekute, eelarwete ja aruannete seaduse täiendamise seadus

Wabariigi walitsuse koosolekul reedel, 26. now., waadati läbi ja antakse riigihoidja dekreedina linnade sissetulekute, wäljaminekute, eelarwete ja aruannete seaduse täiendamise seadus.

Selle täienduse maksmapanek oli tingitud samast tarwidusest, mis sundis Rahwuskogu wõtma Eesti wabariigi põhiseadusse samasugust eeskirja. Säärane eeskiri teatawasti puudub kehtiwas põhiseaduses, mispärast on püütud küsimust kaudselt korraldada riigieelarwe seadusega. Kuna linnawalitsus on linnaomawalitsuse see organ, kes on kutsutud tegelikult teostama walitsemist linnaomawalitsuse alal, siis on loomulik, et tema on kõige kompetentsem sõna ütlema selle kohta, millised kulud on linna walitsemiseks ja korrastamiseks kõige wajalikumad ning linnaomawalitsuse majanduslikn kaudejõn kohased. Ühtlasi oleks käesolewa täienduse maksmapanekuga suurel määral takistatud linnawolikogudes meeleoludest tingitud ettepanekute tegemine ja seega eelarwe ise tehtud rippumatuks meeleolude mõju all wastuwõetud otsustest, milliseid juhtub mitte harwa, eriti kui arwestada seda, et praegused wolikogud on kujundatud parteipoliitilistel alustel.

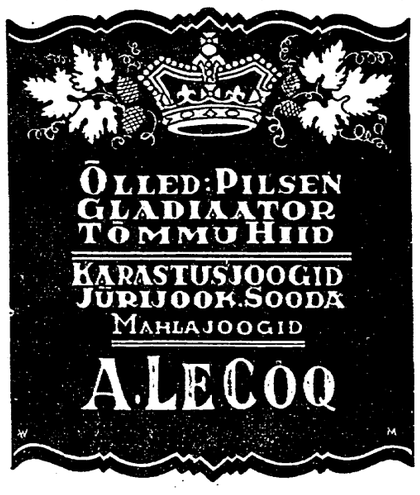

Teadaanne

„Päevalehes" kuulutajaile

Käesolevaga teatame, et alates 1. detsembrist s. a. oleme lihtsustanud ja muutnud „Päevalehe" kuulutuste tariifi, võttes senise nelja hinnamäära asemel tarvitusele kolm kuulutuste hinnamäära

Teksti ees . . .	14	senti mm-veerg
Tekstis	17	„ „
Teksti järel . .	6	„ „

kusjuures teksti järel oleva kuulutuse veeru laius on 38 mm, mis vastab poolele veerule teksti ees ja tekstis

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

Soomes uppus kaheksa koolilast

Sinijärwe kaldale uhuti kooliraamatute lehti. — Hukkunud olid 9—13-aastased

Helsingi, 26. 11. (ETA) Lisaks eilsele raskele õnnetusele Saima järwestikul selgus täna, et peagu samal ajal on juhtunud raske õnnetus ka Siilinjärwil Kuopio lähedal, kus on uppunud 8 koolilast. Lapsed olid eile pärast koolitöö lõppu asunud paadiga koju sõitma. Kuna nad aga ei saabunud koju, asusid wanemad weel õhtul lapsi otsima ja leidsid järwe kaldal kummuli paadis ühe lapse kindad ja kaldale uhutud kooliraamatute lehti. Sellest järeldati, et kõik 8 last, kes olid paadiga üle järwe sõitma asunud, on paadi ümbermineku tagajärjel uppunud. Mis põhjusel paat ümber läks, ei ole teada. Wõimud said õnnetusest alles täna keskpäewal teada. Järwel walitsewa tormi pärast ei saadud aga weel otsimisi ette wõtta. Hukkunud lapsed olid 9—13 aasta wanused, 5 poissi ja 3 tüdarlast.

Saima järwestikul aurik „Turisti" hukkumisel surmasaanute arw on esialgsete andmete järele 10. Lõplikule selgusele õnnetusohwrite arwu üle jõutakse arwatawasti alles siis, kui laew on tõstetud weepinnale.

Ülikooli auhinnat teeb teatavaks

Aktus jääb

Nagu nüüd lõplikult o ülikooli aastapäewa aktus tööde tulemused, mis seni tusel wälja kuulutati, puhku ülikooli peahoone ajalehtedes awaldamisega. takse wälja ka auhinnat aastaks. Auhinnatööde piduliku tsereemooniata 1. kooli walitsuse poolt. teaduskondades on sisse

Waatamata sellele, e on jäetud mõnesuguste piihitsetakse siiski aastap ga. Nimelt on hommiku kus päewakohane jumala takse ka manalasse wari üliõpilasi ja ülikooli ame

Õhtul on üliõpilaska muises" traditsiooniline jääb kuuldawasti ka ülik reaatide waheline koosw toimunud õhtupoolikul.

Lõppeks märgitagu, iseseiswusaja kestel on kooli aastapäewal aktus rem on see ikka traditsi Seepärast on arwata, et nite poolt aktuse ärajätt mitte ilma tõsiste j justeta.

Terwituji K. Ee

Siseminister K. Eenpa mised terwitustelegrammid:

„Sügawaimas tänutund siseminister, soowides Teil palju jõudu tööle. Kristlik walgus".

„Asjaasutatud Roosa koosolek terwitab Teid ja kiriku- ja usuelu korralda mise eesi. Nõukogu esimees

Kino „MO

pühapäeval, 28. n

avalik

kõneke

Kõn

Mo

I. T

ka

Esineb Isamaaliidu seg

LÕPUKS KI

Sissepääs kõ

Eestlane olgu võ data

Soowe wäl

Wälisminister dr. J lis-Eesti päewa puhul malt kriipsutas alla e wõõrsil oma olemise eest mist, „Wälis-Eesti" ühi käsitas siis küsimust, mi poolt peaks tegema ja heaks, missugused o tused Eesti wastu.

„Esimene nõue o wõõrsil kõrgel ja au järelduwad endastmõiste mees ja eesti naine

olgu wõõrsil ilmtingi

Olgu amet wõi tö igalpool ja igal ajal o sõna ja puhtad kombed

Ma wõin siinkohal til on rahwaste peres meile mitte taewast all kogu rahwalt nõudnud tustunnet, kohusetäitm ülesannetest.

Teiseks soowiks seal tänasel päewal: hoidke andke see edasi oma li kohal oma emakeel. Õh muutuwad harjumused, eestlane.

Et wastu panna ü mis ähwardab wõõrsi eriti aga ühingutes kin samuti kodumaa komm lugu lastega ja seepä laste eest erilist tähelep

Eriti suureks küsim probleem wäikerahwale. me ütlema, kas — kod rahwas kuulub wõitleja wutused on wõitluse n meile midagi antud. S sirgeks, käsiwars tuge enda käsku. Kõik see, kodus, annab põhjust uhked, kes ise otseselt panna rahwa edukäigu me weendunud ja lood süda eelolewal mälestus kui muidu sügawas ja selle saawutajate w olgu tänase päewa hüü meie õdedel ja wendade

Suurele „Wälis-Ee „Wälis-Eesti" päewa aga elawat igatsust armastuse päike paista kusagil teisal ja kus t leiba."

Teie no

NASA

NOH

Vabamüügi

A.-S

Massimo Bontempelli kõneles Pirandellost

1. juunil 1930. a. oli Berliini Lessingteatris ennekuulmatu publikuskandaal. Vaatajad korraldasid Luigi Pirandello näidendi *Täna improviseerime* esietenduse lõppedes „kontserdi", mida võidi nimetada ainult põrgulikuks. Osa arvustajaid kirjutas, publiku meelepaha olnud täiel määral õigustatud ja et nüüd olevat „Pirandello-mood lõplikult läbi".

Nii see siiski ei olnud. Pirandello kuulsus üha kasvas, ja Inglismaal ning mujalgi see kirjanik alles hakkas läbi lööma näidenditega nagu: *Nii on, nagu teile näib, Nii nagu soovid mind* ja *Elu, mille sulle andsin,* kõnelemata ta *Kuuest isikust autori otsimisel,* mis olid ilmunud 1921. a. Millise „kanjäär" Pirandello on teinud Prantsusmaal, see ilmneb sellest, et *Nii on, nagu teile näib,* mis 1924. a. tuli Charles Dullinl lavastusel esietendusele tol ajal veel kaunis tündmatus väikeses avangard-teatris, „Atelier's" tuli käesoleva aasta kevadel uuslavastusele Comédie Française'is — muide, jällegi Dullini juhatusel. Prantsusmaal Pirandello sellega on muutunud peagu juba klassikuks. See ei tähenda aga kaugeltki veel seda, et tema hinnangus ollakse üksmeelsed. Kui kõik aastat tagasi Pirandellole määrati Nobeli-auhind, kommenteeris osa rootsi ajakirjandust seda väga teravalt ja „Nya Dagligt Allehanda" koguni kirjutas, et auhinna määramisel olnud kõige enam mõõduandvad diplomaatlikud ja poliitilised kaalutlused. Veel k. a. kevadel, ülalnimetatud Comédie Française'i esietenduse puhul, üks tuntud prantsuse arvustaja võrdles Pirandellot inimesega, kes seisab kahe paralleelse peegli vahel, uurides oma lõpmatuseni korduvat peegeldust ja kaotades enese omaenda pilkudesse. Sama arvustaja ütleb, Pirandello teosed sisaldavat „kuristiku äärel tantsitavat ideede-balletti", autor ise olevat lavavilunud vana rebane, kes tunneb rõõmu omaenda trikkidest, tulemuseks aga olevat „absoluutseit uue kõlavusega teater". Robert Kemp kirjutas sama esietenduse puhul, et Pirandello näidendite tegelaste kannatused ei pane teda kaasa elama, kuna need tegelased olevat ainult eebenipuust malevigurid, autor ise osav tasakaalukunstnik, kes aga — jumal tänatud — ei omistavat oma „kunsttükkidele" seda tähtsust, mida neile omistavat Pirandello seletajad.

Erapooletu ja asjaliku iseloomustuse ning hinnangu Pirandello loomingu põhijoonte kohta on meil 1934. a. novembrikuu „Loomingus" annud J. Semper, pealkirja all „Reaalsus ja illusioon", mis selgesti vihjab kuulsa itaalase teoste peaprobleemile: kus lõpeb reaalsus, kust algab viirastus?

*

Eile õhtul kõneles Pirandello kunstist Estonia kontsertsaalis Itaalia kultuurinstituudi avamise puhul akadeemik Massimo Bontempelli, kes mõisise ühes Alessandro de Stefani (meilgi mängitud „Messiina kingsepa" autori), Orio Vergani ja teistega on kõndinud Pirandello jälgedes ja kelle *Nostra Dea* tegelaseks on naine, kes vahetab oma sieiseloomu nagu särki. Täpsemalt öeldud, see daam „laenab" endale selle hingeseisundi, mis on kõige enam kooskõlas selle riietusega, mis tal parajasti on üll. Ta on ingeljas tuvihalli peakatte all, kassitaoline ning kuratlik kostüümis, mis on kaunistatud madudega, resigneeruv ja täis ohkeid viletsate kaltsude all. Sealjuures ta siirdub ühest hingeseisundist teise igasuguse üleminekuta, ja seda nelja vaatuse kestes, mis riskeerivad saada traagiliseks ega muutu hetkekski jandiks. Viimaks naine on alasti ja selles seisukorras ta muutub tühjaks ning sõnakuulelikuks nukuks, kuigi ta loogiliselt oma loodusliku lihtsuses peaks tundma neid instinkte, mida omistatakse meie esiemale Eevale.

See vääreevalik alastus võib meile olla ühendavaks sillaks sellele, mida Bontempelli ütles Pirandello kohta. Pirandello kunsti iseärasuseks, ütles kõneleja, on ta sügav siirus. Pirandello ei võta vastu tsivilisatsiooni antud tõsiasju, vastuoksa — ta hävitab neid. Ta näidendite kangelased on alasti nagu Aadam (kirjanik olevat veel surivoodil kahetsenud, et ta ei saanud lõpetada oma romaani *Aadam ja Eeva*). Pirandello kangelased suhtuvad elule negatiivselt. Nad muud ei teegi kui paljastavad selle romantilise tsivilisatsiooni konsekventse, millesse me kuulume ja mis sündis üheksateist sajandit tagasi. Vastandiks nii mõnelegi teisele suurele dramaatikule Pirandello tegelaste võitlus tõimub inimese ja nende ideede vahel, mis ta ise on leiutanud. Nüüdisaja filosoofia on õigupoolest metafüüsiline prassimine (une débauche métaphysique). Pessimistliku, sealpoolse maailma heaks loobumust nõudva jumala ideele järgnes mõte, et sealpool hauda ei ole midagi, vaid et kõik on ainult maapeal. Viimaks lükati ümber seegi leiutis ja kuulutati, et ei ole midagi ei taevas ega maapeal, et kõik on ainult unenägu ja et inimene on üksi, üksi miljardite teiste inimestega, kes on samuti üksi. Seal aga inimene, kes ei usu enam millessegi, tõstab mässu, paljastab tsivilisatsiooni konsekventse — tsivilisatsiooni, mis on loonud need ideed, mis on hävitanud inimese, ja püüab uuesti alustada. Üksilduse tipp on ühtlasi solidariteedi tipp. Selles seisab Pirandello inimsus, mille selja taga on tsivilisatsioon — meie mõiste järele küll pigemini kultuur — ja mille ees seisab tühjus. Pirandello hüüab taevaliku ime poole, usu poole elementaarsesse kindleolekusse, mis aitaks inimest välja sellest pöörisest, mille ta on tekitanud ise. Seega Pirandello dramaatiline looming on sügavalt usklik looming samal määral, mil ta on ehtne teater.

*

Bontempelli huvitavat ja omapärast mõttekäiku, mis kanti ette väga intiimselt, jälgis rohkearvuline kuulajaskond suure huviga, avaldades pärast ettekande lõppu elavat kiitust.

Enne kõnet haridusminister A. Jaakson tervitas Itaalia kultuurinstituudi avamise puhuks kaugelt tulnud prominentset külalist ja kõiki kokkutulnuid riigihoidja nimel ning juhtis tähelepanu sellele, mida me võlgneme Itaaliale. Samuti tänas ta pärast kõnet akadeemik Bontempellit ettekande eest.

Itaalia nimekamaid kirjanikke Eestis

Akadeemik Massimo Bontempelli külaskäik Tallinna ja Tartu

Eile hommikul saabus Tallinna Itaalia praegusaja kuulsamaid ja nimekamaid kirjanikke Massimo Bontempelli. Ajakirjanikel oli võimalus eile külalisega westelda „Kuld Löwis". Lühijutuajamisel selgus, et Bontempelli tegutseb peale kirjanduse weel ka krititkuna ja akadeemikuna. Waatamata kuuekümne lähedale jõudwatele eluaastatele, on Bontempelli fäilitanud noorusliku wärskuse wälimuses, räägimata muidugi waimsest erksusest, mis teda on teinud kuulsaks ka wäljaspool oma kodumaa piire.

Eestisse tuli B. pikemalt wälismaareisilt. Ta oli wiibinud Lausanne'is, Brüsselis, Stokholmis ja Oslos, saabudes Tallinna Itaalia kuultuurinstituudi awamisepuhuks. Tallinnast läheb ta Tartusse, kus esmaspäewa õhtul esineb ülikoolis loenguga literatuurisest fragmentidest ja suundadest Itaalia 20. sajandi kirjanduses.

Westluses jutustas kirjanik, et ta Tallinna ja Eesti wastu on tunnud huwi juba warem, kuna soodus võimalus siiasõidusks awanenud tal alles nüüd. Lühikese aja kestes, mis ta Eestis peatub, tahtwat ta wõimalikult palju siin näha ja kuulda.

Millised suunad walitsewad kaasaegses Itaalia kirjanduses? esitatakse jutlemisel külalisele küsimus.

Dr. Schacht lahkus saksa majandusministri kohalt

Teenete eest portfellita ministriks. — Schachti järglaseks Funk

Berliin, 26. 11. (ETA) (DNB) Juht ja kantsler wabastas riigipanga direktoriumi esimehe dr. Schachti tema enda palwel majandusministri kohustest. Dr. Schacht jääb edasi riigipanga direktooriumi esimeheks. Tema erakordsete teenete tunnustamiseks juht nimetas dr. Schachti ühtlasi portfellita ministriks.

Saksa uueks majandusministriks on nimetatud senine rahwawalgustuse- ja propagandaministeeriumi riigisekretär ja walitsuse pressijuht Walter Funk, arwates 15. jaanuarist 1938. Kuni tema ametisse astumiseni täidab majandusministri kohuseid neliaasta plaani komissar kindral Göring.

Minister Funk on sündinud 1890. aastal Trakehnenis (Ida-Preisimaal). Pärast oma suuduimi lõpetamist Berliinis ja Leipzigis tegi ta endale warsti nime noore ajakirjanikuna. 1922. ja 1923. aastal äratas ta tähelepanu oma majanduspoliitiliste artiklitega ja broschüüridega. Helfferich, dr. Schacht ja dr. Luther kutsusid teda 1923. aastal osa wõtma nõupidamistest nue stabiilse wääringu loomise asjus. „Börsenzeitungi" kaubandusliku osa peatoimetajana kui ka oma paljudes referaatides Funk nõudis loobumist wälislaenude tegemisest ja suuremat tähelepanu Saksa siseturule.

Walter Funk ühines juba warakult rahwussotsialistliku liikumisega ja 1931. aastal ta kutsuti Hitleri poolt erakonna juhatusse. 1932. aastal Funk waliti riigipäewa liikmeks ja rahwussotsialistide wõimuletulekul ta sai walitsuse pressijuhiks. Rahwawalgustuse- ja propagandaministeeriumi loomisel dr. Göbbels kutsus Funki oma ministeeriumi riigisekretäriks. Selle ameti õrwal oli Walter Funk ka riigi kultuurkoja abiesimeheks.

Lahkhelid dr. Schachti ja natside wahel

Miks lahkus Saksa majandusminister

„Päewalehele" kirjutanud **Georg Bernhard**

Alustades 2. augustist 1935 oli dr. Hjalmar Schacht, Saksa riigipanga president, ühtlasi ka Adolf Hitleralt saanud walitsuse majandusministeeriumi juhtimiseks. Nida tähendab see, et ta nüüd peab lahkuma oma kohalt?

Oleks wäär oletada, nagu seda milmelt poolt awaldatud, et dr. Schacht ei olewat rahul sõjaniajanduse jõudmisega. Niipalju kui tuleb küsimusse relwastus, on ta ühes Saksa sõjawäeringide ja mõõduandwate isikutega raskeröstuses endiselt wendunud selle wajaduses. Ja ta pole üldsegi selle wastane, et Kolmas riik seda sõjainstrumenti, mis ta nii suurte ohwritega on loonud sõdsal hetkel ka kasutaks. Dr. Schacht teab liig hästi, et relwatootmisele, mis praegu annab isegi tähtsat wäljawedu, tugineb ligemale 80 protsenti Saksa tööstuse tegewusest ja et tema ümberseadmine normaalseks rahumajanduseks tooks kaasa poliitilisi ja majanduslikke wapustusi, mida rahwussotsialistlik reshiim ei suudaks wälja kannatada.

Lahkhelid dr. Schachti ja nende rahwussotsialistlike ringide wahel, kes on wiinud läbi tema lahkumise, on juletunud hoopis teisel alal. Täpselt nagu dr. Schachti sõbrad raskeröstuses on tema isegi teise neliaastaku wastane. Sest see on energiliselt jälle wõtnud üles need autarkiaideed, mille teostamist alles hiljuti kuigi ei toowutatud, siis ometi näidi wäga pehmendawat. Neliaastal peab oma keskpunktiks sisemaa tooraineteaasi laiendamise selle eesmärgiga, et Saksa majandust igal tingimusel wabastada wälismaa tooraineste ostmise wajadusest, niipalju kui see Saksa oma tooraine-tagawarade ja tehnikateaduste edusammude najal üldse wõimalik. Seks otstarbeks kasutatakse praegu mitte ainult igafuguseid jätteid ja loomakonte, mida majapidamisest koguwad koolilapsed, waid tööstust sunnitakse ka uuesti panema täiuma neile kuuluwaid kaewandusi, mille kasutamine end majanduslikult ei tasu. Hiljuti asutatud Hermann Göringi aktsiaseltsi kutsuti ellu õieti ainult selleks, et wõimaldada walitsuse wahelehaaranguid kõtjal, kus walitsuse selleekohased plaanid põrkawad kokku tööstusrite wastumeelsusega. Pealeselle sunnitakse panku sooritama uusi laialisi inwesteeringuid igafuguste wõimalike asendaite tootmiseks tekstiiliöstuses ja teistelgi aladel. Kus erakapitalidest ei piisa, seal tahab riik sünku täita oma krediidiga wõi uute wekselifinantseeringutega.

See kõik tähendab Saksa wäliskaubanduse raskendamist. Dewiiside hankimine läheb aina wõimatumaks. Pealeselle aga takistab see wälismaale majanduslike kontsessioonide tegemist, millega wõiks parandada wälisposiitilisi suhteid. Nii dr. Schacht kui Saksa raskeröstus panewad suurimat rõhku sellele, et Saksa sõjaettewalmistusi armastuswäärsete shestidega teha maitswaks wäljaspoolegi. Wiimasel põhjusel aga dr. Schacht kardabki teise neliaastaku läbiwiimise rahanduslikke tagajärgi. Sest osalt täiesti ebaproduktiiwsed, osalt äärmiselt spekulatiiwsed miljardilised inwesteeringud, mida siin wajatakse, suurendawad niiwõrd inflatsiooni riski, et ühwardab kokku wariseda kogu kunstlik süsteem, mida osaw riigipanga president seni on mõistnud säilitada. Juba tunduwalt paisunud Saksa paberraha lained ähwardawad pidurdamatult uputada riigipanga portfelli.

Mäletatawasti warustati Hermann Göring umbes aasta eest neliaastaku läbiwiimiseks piiramata wolitustega. Temast sai sellega tegelik Kolmanda riigi majandusdiktaator. Tollal usuti, et see tähendas Schachti eestkostmise alla wõtmist ja oli niisama hea kui tema külmakstegemine.

Kuid see oli eksitus. Tegelikult oli tollal pigemini tegemist wastupidisega. Endine majandusminister dr. Schmitt tõmbus awalikult kohalt tagasi suurte kindlustuseltside büroodesse, mida ta oli juhtinud enne ministrikohale asumist, sest ta ei tahtnud anda järele rahwussotsialistliku partei äärmisele tiiwale. Juhi meelelolu oli tollal weel kindlasti sotsialistlike eksperimentide wastu, mida nõudsid radikaalsed parteitegelased. Ja ta uskus, et oli dr. Schachtis leidnud mehe, kes oli küllalt wastutulelik hankima wajalikke summasid tööpunduse kaotamiseks ja relwastuseks, mis olid wajalised majandusliku tõusu tekitamiseks, mis pidi rahustama suurt massi. Ühtlasi aga pandi sunrim rõhk sellele, et tõsised majandusringid usaldaksid Schachti ja et ta hoiaks ka wäljaspool alal Saksa wääringu prestiisihi ning tõrjuks tagasi tööliskonna nõudmisi.

Needsamad jõud, mis sundisid dr. Schmitti lahkuma, alustasid aga ka kohe wõitlust dr. Schachti wastu ja neil õnnestus dr. Schachti mõõsides ees tembeldada kapitalistlikuks sabuteerijaks. Raskuste wältimiseks, mis sellega ähwardasid tekkida partei enda rüpes, astu kõrgeim majanduslik wolitus Hermann Göringule, kes on mitte ainult tähtsamaid, waid ka populaarsemaid rahwussotsialistlikke juhte. Teda poleks juletud kahtlustada ja tema nime all taheti niiüd anda korraldusi, mis dr. Schachti allkirjaga oleksid tekitanud umbusaldust.

Asjad on aga läinud oluliselt teisiti, kui kawatsesid need, kes olid wälja mõtelnud selle wäga peene plaani. Oldi olnud arwamuses, et „diktaator" Göring jäi ainult Hjalmar Schachti täidesaatwaks organiks. See näis seda endastmõistetawam, et Hermann Göringul on majanduses wähe teadmisi ja ta oli pealeselle tollal häis suhtes mitte ainult föjawäega, waid ka raskeröstusringkondadega. Kuid ei arwestatud seda, et rahwussotsialistlik partei, kes tegelikult walitseb riiki ja esineb nagu kaksatsioonikohtuna ministrite korralduste üle, omades paralleelselt riiklike ministeeriumidega ka omad ministeeriumid, ja et partei majandusministeeriumis istuwad inimesed, kes praegu esindawad täpselt nagu ennemalti ekspropriaatorlikku seisukohta. Nemad peatwad end rahwuslikeks sotsialistideks, on aga tegelikult radikaalsed riigikapitalistid, kes on eelkõige arwamusel, et kapitalistlikus ei tohiks ükski olla takistuseks plaanide teostamisel, mida riik peab wajalikeks. Kus tuleb tööd teha, seal peab nende arwates selleks ka leiduma wajalikke kapitali, seda wõib igal ajal saada wekslitele allakirjutamisega ja riigilaenude näol.

Selle suuna esindajail õnnestus Göringut wähehaawal oma poolbajatega ümbritseda. Nad on tõesti osanud, kuigi Göringu auahnust kasutades, talle oma plaane sugerecriba. Ja kuust kuusse on „majandusdiktaator" täieliselt saanudki Schachti eestkostjaks ning alles hiljuti ta esines oma tähelepanu äratanud kõnes (mille ta pidas Hermann Göringu aktsiaseltsi asutamisel raskeröstuse wastu, lubamata mingeid kontsessioone kaitsele mõistusele nue neliaastaku läbiwiimisel. Temale oli Schachti lahkumine lõppeks saanud endastmõistetawaks.

Wõib-olla, loodawad nüüd dr. Schacht ja tema töökuslikud sõbrad, et nudawad rahwussotsialistliku äärmuse kangeelulatuwaid riigikapitalistlike plaane targu läbi kriipsutada. Dr. Schacht lahkub küll majandusministri kohalt, kuid loodab riigipanga presidendina siiski ohjeldada uut liikumist. See oleks selle kordamine, mis dr. Schacht kord riigipanga presidendina tegi Weimari wabariigile, mõjutades tema majanduspoliitikat õnnetult suurkapitalistide ja wabariigi wastaste jõudude soowil. Seal juures unustatakse ainult, et rahwussotsialistlik reshiim on wähem järeleandlik kui Weimari walitsused ja et need rahwussotsialistlikud ringid, kes tahawad näha neliaastaku radikaalset läbiwiimist, rühiwad järjekindlalt awalikule inflatsioonile. Nad tahawad marka dewalweerida ja neid ei huwita sugugi dr. Schachti kunstid, millega ta marka üleal hoidnud. Seepärast nad ei lepi, et dr. Schacht on wälja tõrjutud ainult majandusministri kohalt. Otse riigipanga presidendi kohal nad tahawad näha isikut, kes ei karda inflatsiooni hoogsamaks muuta ja teda lasta awalikult ilmneda. Seepärast tuleb arwestada, et ka Hjalmar Schachti päewad riigipanga presidendi kohal on loetud.

(Copyright by „Päevaleht" and Cooperation.)

Kuni 23 dets. 1937 a tell des maksab suura akiri

KÕIGILE 1938. aastaks Kr. 3.15

Tellimisraha saata talitusele, Tallinn, Sauna t. 1—11, või maksta meie posti jooksvale arvele nr. 470.

10 väärtuslikku kinki jagatakse ära tatelli ate vahel, kes tellimisraha Kr. 3.60. tasunud 1. veebruariks 1938.

4-LAMB LINE RAAD OAPARAAT • „UNION" OMBLUSMASIN • JALGRATAS (meester.) • ÜLIKONNARIIE • KLE DIRIIE • 20 KR RAHA • KOHVISERVIIS • LAUAKELL • 10 KR. RAHA • MANIKÜÜRKAST •

Palume, võrrelge meie kinkisid (mitte arvu poolest, vaid väärtuselt) ja lehitsege meie ajakiria ostmisel teiste ajakirjadega, siis veendute, et meie kingid on hinnalisemad ja ajakiri sisukam.

1938 aanuarist „KÕIGILE" ilmub iga kuu 15. kuupäeval.

Kas walik-wabawõistlu

Mõni päew tagasi riikliku propagand peetud nõupidamisel ühenduses wabariig tajeks jaanuise puhul kawatsetawate suwe kohta läksid arwamised ettenähtud wab dusteks ehk majslawastuseks teksti m mooduse kohta lahku. Oldi osalt w a l w a b a w õ i s t l u s e poolt. Kummalg olnud kuigi palju waidlejaid, kuna ülejä pidamisest osawõtjail ei näinud olewat, k sukohta. Walikwõistluse pooldajad a teksti kirjutamine tuleks ülesandeks teh seni näitekirjanduse alal tegew olnud t kirjanikule, millele lisaks tuleks weel a mine ühele dramatiseeringule. Samad arwasid, et wabawõistlusest ei tuleks mid kuna näidendite-wõistlused wiimasel aja was kuulsuses.

Sellega ei tahaks hästi nõus olla. A jenda kaugeltki ainult oma isiklikku arw julgen öelda, et käesolewal juhul tekst mise ainsaks wõimaluseks jääb ikkagi awalik wõistlus. Walikwõistlus oleks a de kolme, seni weel nimetamata kirjan des, kuna wabawõistlus aga oleks a s j lasti palju kasulikum. Mis aga puutu et näidendite wõistlused olewat diskredite ei tohiks seda praegu karta, kui antaks g määratud auhind wõi auhinnad tõepoo takse wälja.

Wabaõhu- ehk majslawastuste jaoks jutamises ei ole meil seni ühelgi kirjan palju kogemusi, ja tõepoolest ei teaks ö peakfid olema need kolm meest, kel k i n d l a s t i loota midagi, mis oleks see, mida wõiks pakkuda mõni teine me asemel, et määrata teataw summa kolm kule selle eest, et nad midagi kirjutak wäärtuse kohta meil ei wõi ette mingit oleks parem seejama summa määrata wõi auhindadeks, mille pärast wõiksid k õ i k asjaskhuwitatud. Kolme kuu joo olema wõimalik kirjutada nõutawat t enam, et selle pikkus on umbes ainult likust õhtuttäitwast näidendist. Tohiks ö öine wabaõhuetendus kesta ainult tund misel korral poolteist tundi. Säärase misteks, mis endastmõistetawalt peaks o suhtes kohane wabas õhus ettekandeks, dugi seda enam wäljawaateid, mida roh lusest wõtab osa k w a l i f i t s e e r i t u Ma ei usu, et meil on k o l m meest, suhtes seisakfid kas wõi poole pea wõrra teistest. Mispärast siis mitte anda wõ neile teistele? Kordan, et a s j a l e kahtlemata kasulikum.

W. M

Oma antennig

„Kiitsak tütarlaps"

„Juba mitmendat päewa jälgin ma a kiitsakat tütarlast, kes aias riisub wari lehti . . ."

„Kus ta on?" küsis teine aknast wälja

„. . . Ja ma mõtisklen, miks see laps oma rehaga paitab neid roostekarwa lehti kes ta on?"

„Kes ta siis on?"

„Nüüd sain teada: noorik-nooruke ja p gerja ema, kelle mees neil päewil läinud teenima". Seni poisikeseohtu isa teeninud tuses jookspoisina-sulasena ja saanud mõ krooni kuus. Nüüd on aga perekonna to sõjawäkke sundaega teenima ja noor ema jõul hankima leiba endale ja maimule. A neid kaht uisapäisa abielluma. Ega's om propaganda nakatanud neid liig wara?"

„Wististi, kallis proua. Su meie siis wälja ei sure, kui leidub selliseid noori isa sid, kes nooruse õnnest uisapäisa abiellu teie ütlesite. Nooruse õnn on ju ikka kerge

„Olekfid nad ometi oodanud, kuni noor sundaeg seljataga, siis oleks nende perekonn lemata olnud rajatud kindlamale alusele, ol tud see ängistaw murc, mis nüüd höljub lema kohal."

„Kuid nad ei oodanud, nad olid küllal ja ettewaatamatud, et abielluda. Wanapoisi piigad on need omaaegsed kõige targema nooruses, nemad waatawad ette, nemad r ootawad parajat aega, mis aga ootaja eest neb. Need noored polnud küllalt kannatl ma, kuni neil oleks olnud kolm tuba war sulasest saanud direktori abi, et alles siis l ja targu plaanitsema nii riskantse sammu nagu on abiellumine. Kõik on praegu gad, seepärast meid ähwardab wäljasure on omad seadused, need ei arwesta tarku sioone."

Ai Me

negatiivselt. Nad muud ei teegi kui paljastavad selle romantilise tsivilisatsiooni konsekventse, millesse me kuulume ja mis sündis üheksateist sajandit tagasi. Vastandiks nii mõnelegi teisele suurele dramaatikule Pirandello tegelaste võitlus tõimub inimese ja nende ideede vahel, mis ta ise on leiutanud. Nüüdisaja filosoofia on õigupoolest metafüüsiline prassimine (une débauche métaphysique). Pessimistliku, sealpoolse maailma heaks loobumust nõudva jumala ideele järgnes mõte, et sealpool hauda ei ole midagi, vaid et kõik on ainult maapeal. Viimaks lükati ümber seegi leiutis ja kuulutati, et ei ole midagi ei taevas ega maapeal, et kõik on ainult unenägu ja et inimene on üksi, üksi miljardite teiste inimestega, kes on samuti üksi. Seal aga inimene, kes ei usu enam millessegi, tõstab mässu, paljastab tsivilisatsiooni konsekventse — tsivilisatsiooni, mis on loonud need ideed, mis on hävitanud inimese, ja püüab uuesti alustada. Üksilduse tipp on ühtlasi solidariteedi tipp. Selles seisab Pirandello inimsus, mille selja taga on tsivilisatsioon — meie mõiste järele küll pigemini kultuur — ja mille ees seisab tühjus. Pirandello hüüab taevaliku ime poole, usu poole elementaarsesse kindleolekusse, mis aitaks inimest välja sellest pöörisest, mille ta on tekitanud ise. Seega Pirandello dramaatiline looming on sügavalt usklik looming samal määral, mil ta on ehtne teater.

*

Bontempelli huvitavat ja omapärast mõttekäiku, mis kanti ette väga intiimselt, jälgis rohkearvuline kuulajaskond suure huviga, avaldades pärast ettekande lõppu elavat kiitust.

Enne kõnet haridusminister A. Jaakson tervitas Itaalia kultuurinstituudi avamise puhuks kaugelt tulnud prominentset külalist ja kõiki kokkutulnuid riigihoidja nimel ning juhtis tähelepanu sellele, mida me võlgneme Itaaliale. Samuti tänas ta pärast kõnet akadeemik Bontempellit ettekande eest.

Itaalia nimekamaid kirjanikke Eestis

Akadeemik Massimo Bontempelli külaskäik Tallinna ja Tartu

Eile hommikul saabus Tallinna Itaalia praegusaja kuulsamaid ja nimekamaid kirjanikke Massimo Bontempelli. Ajakirjanikel oli wõimalus eile külalisega westelda „Kuld Löwis". Lühijutuajamisel selgus, et Bontempelli tegutseb peale kirjanduse weel ka krititkuna ja akadeemikuna. Waatamata kuuekümne lähedale jõudwatele eluaastatele, on Bontempelli fäilitanud noorusliku wärskuse wälimuses, räägimata muidugi waimsest erksusest, mis teda on teinud kuulsaks ka wäljaspool oma kodumaa piire.

Eestisse tuli B. pikemalt wälismaareisilt. Ta oli wiibinud Lausanne'is, Brüsselis, Stokholmis ja Oslos, saabudes Tallinna Itaalia kuultuurinstituudi awamisepuhuks. Tallinnast läheb ta Tartusse, kus esmaspäewa õhtul esineb ülikoolis loenguga literatuurisest fragmentidest ja suundadest Itaalia 20. sajandi kirjanduses.

Westluses jutustas kirjanik, et ta Tallinna ja Eesti wastu on tunnud huwi juba warem, kuna soodus wõimalus siiasõidusks awanenud tal alles nüüd. Lühikese aja kestes, mis ta Eestis peatub, tahtwat ta wõimalikult palju siin näha ja kuulda.

Millised suunad walitsewad kaasaegses Itaalia kirjanduses? esitatakse jutlemisel külalisele küsimus.

Suri Leedu end. sõjaminister

Kaunas, 27. 11. (ETA) Eile suri oma mõisas Kaunase lähedal 72 aasta wanuses Leedu endine sõjaminister ja Leedu sõjawäe esimene komandör wabadussõja ajal kindral Silvester Shukauskas. Shukauskas oli kindral juba wene armees.

New-Jorgis tõusevad väärtpaberid

New York, 26. 11. (ETA) (Reuter) Seijukord wäärtpaberite börsil, mis wiimaseil päewil näitas nõrgenemise tendentsi, on nüüd paranemas. Tähtsamad wäärtpaberid tõusid üheksa kuni kuue punktini.

7 Grand-Prix'd Eestile Pariisis

Majandusministeerium sai täna Pariisist telegrammilisi teateid Eesti wäljapanekute auhindamise tulemuste kohta Pariisi maailmanäitusel, mis kuulutati wälja näituse pidulikul lõppaktusel ülecile pärast lõunat Trocadero teatris.

Eestile on langenud osaks 7 Grand-Prix'd, 8 audiplomit, 9 kuldauraha, 6 hõbeauraha ja 1 pronksauraha. Seega kokku 31 auhinda. Kuna wäljapanekute arw Eesti pawiljonis oli umbes niisama suur, siis peab arwama, et iga wäljapanek on saanud auhinna. Lähemad teated auhindamise tulemustest wäljapanekute järgi puuduwad.

Prantsuse wabariigi presidendi poolt on Eesti osakonna peakomissarile Möllersonile annetatud mälestusmedal.

Kolm poisikest kadusid salapäraselt

Narwas, Soldina tän. 23 elutsew Kurg teatas ametiwõimudele, et tema 15-a. poeg Robert on läinud kaduma. Enne kodust lahkumist poiss oli kodus murdnud lahti isa kirjutuslaua laeka, wõtnud sealt kaasa 65 kuldrubla. Wiimati on poissi nähtud piiriäärses Odrasaare külas. Kuhu ta sealt edasi läks, see on teadmata. Wanemad on toimetanud ka poja otsimist, kuid see pole annud wähimaidki tulemusi, mispärast nüüd pöörduti ametiwõimude poole.

Kaduma on läinud weel Narwa-Jaanilinnas, 4. Jaani tän. elutsewa lesknaise Ganitschewi 16-a. poeg Konstantin. Ema on teinud järelepärimisi tuttawatele, kuid keegi ei ole näinud poissi.

Siis on jäänud kadunuks Narwa wallas elutsewa talupidaja Waberi alaealine poeg, kelle leidmiseks wanemad on toimetanud põhjalikku otsimist, mis aga pole annud wähimaidki tagajärgi.

Wiimase paari kuu kestes on Narwas ja ümbruskonna waldades niisuguseid kadumisi olnud juba rohkesti. Mõnede kadumiste kohta on tehtud ka mitmesuguseid oletusi, millele tõepärasust pole suudetud aga kontrolliba.

„Pole kindlat ja üldist suunda," on „waistus. „Iga kirjanik on oma loomingus waba ja omab seetõttu isikupärase suuna. Wiimasel ajal on aga siiski muutunud cuam mõõduandwaks idealistlik wärwing, millele lisandub fantastilisi ainestikku.

Weel esitatakse küsimus, kes on Itaalia praegune loetawaim kirjanik? Sellele wastab külaline, et Pirandello surma järele d'Annunzio, minnes tagasihoidlikult mõõda enese isikust.

Tallinna kinode arvu suurendati

Siseministri otsusega on suurendatud kinode arwu ülemmäära Tallinnas 12 pealt 16 peale. Selle juures liks kino on nähtud ette koolilastele.

Kuni wiimase ajani on Tallinnas töötanud 14 kino. Seega ületas kinode arw kahe wõrra siseministri 21. juuni 1935. aasta otsuses ettenähtud ülemmäära. Seadus kinode sulgemist ette ei näinud. Kinode arw pidi normi piiridesse surutama sel teel, et kui mõni kino uksed suleb, siis teise awamiseks luba enam ei anta. Kinoseaduse maksma hakates oli Tallinnas kinosid 16, seega samapalju kui nüüd siseministri otsusega on lubatud. Arwatakse, et eraisikutele kino awamiseks luba ei anta. Koolikino awatakse lasteparki.

Ai Me

Luunjas woolab wesi uues jõesängis

Luunjas lõpetas eile oma töö süwendaja „Hiiglane", asudes talwekorterisse allpool uut teed olewasse wanasse jõesängi, mida edaspidi tahetaksegi kujundada wälja sadamaks. Emajõe wesi Luunja juures woolab juba mõnda aega uut jõesängi mööda, mis teatawasti kaeweti ühenduses ime silla ehitamisega.

Briti töörakonna juht Valenciasse

London, 26. 11. (ETA) Briti töörakonna parlamendirühma juht Attlee sõidab tulewal nädalal Valencia walitsuse kutsel Hispaaniasse, et isiklikult tutwuda seisukorraga Hispaanias. Teda saadawad sel reisil Noël Baker ja Ellen Wilkinson. Ta kawatseb teele asuda tulewal neljapäewal. Pariisis on ta ette nähtud kohtamine Prantsuse sotsialistide juhtidega.

Hästi ja odavasti on riietatud see daam ja härra, kes ostab endale üliriided

uuelt avatud

I JÄRGU VALMISRIIETE ÄRI «MODELL» HARJU 32

TEL. 484-56.

• Soodsaim ostukoht.
• Odavaimad hinnad

TELLIMISED TÄIDETAKSE KIIRESTI JA KORRALIKULT •

Wõru õpetajateseminaar

Wõru õpetajateseminari endise direktori Joh. Käise ja ta õpilaste Karl Laane, Paul Härma ja Rudolf Taba ühisel jõul ja nõul on ilmunud huwitaw teos Wõru endisest seminarist. See teos ei paku mitte üksnes huwi ta endiskele õpetajaile ja kaswandikele, waid ka igale haridusloolasele kui ka kõigile teistele rahwakooliõpetajaile. Raamat on kaunistatud mitte üksnes ülesvõtetega seminari-hoonetest, sisemisest ruumidest, õpetajate- ja õpilaste-gruppidest ja üksikust kaswandikest, waid ka ülesvõtetega arwutuskaartidest ning ringidest, muetüübilistest hindamislehtedest ja õpilaste töödest seminari näitusel, kui ka Wõru seminari kirjastusel ilmunud raamatute kaantest.

Käesolew raamat wõib olla eeskujuks igale koolile, kes tahab jätta jälgi omast töõst ja tegewusest ja jäädwustada oma õpetajate ja kaswandike elulugu. Paistab silma, et Wõru õpetajate seminari direktor Joh. Käis oma kolme õpilasega on ära kasutanud mitte üksnes kooli arhiiwis leiduwa materjali, waid nad on kogunud wististi mitu aastat oma endiseilt õpetajailt ja õpilaslt kogu materjali, mis neil seminari kohta oli olemas. Kordan, et raamat on kasulik igale rahwakooli ja ka keskkooli õpetajaile, sest temas leidub ka palju materjali õppeainete metoodilisest käsitlusest tolleaegses kuueklassilises seminaris.

Seminari sulgemisest kõneledes kaitseb direktor Käis kuueklassilist seminari samade argumentidega, millega ta kaitses teda 7. õpetajate üldkongressil 1925. aastal. Waidlesin tol ajal kuueklassilise seminari kõlbulikkuse wastu, waidlen ka nüüd, kaksteistkümmend aastat hiljem. Praegune neljaklassiline seminar on mitmeti wastuwõetawam kui wana kuueklassiline. Praegusesse seminari astuwad progümnaasiumi ja realkooli õpilased, kes on 17—18 aastat wanad ja kes peakfid igatahes rohkem teadlikud olema selles, kas neil maksab endid ette walmistada rahwakooliõpetaja kutsele, wõi mitte, kui 13—14-aastased lapsed. Ei aita direktori tähelepanu juhtimine ka sellele, et õpilaste wanemate elukutse järele oli 1926.—1927. ja 1927.—1928. õppeaastail talukohapidajate, asunike ja kaupmeeste poegi Wõru seminaris 46,7 protsent, ja töölise, teenijate ja waranduseta inimeste lapsi kõigest üle 50 protsendi, kui kaasa arwata waranduseta inimeste kategooriasse ka ametnikud. Tolleaegsetest seminaridest olid kaks-kolm sellele „waatamata „pahempoolse maailmawaate lawadeks".

Niisiis kuueklassilised seminarid ei olnud kõlwulikud seepärast, et õpetuse- ja kaswatuse aeg neis oli liig pikk. Kuid sellega tuli nolens-volens leppida, sest meil tol ajal ei olnud weel progümnaasiumi ja realkooli. Awaldan lõpuks aga arwamist, et meil kahe üheksaklassilise seminari kõrwal peaks siiski töötama ka üks kaheaastaline pedagoogium, kuhu astukfid gümnaasiumi täieliku kursuse lõpetajad.

Kaks neljaklassilist seminari ei saa ette walmistada nii palju õpetajaid, kui nõuab meie rahw

Eesti näidendid Tschehhi ja Poola lavadele

L. Kalmeti teatrimuljeid Prahast ja Warssawist

Eesti Draamateatri üldjuht L. Kalmet ja dekoraator P. Raudvee jõudsid tagasi ligi kuu aega kestnud välismaiselt õppereisilt. Oma reisimuljetest jutustab L. Kalmet:

„Meie sihiks oli peamiselt Prahas ja Varssavis tutvuda sealse teatrieluga ning koguda kogemusi. Eriti veel tahtsime tutvuda Tšehhi nukuteatriga, mida

loetakse parimaks maailmas,

samuti ka repertuaariga. Erihuviks oli mulle veel koguda andmeid sealse näitlejate ettevalmistamise kohta. Dekoraator Raudvee püüdis koguda lavatehnilisi kogemusi nii nuku- kui päristeatri suhtes.

Kõigil aladel kogesime õppereisil oodatust rohkem. Seni on Eestis eeskujusid teatrile hangitud Venemaalt ja mujalt, aga omatud millegipärast väga vähe informatsiooni Tšehhoslovakkiast ja Poolast. Leidsime ees väga kõrgel tasemel seisva teatritöö, mis

erineb nii Idast kui ka Läänest.

Mõlemal maal on küll märgata vene kooli mõju algidusid, kuid need on ümber transpareeritud omakohaselt ning hästi. Teiseks on, eriti Prahas, märgata vististi Saksast pärit korrektsust mängus ja lavatehnikas, kuid mis aga selles ehk muidu on kuiva ja puist, selle on siin tasandanud slaavi temperament.

Prahas ja Varssavis külastasime kõiki teatreid, meil võimaldati viibida peaproovidel, võtta osa konfereerimiskoosolekuist. Isiklikult võtsin osa Praha konservatooriumi teatrikooli ja Varssavi riikliku teatrikooli tööst. Kõikjal oli suhtumine meile üllatavalt sõbralik. Mõlemal pool näidati meile nii head kui ka halba nende teatrielust, valgustades ka nende puudusi ja raskusi avameelselt.

Kuigi Tšehhi teatrikunst on väga kõrgetasemeline,

valitseb Prahas publikukriis.

See küll väheneb ja arvatakse, et ta põhjuseks on õieti repertuaarikriis, mis ka olevat möödumas. Publikukriis on ka Poolas, nagu nad ise ütlevad, esialgu 10-protsendiline. Sellel olevat aga eriline põhjus — nimelt juudiküsimus. Poolakate ja juutide vahekordades on viimasel ajal märgata teravust. Selle tagajärjel on juudid kord kuulutanud

poolakate teatritele boikoti.

Ametlikult on see küll lõppenud, kuid tegelikult kestab ta veelgi, ja kuna juudid jõukamatena andsid just esimeste platside publikut, siis on need nüüd tühjad. Kõrvalmärkusena olgu öeldud, et ka Riias kaevatakse publikukriisi üle, välja arvatud ainult Dailes-teater. Nii et meie teatrid on praegu selles suhtes õnnelikus seisukorras.

Õige põhjalikult tutvusin Tšehhi nukuteatriga, ja olen sellelt alalt toonud kaasa mapitäie materjali. Tšehhoslovakkia on ainuke maa, kus

nukuteater on rahvuslikuks alaks —

sellel pole ka kriiisi ja publikut jatkub temale nii täiskasvanute kui ka laste hulgast. Prahas töötab kaks suurt nukuteatrit ja mõlemad on tehniliselt sama täiuslikud kui päris teatridki, isegi rohkem spetsialiseerunud. Tegime kaasa selle ala parima spetsi prof. Skupa kuulsa nukuteatri ringreisi kolmes linnas. Sellel teatril on haruldane populaarsus, publik otse tormab ta etendustele ja professoril on pärast iga etendust suur tegu sadade autogramme soovijatega. Zlinis näiteks

anti ühel päeval kolm etendust:

kell 2, pool 5 ja 8. Saal mahutas 2700 pealtvaatajat ja oli igal etendusel puupüsti täis...

Prahas võimaldati meil ka tutvumine üldse Tšehhi kultuurtegelastega, seltskonnaga ning isiklike sidemete sõlmimine kirjanikega — nende hulgas kuulsa näitekirjaniku Langeriga, kelle värskeim teos läinud laupäeval tuli esietendusele. Veel kohtusime lavakirjanik Werneriga ja paari teisega.

Paistis silma Praha näitlejate väga hea aineline seisukord. Linna- ja riigiteatrite

näitlejate palgad ületavad seal ülikooli professorite omad,

kuna noorematele näitlejatele on kindlustatud keskmise riigiametniku tulu. Huvitavad olid kaks sealset avangardi-teatrit — „D 38" ja „Osvoboždenie Divadlo". Mõlema juhtivad jõud on oma ettevalmistuse saanud Venemaal ja kirjutavad oma teatritele näidendid ise. Need on poliitilise tendentsiga ja praegu oli selleks saksa militarismi pilkamine, segatud kohalike naljadega. Istusime kaasa ka ühe ööetenduse, mis 500-istekohalises teatris korraldati eriti Praha näitlejaile. Sellist kontakti lava ja publiku vahel, nagu see valitses seal kella 11—2-ni kestval etendusel, pole ma varem näinud. Ka kuulsa Burjani isikliku teatriga ja ta juhiga sobitasime tutvuse. Enne ärasõitu võttis meid

audientsil vastu Tšehhi haridusminister,

avaldades oma headmeelt Eesti-Tšehhi kultuursidemete arenemise üle ja soovi nende edaspidiseks süvendamiseks.

Meil õnnestus ka astuda samme Eesti repertuaari pääsmiseks Tšehhi ja Poola lavadele. See peaks sündima muidugi repertuaaride vahetamise teel. Nad olid sellest väga huvitatud ning ma soovitasin neile meie H. Raudsepa, A. H. Tammsaare ja A. Mälgu menukamaid teoseid. Jäi minu isiklikuks mureks muretseda ja saata neile teoste sisutõlked. Vastutasuks saame samasugused nende menukamatest teostest. Seda nii Praha kui Varssavi suhtes.

Väga kõrgel tasemel on ka Poola teater. Nad on saavutanud selle, mille poole meiegi püüame: tugeva ansambli-teatri. Seejuures on märgata Stanislavski mõjutusi. Varssavi teatrid on koondatud ühte kontserni ja Poolas ei pääse ükski näitleja lavale ilma teatriinstituudi lõpetamiseta. Isegi kui ta mängib provintsiteatris, peab ta eksternina andma eksami. Seetõttu ongi Poola teatrite kaadrid tõesti tugevad. Usun, et tulevikus tingimata mõnigi meie teatritegelaste õppereis tuleb suunata Varssavi, mida on rõhutatud ka juba varem teiste poolt."

Lõpuks mainis L. Kalmet, et eriti õppereisi toimetulekul on olnud abiks end. Tallinna Tšehhi saatkonna sekretär Šreder ja suurt sõbralikkust osutanud ka Tšehhi-Eesti Ühing Prahas.

27. NOVEMBER

VEEL

22 TÖÖ-PÄEVA

PÜHADENI

Andke oma tellimised sisse.

DAAMIDE & HÄRRADE rätsepaäri

F-ma Schwarz

Kullasepa 9. Telef. 443-03.

Eriala: frakk.

Kaks tükki toorest liha silmaplaasti

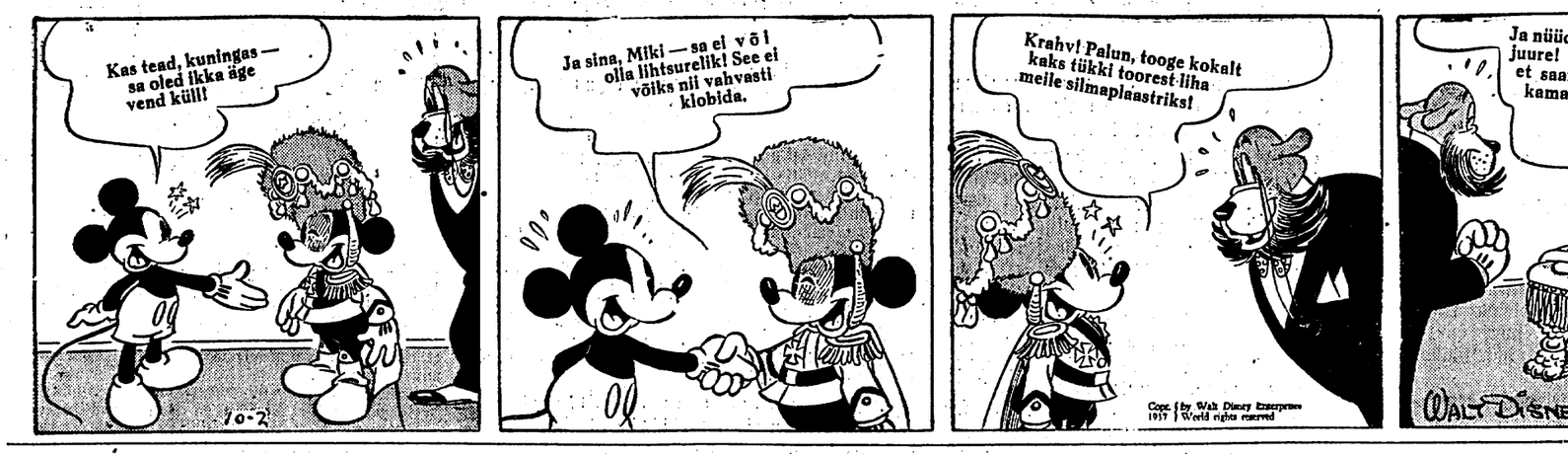

Wõitlus Püha Maa pärast

X.

Kokkuwõtteid

Palestiinas kestavad rahutused edasi. Iga päew tuleb teateid kokkupõrgetest, mõrvadest, terroriaktidest, mille wastu Briti wõimud on asunud tarwitama küll karme abinõusid, mõistes näiteks poomisfurma isegi araablaste 80-aastase mässumehe, scheik Farhan Saudi, kuid samas tuleb teateid ka uutest wägiwallaaktidest ja araablaste meeleawaldustest.

Palestiina sündmuste peale tuleb aga waadata nii, nagu oleme piiidnud seda ka kirjutise eelmistes osades selgitada, et ei ole tegu mitte ainult sellega, kas seal jääwad peremeesteks araablased wõi juudid, wõi kas maa jagatakse mõlema wahel, waid et Palestiina kujutab endast wäga tähtsat poliitilist ja strateegilist sõlmpunkti, mis seab wastamisi need suurriigid, kes wõitlewad hegemoonia pärast Wahemeres, s. o. Inglismaa ja Itaalia. Niihästi juudid kui araablased on Palestiinas ainult malewiguriteks nende suurriikide käes.

Nagu oleme tähendanud juba warem, on Inglismaa, ja koos temaga Prantsusmaa, käest libisenud ära araablaste poliitiline juhtimine, mille on osanud haarata enda kätte Itaalia araablaste rahwuslike kirgede õhutamisega ja islamiusu kaitsmisega. Araablaste rahwuslik ja usuline käärimine, mis on sihitud Itaalia kaitse all Wahemerele wälja tungiwa Suur-Araabia riigi wõi araabia riikide konföderatsiooni loomisele, peab lööma Inglismaa ja Prantsusmaa wälja nende impeeriumidele tähtsatest seisukohtadest, kutsuma esile nende impeeriumide laostumise, et siis neil waremeil saaks hakata kerkima suur Rooma impeerium, mis Mussolini sõnade järele ulatuks kolmele mandrile Wahemere ümbruses — Euroopale, Aafrikale ja Aasiale — ja muudaks Wahemere üüe suure Rooma riigi sisemereks, nagu oli lugu kord wanasti.

Rahutused Palestiinas ja Süürias, streik Tuneesias, käärimine Marokos ja Alsheerias, siwenew kriis Egiptuses, Ibn Saudi wägede koondumine Transjordaania piirile, Itaalia sõbrustamine araabia riikidega, itaalia wägede koondamine Liibiasse, sõjasadamate loomine Punase mere ääre, ennenägematu relwastushoog, araabia riikide omawahelised sõprus- ja kaitselepingud, need on kõik üksteisega wäga tihedalt seotud faktid, mille eesmärk peaks olema selge — suurte territoriaalsete muutuste ettewõtmine Wahemere basseinis ja eriti Palestiina ja Egiptuse piirkonnas asetsewate Inglise impeeriumi (samuti ka Prantsuse) teede sõlmpunkti läbiraiumine, et selle järele ajalookäik wõiks wõtta teise pöörde. Prantsusmaast enam ohustatud on seejuures Inglismaa, kes päew-päewalt on tõusmas kindlakujulisemaks wastaseks Itaaliale ja praegu teostab ennenägematult palawikult oma hiiglaslikku relwastusprogrammi.

Palestiina juutide ja araablaste wastastikused wõitlused on selles suunas wastolude kompleksis, nagu kurja haiguse wäline, wördlemisi süütu sümptoom, mille juured hargnewad kaugele laiali. Wõitlus Püha Maa kui niisuguse pärast ei põhjusta kaugeltki kõike seda, mis praegu sünnib, waid wõitlus Püha Maa pärast saab oma täie kaalu ainult tema taga seiswate jõudude ja selle tähtsuse läbi, mida need jõud annawad Püha Maa omandamise probleemile.

Kui lühidalt resümeerida Palestiina juutide ja araablaste malewigurite osa, siis peawad Palestiina rannikule loodud juutide asundused ja ühe- wõi teisekuulise juudiriik hoidma ära suurriigi loomist üritawate araablaste wäljapääsu Wahemerele, kuna teiseltpoolt araablaste wäljapääs Wahemerele Palestiina araabia-riigina tooks endaga peatselt kaasa wõõraste elementide wäljasurumise ja araabluse ühinemise kogu Wahemere lõuna- ja idakallastel.

Mussolini — Wilhelm II — Napoleon

Käsitades Itaalia wälispoliitilisi probleeme ja Mussolini aspiratsioone Wahemere basseinis, kirjutab Pariisi poliitiliste teaduste ülikooli professor J. Bardoux „Temps'is": „Ei Wilhelm II ega Napoleon I ei ole juutnud Inglismaalt lõigata ära teed Indiasse. Katse maksis kummalegi trooni. Mispärast Itaalial, kes ei oma ei wördseid materjaalseid ressursse ega wördset geograafilist asendit, peaks juutma õnnestuda seal, kus kukkusid läbi Saksa keiser ja Prantsuse imperaator?"

Mussolini tahab tulla sellega toime, millega ei saanud hakkama ei Wilhelm II ja Napoleon I. Nii järeldawad ajalooste ja praegustesse sündmustesse süwenewad waatlejad.

Mis materjaalseid eeldusi on selleks Mussolinil? Kõik sõjaasjatundjad ütlewad, et Itaalia kaotaks, ka koos Saksamaa ja Jaapaniga, sõja Inglismaa ja Prantsusmaa ühendatud jõudude wastu. Kuigi Itaalial läheks korda sõja jookul pääseda täieliseks peremeheks Wahemerel ja Punasel merel, sundaksid tema wastased kaugblokaadiga ometigi sulgeda Itaalia wäljapääsuteed Wahemerelt ja sundida teda tarwiliste ainete puudumisel kestwas sõjas alistuma. Ei Saksamaa ega Jaapan saa Itaaliat seejuures abistada. Samuti tuleb mõtta arwesse seda, et Itaalia poolsaar, kõik Itaalia elu-

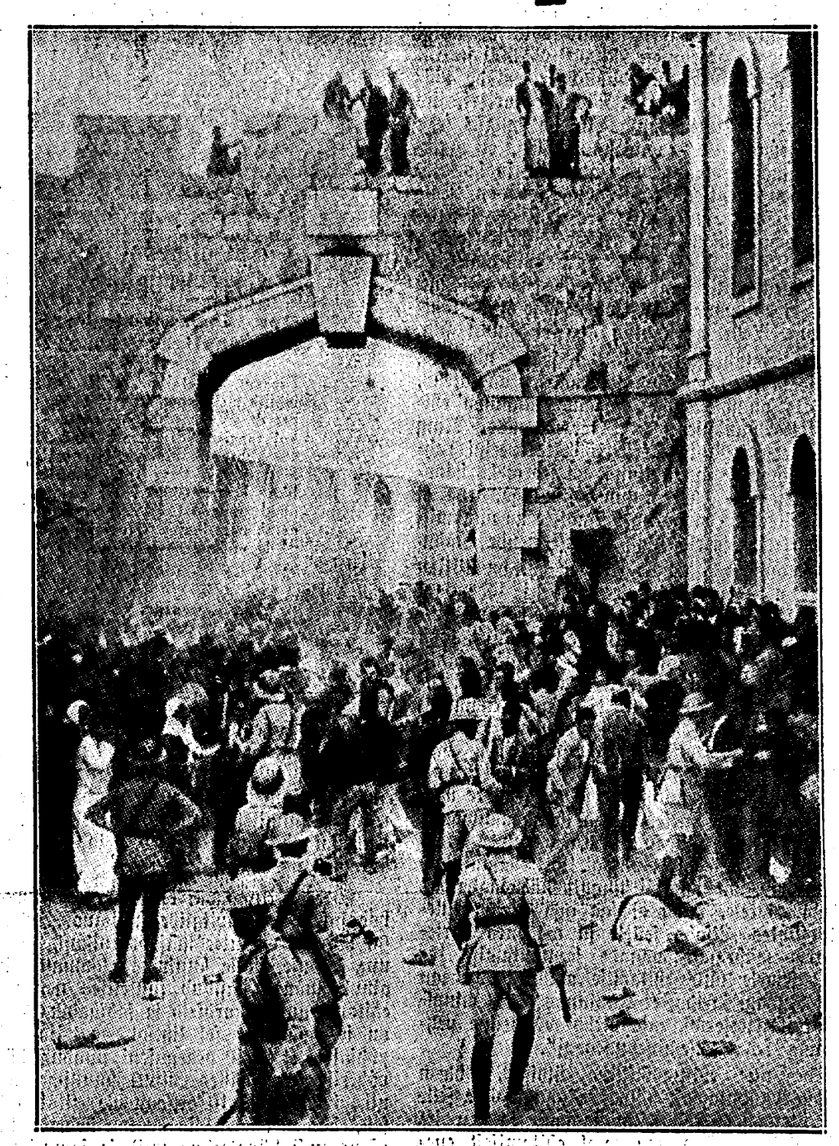

Juutide ja araablaste kokkupõrge Jerusalemas. Stseen, nagu neid tuleb ette wäga tihti.

lised tsentrumid, on inglise ja prantsuse ühendatud õhulaewastike tule all, seega hawitatawad. Prantsusmaa tähtsamad linnad on ainult osaliselt itaalia õhujõudude poolt tabatawad, Inglismaa omad aga üldse mitte. Neid wõib ohustada ainult Saksa lennuwägi. Kuid Saksamaa on kindlustanud alles hiljuti Belgia erapooletust. Järelikult ei oleks Saksa toetus selles mõttes küllalt tõenäoline. Kogu Saksamaa wiimase-aja poliitika näib olewat suunatud enam idasse, oma käte wabakstegemiseks selles suunas, pöördes selja läänele.

Kas ei ole Mussolini mäng siis mõeldud liig kõrgena, kas ei oleks tal kohasem piirduda wähemaga, kui seda talle pealegi pakutakse ja ollakse walmis kõigi andmete kohaselt Wahemere basseini status quo garanteerimise wastu tunnustama ka Abessiinia wallutamist?

Katsed rahulisteks kokkulepeteks

Inglismaa poolt on tehtud mitu katset rahuliseks kokkuleppimiseks Itaaliaga. 2. jaanuaril tänawu sõlmiti n.-n. gentlemen's agreement Inglise ja Itaalia walitsuste wahel wastastikuse puutumatuse ja laewateede wabaduse suhtes, kuid sündmused mätsid peagi selle kokkuleppe. Ja tänawu sügisel järgnes tähelepanu äratamiseks isiklike kirjade wahetus Chamberlaini ja Mussolini wahel, mis olnud itaalia teadetel algatatud Briti peaministri poolt, kuid ka sellest kirjawahetusest kaswasid sündmused iile.

Weenduimud niisuguste kokkuleppekatsete tulutuses, näib Inglismaa olewat pöörnud oma tähelepanu enam Saksamaale ja otsiwat ühist keelt ja arusaamist Saksamaaga, kuigi Inglismaal selle juures peaks tulema kanda mõningaid ohwreid. J. L. Garvin inglise parempoolsete hääletorusse jutustab juba pikemat kokkuleppimise wajadusi Saksamaaga ja ka õnnistuse kaasaandmist Saksamaale Austria ja Tschehhoslowakkia suhtes (millest tekitsid eriprobleemid Ida-Euroopale), et purustada kuulsat Berliin-Rooma telge ja isoleeride Mussolinit.

Sellesse walgusse seatakse kahtlemata ka lord Halifaxi külaskäik Berliini ja Berchtesgadeni mis näib pakkuwat siiski alust edasisteks poliitilisteks sammudeks. Wälja on kuulutatud ju juba Saksa wälisministri Neurathi külaskäik Berliini. Sama tendentsiga langeb nähtawasti kokku ka külaskäigu kutse Londonist Prantsuse peaministrile Chautemps'ile ja wälisministrile Delbos'ile. Sel puhul teostuwate läbirääkimiste teemaks oleks mõeldam alternatiiwina — et Inglismaa püüab weenda prantsuse riigimehi järeleandlikkuse tarwidusele Saksamaa poliitilistele nõuetele, wõi et Inglismaa püüab tihendada koostöö sidemeid Prantsusmaaga mõlemale sihitud ühiste hädaohtude pareerimiseks, kui ei õnnestu lõpuni rahulised kokkuleppekatsed Itaalia, Saksamaa ja Jaapaniga.

Igal juhul, kui agressiiwsete riikide poolt ei tule uusi ettenägematuid üllatusi, siis töötab aeg nähtawasti alalhoidlike riikide kasuks, kuna relwastumispingutus muutub diktatuurriikide wärski kurnawaks ja nad peawad ajama oma sõjakohtade tõsisele kaalumisele.

Mussolini asumaade minister

Wiimased sündmused Roomas wääriwad tähelepanu selles walguses, millele on asetunud koloniaalprobleemid ja Wahemere küsimused praegu maailmas. Mussolini on wabastanud Abessiinia asekuninga kohalt marsjal Graziani ja asumaade alam-riigisekretäri Lessona, määrates uueks asekuningaks Aosta hertsogi ja asudes ise asumaade alam-riigisekretäri kohale.

Kõigi kommentaaride kohaselt tähendawad need muutused Itaalia asumaade-poliitikas uusi, jõulisi impulsse. Mõisugused need on? Arwamised ei lähe selles lahku, et Mussolini paneb kõik mängu oma loodawa impeeriumi kindlustamiseks ja kõwendamiseks Aafrikas, milleks tal on kasutada ka krediit 26 miljardi liira suruses. „Temps" kirjutab: „Saades Itaalia Aafrika-ministriks, duce ei piirdu muidugi mitte ainult wallutatud maa-alade korraldamisega Aafrikas; ta käsitab ka terwet rida impeeriumi probleeme: Wahemere, ühendusteede, araablaste suhete ja Kauge- ning Läheda-Ida probleeme." See kommentaar tõendab, et meil on sügust asetada teostumud muudatusi Roomas meie käesoleva kirjutuse raamidesse. Ta on üheks loomulikuks jatkuks nendes wahekordades, mis on tekkinud Wahemere basseini mõjutsioonide ümbermõisel.

Seda jõtleb wälja ka Virginio Gayda, kes on Mussolini waadete autoriteetseim [illegible], „Voce d'Italia's". V. Gayda arwates [illegible] Mussolini asumine uuele kohale kogu sõjalise probleemi uuestikorraldamist Wahemeresse Punase mere ja India ookeanini, et saawutada jõudude tasakaalu Itaalia ja teiste riikide wahel ka wäljaspool Euroopat.

On selge, et Itaalia mõistab niisugust tasakaalu hoopis teisel kujul kui Inglismaa.

Nii näeme me, et igapäewaste lõõmingute warjul Palestiinas ja rahutuste kõrwal kõigis araabia maades järgnewad loogilise kindlusega poliitilised ja strateegilised sammud, mille kooskõla ei ole igakord mõistetaw lühikeste ajalehetelegrammide põhjal, kuid mis on omawahel tihedalt seotud. Käesoleva kirjutuse eesmärk ei olnud mängida prohwetit tulewaste sündmuste suhtes, waid ainult pakkuda objektiiwset materjali arenewate sündmuste mõistmiseks, et suuta iseseiswalt neist teha järeldusi.

Wõitlus Püha Maa pärast on praegu tulipunkt, kuhu jooksewad kired kokku, kuid sellesse

John G

kirjutab kad
lingi pärast,
mastuse kinni

halb haigus,
nistuse laien
Ma ei saa
Miks teie si
Inglise laeva
et inglased
the almighty
ühtki riigima
Solange
Wird no
Die Leip
Seda olev
mr. E. M. A

Mul oli
tähelepanu a
ringkonnad,
mingu" heak
masele ühisk
uue kirjandu
täiendavalt,
davat mingi
bu", „Vara
„Mu". Muic
harilikule kõ
tavam. Tei
seda transkr
küll. ta tule
kuid kõlalise
„Mää".
Uut ajak
dugi mr. H
jääb arvatav
mr. Mets.
mr. J. Jaik i
ris. Traktat
järgmine: „M
la nendest l
J. H. Jann
unustatud, r
vedada sisse
Kirjutus
dab mitte tä
taks oma s
nadest: „Foo
Kui Tal
linnateenijat
selle üle, ka
juure üks kr
vat mr. N.
dagi võimali
sest. Nüüd
valsche Zeit
häid aegu.
Ma leian
mõistlik tegu
nekord para
gule annate
Meie tee
oma vähemu
kuigi puudul
sellega harju
mees ei pek
lega saaksite
näidata üles
jaile, kes m
tatakse.

Fassaad ja elu

Juba 20 aastat on möödunud sellest, kui wana Tallinn järsku muutus keskpäräsest Wene kubermangu- ja kindluselinnast kogu meie riigi ja rahwa majanduslikuks, riiklikuks ning wiimastel aastatel ofalt ka kultuuriliseks keskuseks. See on selsund, mida tal eäles warem pole olnud kogu eestlaste maa suhtes.

See uus seisund kohustab. Mõnigi „koloriitsus", mis oli wabandataw wõrdlemisi wähkese ja kehwa kubermangu administratiiwsele keskusele, pole enam lubataw iseseiswa riigi pealinnale ega tema suhtes. Sest juba wälisettki on pealinn igale riigile nagu ukseftiliks ja ukseks ühtlasi.

Ei saa ütelda, et meie iseseiswuse kestes oleks selles mõttes just wäga pööratud Tallinnale tähelepanu. Kõik, mis siin on muutunud ja paranenud, on tulnud peagu ilma igasuguse suunamiseta ja sihikindla juhtimiseta. Tõsi — oli küll olemas mõnigisugune tulewase Tallinna plaan, kuid see oli walmistatud weel Tallinna olles kõrwalise kubermangu „pealinnaks" ja, mis oli iseloomulikum, temast ei hoitud kinni kuigi kindlalt, muudeti ja parandati tihti, tehes aegamööda järeleandmisi tegeliikuse wajadustele. Kõik see suunamine, kui seda üldse wõis nii nimetada, piindis ainult linna enese poolt, ilma riigiwalitsuse wähemagi mõjuta.

Põhjaliku muutuse sellesse on aga toonud wiimaseid aastad. Kuna mujal maailmas riigiwõim pealinnade ilme ja näo kujundamisel on läinud kohati koguni nii kaugele, et isegi ehitatakse hoopis uusi linnu, on nüüd ka Eestis jõutud nii kaugele, et pealinna arengu ja wäljaehitamise juhtimine oma suunawamas osas on läinud linnaisade kätest walitsusele, kes ongi juba mitmeti jõudnud talitada wägagi konsekwentselt. Ning seega on toonud põhjaliku pöörde Tallinna ehitustegewuses üldse.

Esmajoones teostub see sel kujul, et ehitustegewus on suunatud tagasi rohkem keskelinna, kuna see eelmise paari aastakümne kestes arenes peamiselt linnaäärtel ja sagedasti päris juhuslikult, mille juures wõis kõnelda kas tahtlikust wõi juhuslikust aialinnastumise tendentsist. Seeläbi siis aegamööda jõutigi seisukorrani, et kohati Tallinna agulid on wällselt moodsamad ja ka korrastatumad kui need rajoonid tsentrumis ja selle läheduses, kellele peamiselt langewad ka esinduslikud ülesanded.

Nüüd on see suund, nagu üteldud, muudetud põhjalikult. Wabaduswõitjaku, tulewase raekoja ja turu ümbrus ning Narwa maantee — need on rajoonid, kus lähemate aastate kestes peawad kerkima tulewased suurmajad. Selle teostumiseks on antud erilisi seadusi ning loodud fondegi. Ikka siinse ehitustegewuse ja fassaadi loomise forsseerimiseks. Sest siinne „ruumiline ümberkujunemine" peab ta algatajate tahet mööda teostuma wõrdlemisi kiirelt.

Tegelikult see suunatud ehitustegewuse laine praegu alles hakkab liikuma ning seepärast ehk wõib tunduda liig warajasenagi kõnelda ta oodatawatest tulemustest. Kuid teiseks on asi küllalt tähtis ja mõjutab kogu Tallinna korteri- ja elamistingimusi pikkadeks aastateks, nii et peaks olema lubatud küsimust piilda walgustada ja arutada igakülgselt, et seeläbi aidata kaasa mõningate wõimalike wigade juba ette ärahoidmisele. Sest üheaegselt pealinna ruumilise ja fassaadi ümberkujundamisega on teoksil teisigi kogu rahwast ning rahwamajandust puudutawaid ja tähtsaid aktsioone. Mõningad ilmuwused uues ehituspolitiikas ei taha aga hästi nendega sobida.

Esmajoones mõtleme nende all esiteks muret meie rahwaarwu liig tagasihoidliku juurekaswu pärast ning teiseks töölistepuudusega kaasas käiwat hoogsat inimeste walgumist maalt läis-produktiiwsetelt aladelt linna.

Nii Eestis kui üldse kõikjal kannawad siinsed dimust just tööliskihid — olgu see linnas wõi maal. See on weel ainus rahwakiht, kus praegune põlw annab nii palju järeltulijaid, et see katab teistegi kihtide puudujäägid sellel alal. Ning selle kihi elamiswõimalustega arwestamine peaks ilmnema ka uues ehituspolitikas.

Igaüks peab aga konstateerima wastupidist. Ei ole wähematki põhjust uskuda, et kui kord teostub eelmainitud rajoonide wäljaehitamine, et siis nende tuhandete uute korterite hulgas peale majaholdsate-korterite leiduks mõnd sadagi sellist, mis oma hinnalt oleks kättesaadaw tagasihoidlike tuludega tööliskihile. Et see nii tuleb, see pole ainult ennustus wõi arwamine — Pärnu maanteele (end. W. Roosikrantsi tänawale) kerkinud suurhooned on meil juba wastuwaidlematuks sellekohaseks näiteks. Ei tule arwata, et suunatud ehitusmaterjalide-politika abil suudetaks ehitamine muuta niiwõrd odawamaks, et uutes majades kubatuur tuleks kuigi palju odawam praegusest 22.000—24.000 sendist kuupsüllast. Kui tagasihoidlikult arwestada töölisperekonnale 2-toalise ja köögiga korteri, siis näeme, et tal uues majas tuleks maksa selle eest wähemalt 40 krooni kuus üüri, et majaomanik majja mahutatud kapitalist saaks wähemalt pangaprotsendigi + amortisatsioon. Paljuks aga meil on töölisi, kes selliseks üüriks oleksid oma palgalt wõimelised? Mitte wäga rohkelt. Nii wiib ka uus ehituspolitika jälle palgakõrgendamise umbtänawasse ega wõi just ütelda, et wiimane oleks wäga lähe ning lähipääsetaw. Selle arutamine aga ei kuulu siia.

Forsseeritud ehituspolitika felles ulatuses, nagu see on ette nähtud lähemateks aastateks, tingimata muudab juba praegugi tunduwa ehitustööliste puudust weelgi terawamaks. Ning ühes sellega toob ta kaasa töökäte weelgi rohkema walgumise maalt linna. Et see oleks kooskõlas meil seni harrastatawa suunaga, seda ei saa just ütelda. Omakorda tõstab see ka nõudmist tööliskorterite järele ning ühtlasi nende hindu.

Kolmandaks „agaks" uue ehituspolitika juures on asjaolu, et iseenesest ei tähendagi uute ja fassaadikate majade loodetaw kerkimine nii wäga elukorterite arwulist rohkenemist. Sest kõik need tulewased suurmajad ei ehitata tühjadele kruntidele, waid neile ruumi walmistamiseks tuleb praegusi — tõsi küll, enamasti näotuid ja wanamoodsaid — elumaju lammutada päris kwartaalide- ja tänawatewiisi. Majadefrondid uutel tänawatel tulewad küll kinnised ning majad ise mitmekordsed praeguste ühe- ja kahekordsete asemele. Seega õppokkuwõttes elukorterite arw küll suureneb, wõrreldes praegusega. Kuid praegused, olgugi tihti ebasanitaarsed korterid, on iskagi hinnalt kättesaadawad ka kehwematele, mida ei saa aga ütelda tulewaste suhtes. Ilsaks sellele ju wäheneb korterite arw wähemalt wanade lammutamise ja nende asemele uute ehitamise ajaks ja praegu ei wõi kuidagi ütelda, et Tallinnas oleks mõnigisugust korterireserwi, mis oleks wõimeline pehmendama seda „üleminekuaegagi".

Seda uue ehituspolitika üldisest, rohkem üürnikke puudutawast küljest. Nagu wõime selle järele ütelda, et taha siin fassaad ja elu ise hästi sobida. Nüüd aga weel ehitamisest enesest ja sellest, mida ta puhul kurdawad majaomanike ringkonnad ise.

Kõigepealt pole praegune ehitusmaterjalide turg kaugeltki selline, et ta ehitamist wäga julgustaks. On wastuwaidlematult tõsi, et üksikute ehitusmaterjalide hinnad, wõrreldes nende tasemega 4—5 aasta eest, on tõusnud enamasti kuni 50, ofalt aga ka kuni 75 ja 100 protsentigi. Praegu ilmneb maailmamajanduses juba hoiatawaid uue kriisi märke. Paljudki tulewased majaomanikud arwestawad nendega ja on jäänud uute ehituste algamise suhtes wõrdlemisi reserweerituiks — kas õigusega wõi mitte, arwates, et ka ehitusmaterjalide hinnad kord hakkawad alanema. Seni pole aga weel peagu mingisugused tulemusi annud katsed ehituskiwide hindade alandamiseks ning nende kättesaadawamaks muutmiseks, nii et isegi Kopli telliskiwiwabriku ehitamiseks tuleb neid wedada kohale kustki kaugemalt.

Weel tõsisemakski takistuseks ehitustegewuse hoogusele on kapitalide küsimus. Juba umbes 60 Narwa maantee majaomanikust, kelle majad uue seaduse järele kuuluwad lammutamisele, on ainult mõned üksikud suutelised nende asemele ehitama uusi 5-kordseid ja fassaadikaid. Teistele on see wõimatu sel lihtsal, aga seda tõsisemal põhjusel, et meil praegusesi puudub hüpoteegipaberite turg. Alles hiljuti kuulsime majaomanike koja poolt 16 erapangale esitatud küsimuseft, kas need oleksid wõimelised ja tahtelised ostma uusi hüpoteekpabereid ja samuti pantlehti. Ning eranditult on olnud wastused eitawad: erapangad ei pea õigustatult oma ülesandeks olla selliseks wahetalitajaks ja hädaabikruks ühtlasi. Ning järgnenud pikalaenupankade koosolekul, kus esitati küsimus, kas oleks mõeldaw selliste wäärtpaberite-turu tekkimine lähemal ajal, anti niisama kategooriliselt eitaw wastus — reserwatsiooniga riiklikust sekkalõõmisest wähemalt 15 lähema aasta kestes.

Seega wõib tõig järsk ehitustegewuse forsseerimine tuua kaasa nähtuse, et kapital neisse ehitustesse walgub hoopis mujalt. Selle tõttu wastu on ametlikult tõõtatud küll astuda, kuid iga majandusmees teab, et on olemas kõiwneid kõrwalteid, kust kaudu wõimaldub soowimatu kapitali juurepääs. Nagu me seda oleme wõinud konstateerida mõnel teisel alalgi.

Ning tulemus? Tulemus on see, et ehitustegewus, nagu see oma mõõdetelt on meie inimestele ja kapitalidele kättesaadaw, hakkab seniseft weel tugewamal määral suunduma linnaäärtele ja hoopis Nõmmelegi. Sest ainult siin on weel wõimalik wäiksemategi kapitali-

Inglise ja kodumaa
ülikonna- ja mantliriideid
soovitab
A-s. „OSA", Estonia all 11

Kojuigatsus wäliseestlaste hulgas

Tagasirändamise algus Brasiliast. — Laulupeoks tuleb rohkesti wäliseestlaste ekskursioone. — Tähtsate kodumaale warandust

Naaberriigi eestlastele tehakse jälle takistusi

Wälis-Eesti ühingu abiesimees Ed. Riisman ütles eile õhtul Wälis-Eesti päewa puhul peetud raadioõnes muu hulgas, et olukorra paranemine Eestis on tõmmanud wäliseestlaste pilgud jälle kodumaa poole.

Nagu oma-aja Laksi Tõnis, ei ole paljudki leidnud wõimalik seda tõstatud maad, mida nad lootsid. Kuid tagasipöördumine kodumaale ei ole tihti enam nii kerge kui lahkumine kodumaalt. Eriti maksab see Lõuna-Ameerika eestlaste kohta. Brasiliasse wiidi siit ju omal ajal wäljarändajaid maksuta, kes aga n.-ö. sattusid wihma läest räästa alla: siit tõhpunduse eest põgenedes sattusid nad kohwikaziendadesse, kus töö wõrdub umbes meie omaaegsele tesvorjusele.

Kõige rohkem tagasirändajaid ongi Brasiiliast.

Leidmata seal paremaid olusid, on nad alles seal õppinud õieti hindama oma isade kodumaad. Selle tõttu on leidnudki Wälis-Eesti ühingu algatus wäliseestlaste tagasitoomiseks erki elawat wastukõla Brasiilias. Wastawa ankeedi puhul on end üles annud 141 tagasi rändamata foowiset, nendest 116 Sao Paulost ja 25 Rio de Janeirost. Need on kogenud, tööjõulised inimesed, enamikus keskmistes eluaastates. Nende sees on palju häid ametimehi, kõige rohkem ehitustöölisi (22), siis käsitöölisi (19), põllutöölisi (9), kuid wabrikutöölisi ainult neli. Suur enamus foowib põlewkiwikaewanduste-tõõs kaewureiks — terwelt 50, põllutööle — 17, teised oma erialadele. Kõik nad wajawad tagasitoomiseks abi, sest Brasiilia teenistuse juures ei ole keegi endale suutnud koguda sõiduraha. Seepärast Wälis-Eesti ühing esines wabariigi walitsusele märgukirjaga, et riik wõimaldaks nende wäliseestlaste kodumaale toomiseks oma abi. Nagu teatawaks on saanud, suhtus wabariigi walitsus ettepanekusse wäga heatahtlikult ja pooldawalt, nii et peatselt on loota Brasiilia eestlaste tagasitoomise teostamist. Wälis-Eesti ühing omalt poolt Neiisbüroo kaasabil ofus selgitama laewaliinide sõidutingimusi, mille peale kõige soodsamad sõidutingimused on esitanud Poola laewaliin, kes nõustub 141 eestlast ära tooma Sao Paulost ja Rio de Janeirost ümmarguselt 40.000 krooni eest, see on odawamalt kui kolmandas klassis Ameerika ühendriikidest Eestisse.

Muidugi ei ole need 141 weel kõik, kes Brasiiliast foowiwad tulla tagasi kodumaale. Nende arw on tegelikult kaugelt suurem, kuid paljud on alles tõhklewal seisukohal.

Igatahes wõib aga wäita, et see Brasiilia eestlaste tagasitoomine kujuneb üheta Brasiilia eestlaste tagasirändamise algus-eks. Alles mõni aeg tagasi ei oleks julgenud Wälis-Eesti ühing seda tagasirändamist foowitada, sest siis, nii meil weel oli tõõta tööliste tõõbõrsile nõste taga, ei olnud mõtet tagasirändajate arwel seda tõõta tööliste hulka weel suurendada. Nüüd aga, kus me suunitud oleme olnud tarwitama oma tõõstuses kui ka põllumajanduses wõõraid tõõkäsi, on need tagasirändajad meile tere-tulemast. Eeskätt saagu wäliseestlased oma kodumaal tõõd ja teenistust ja siis alles wõõrad.

Paremini on läinud eestlaste käsi teistes maades.

ja nad ei waja kodumaale tõõtmiseks wõõrast abi. Nii Põhja-Ameerikas ja Austraalias. Kel on olnud püüdmist ja wisadust ja kes mitte alul kõige tagasi ei pöördunud, on jõudnud end seal cham-wähem jalule ajada. Ka seal on nüüd tagasirändamine hoogu wõtmas, kuid tullakse tagasi juba oma kogutud waranduste-ga, et seda rakendada tegewuse kodumaa majanduslikus elus. Meenutagem näitena waid seda tuletorni-wahti eestlast Alexinst Alaska tuletornist, kes suurema osa oma elust on weetnud ühendriikide tuletornides ja kes oma pensioni-aastate lähenedes põlis kodumaale ja ostis endale kõesolewal aastal wõõrsil kogutud kapitaliga Tallinna kesklinna lähedale suure maja, kus wõib weeta rahulikult oma wanadusepäewi.

Alles hiljaegu pöördusid kodumaale kaks Austraalia eestlast, kes seal 10-aastase üri alal tegutsemise järele olid kogunud endale kumbki ümmarguselt 8-miljonilise warandise, mida nad nüüd kodumaal tahawad pa kinniswaradesse. Wiimaste aastate jooksul on ü

Tallinnas wäliseestlaste poolt o batud üle poolesaja maja.

Kõigest järeldades wõib öelda, et wälise sed on majanduslikult olnud kodu le ainult kasuks. Nad on kodumaalt la kehwadenna, kuid siin tagasi nad on toonud palju t dusi. Ei ole neid (wõib-olla mõni üksik erand) tagasi on tulnud kehwemana kui ta kodumaalt nud.

Tulewal aastal ühendriikide eest korraldawad kodumaale 3 ekskurs kolmel laewal. Austraaliast kawatse reisi ette wõtta ka erakordselt rohke arw eestlasi.

Kahjuks peab tähendama, et ühe osaga wälise peresi, mis moodustab peagu poole terwest wäli kunnast ja mis asub laial

Wenemaal ning Siberi lagendikk

et ole wäliseestlaste kesforganisatsioonil ikka wee geld tõdemeid. Ei ole wõimalik isegi saada ming waateid ega teateid nende elust. Ainult nii palju neist, kui palju wilksatab Nõukogude ajakirjandus teid ühest wõi teisest eesti kolhoosist, wõi kui mõn jekorbsel trotskistide hukkamisel esineb eesti Siberi ka Nõukogude Wenest on hakanud wiimas gadel eesti perekondi sagedamini pöörduma kod Neile, kes omal ajal wõtsid opteerimise loa, kuid e et kasutanud, wõimaldatakse nüüd tagantjärele O õõtimiseks. Peagu kõik need eesti perekonnad sa Siberist ja on läbi teinud pika ning waewarikka rei õõski kootus, et poliitilised olukorrad kord mu ja wõimaldub tulewikus ka laia Weneman eestlas kondadega mõõtlikku koostööse astuda ja neid üldisesse organiseeritud wäliseestlaste peresse.

Kahjuks peame märkima, et eestlaste orga mistöö ja -tegewus seiab wiimastel aastatel rohk

wälisеid takistusi ja tõkkeid mei hemais naaber- ja liitriikide

Weel hiljuti olid need koolikäõimused, mis meie riigi eestlaskonnas tekitasid pakku werd ja pahan need ei ole seniigi lahendunud. Nüüd järgnes arusaamatusi. Alukõne Eesti Haridusõõõ

Poola politika- ja töö-keskustes

Eesti ja Poola geopoliitiline seotawus

Miks pole Poolas suletud erakondlik tegewus?

Poolakate ja eestlaste wahel pole mingisugust säärast tõusugulust, mis wõiks sünnitada hõimutundeid ning sellest sõltuwalt üksteise saatusele kaasatundmist puht werehäälе sunnil. Samuti ei ligenda Eestit Poolale usk, sest katoliku ja luteri kiriku wahekorrad pole olnud iialgi kuigi sõbralikud. Ent sellest hoolimata on eestlaste ja poolakate wastastikune suhtumine iseseiswate rahwastena sliski soojem, südamlikum ja otsekohesem, kui seda wõidaks konstateerida suhete kohta mitme teise rahwaga.

Millega seda seletada?

Lühidalt kostes: geopoliitilise asendiga, mitmes osas ühtse ajaloo kätguga nii waremas kui hilisemas ajajärgus ning mitte wähem wõrdse kangelasliku wõitlusega oma iseseiswuse taasloinnil.

Tõele au andes wõime ju ütelda igasuguse hooplemiseta, et Wene rewolutsiooni keerises osutusid Ida-Euroopas Poola ja Eesti nendeks rahwusteks, kes omal jõul lõid tagasi waenlase pealetungid ning samal ajal aitasid wõita kätte iseseiswuse ka naaberrahwastele. Ja see sangarlik wõitlus mitte ükst oma huwides, waid kogu Ida-Euroopa ruumi raamistikus elawate rahwaste wabastamiseks wõõra ikke alt lõigi Poola ja Eesti wahel relwade kaudu uue sõprussideme, mis on kroonitud wabaduswõitlejate werega.

Geopoliitiline asend Eestil ja Poolal on niisugune, et mõlemad osutuwad üksteise iseseiswuse garantideks. See awaldus selgel kujul ka wiimases wabaduswõitluses. Eesti kindlustas Poolale Wabadussõjas põhjafrondi ning Poola Eestile jälle lõunapoolse julgeoleku.

Ka waremas ajaloos on mainitud frontide kindlustamine etendanud suurt osa. Kui 15. sajandi alul poolakad lõid hävitawalt praegusel Preussimaal Tannebergi juures Saksa ordurõõgesid, siis oli sellega suletud tee saksa kolonistide suurele woolule Baltikumi. Sest nagu kinnitawad ajalooläsed, oli wõimalik saksa talupoegi tuua Baltimaale waid maad kaudu, kuna nad endid ei usaldanud merelaewale. Balti-Saksa ajaloolane Ernst Seraphim kirjutabki: „Nii puudus asumaal (Baltimaal) saksa talupoegkonna rahwuslik aluspõhi, raske õnnetus, mida pole läinud korda kunagi heaks teha."

Näib olewat päris kindel, et kui tol korral poleks poolakad sakslaste pealetungile suutnud pidurdada teed, siis man pärisrahwas Baltimaal oleks wiimseni ümber rahwustatud. Eestlased olekside määratud rahwuslikule häwimisele.

Poola läit Wenega 18. sajandil awas aga jälle põhjafrondi wärawad, kutsus esile põhjasõja ja siis asja lõppeks nõnda kaugele, et wenelased ulatasid üle poolakate peade käed teistele ning lõppeks murdsid Poola iseseiswuse ühes saagihimuliste interessentidega läänest, mis samal ajal lõi raske hoobi ka Eesti rahwale.

Ajaloo käik ei tarwitse küll täpselt korduda, kuid ajaloost mitte õppust wõtta pole ka kunagi tark tegu, pealegi ajal, kus wõib leida mõõdumud sajanditele mõõdagi sarnast ja rohkesti analoogiist.

*

Paljusid on huwitanud küsimus: millest on tingitud, et Poolas pole suletud erakondi, kuigi seal juba 1926. aastast saadik on walitsetud autoritaarse korra alusel?

Jah, nii see on, et Poolas on erakondadel alles oma staabid, ajalehed ja samuti peetakse parteide esindajate kongresse, kulgi osa erakondlikust tegewusest on piiratud ja samuti ajakirjandus pole jäetud päris omapead awalikku arwamist wormima.

Warsawis seletati selle küsimuse kohta järgmist: kui marsjal Pilsudski 1926. aasta mais teostas riigipöörde, siis mitte selle sihiga, et saada mingisuguseks autoritaarseks diktaatoriks — waid soowiks oli luua Poola riiki enam riigipoliitilistel platwormidel baseeruwatele suurematele erakondadele senise ülekaalukalt kihihuwiliste rühmade asemel. Seepärast ei likwideeritud parteisid ega rahwaesindust — seimi ega senatit. Pilsudski oma leglonääridest kolonelidega ministrite kohal tahtis näidata, et kitsarinnaline puhterakondlik poliitika wõi n.-n. seimokraatia, ei saksa wiia Poolat tugewnemisele.

Et tal see aga kehtiwa põhiseaduse alusel ei õnnestunud, siis tuli anda uus põhiseadus. Kuid just murrangu ajal, millal teostati mõed walimised ja mindi üle wastsele põhiseaduslikule korrale, suri marsjal Pilsudski, mistõttu ta ei saanud wiia ka oma aktsiooni lõpule. Marsjal Pilsudski päranduse ülewõtjalt pole see aga õnnestunud selles suunas, nagu oli kaduru poolt kawatsetud.

Kuid wäga olulise momendi Poola erakondlikus elus moodustab weel traditsiooniline põrandaalune tegewus. Traditsiooniline just seepärast, et poolakad Poola jagamisest saadik, mis sündis „Finis Poloniae" — lõpp Poolale! hüüdsõna all 1795. aastal, on alati wõidelnud põrandaalustes organisatsioonides südilt ning julgelt oma iseseiswuse taasloinniseks. Nõist organisatsioonest on tulnud suurem osa Poola rahwuskangelasi, alates juba Kościuszkoga. Samutti oli marsjal Pilsudski ise illegaalsete organisatsioonide juht Poola iseseiswuse wõitluses wõõra wõimu all ühes oma pärastiste leglonääride juhtidega. Ja kui üks poliitiline wõitluswiis ja wõitlusmeetod on saanud juba traditsioonilise kuulsuse, siis wõidakse sellele teele asuda jälle siis, kui poliitiliste erakondade tegewus päris suletakse. Ning ajalugu on näidanud, et iga illegaalne wõi põrandaalune tegewus on mitu korda hädaohtlikum kui awalik tegewus. Esimest on wõimalik kontrollida, teine wõib aga tuua sageli üllatusi ning sellega kaasas kõlwaid wapustusi riiklikule organismile.

Ja kuna Poolas on sageli wahetatud kabinette, ministreid on tulnud ja läinud ka pärast 1926. aastat, siis näitab niisugune meetod, et kogu aeg on olnud tahtmine kujundada walitsuste seljataha laiemaid ringkondi.

Poola president Moscicki wõttis 13. nowembril esimest korda 1926. aastast saadik wastu ametlikul audientsil opositsiooni partei ja nimelt sotsiaaldemokraatliku erakonna esindajad. Kas sellele järgneb audientse ka teistele opositsiooni erakondade esindustele, selgitab muidugi tulewik. Aga et sotsialistide wastuwõtt ei sündinud ad hoc, waid poliitilistel kaalutlustel teatawate mõtekõikude tegemiseks, peaks olema usutaw.

Kuid miks sündis see just 13. kuupäewal? küsib kodanik oma ebausus siiski. Tja.

NÄGUS SILMALE

KAUNIS KÕRVALE

on AGA RAAD O

Prantsuse trooniprüüdja keeruline sugupuu

Kes on hertsog de Guise. — Sugulussidemeid Itaalia kuningakojaga

Monarhistide luhtunud kongress Schweitsis

Manifest, millega hertsog de Guise neil päewil kuulutas Bourbon-Orleansi koja õigust Prantsuse troonile, lubab meid waadelda, kes on see hertsog de Guise ja millele ta rajab oma õigused.

Bourbon-Orleansi koja sugupuu, mis põlweneb aastal 866 wõitluses normannide wastu langenud hertsogist Robert de Francion vicomte de Paris, d'Orléans et d'Anjou, kuulub komplitseeritumatesse Euroopa würstikodadesse. Selle suguwõsa praeguse selsukorra mõistmiseks tuleb minna tagasi Louis XIV ja tema wenna Philippe'ini, Orléani hertsoginì. Louis XIV ja tema naisest, Hispaania printsessist Maria-Theresiast põlwenesid otseltinis Prantsuse kuningad kuni Charles X. Küll polnud Louis XVIII ja Charles X, kes walitsesid pärast Napoleoni sõdasid, enam Louis XVI lapsed, waid wennad, kuna Louis XVI ainus poeg oli rewolutsiooni segadustes juba poisikesena hukkunud. Kui Louis 1824. a. lastetult suri, astus tema wend, Artois' krahw troonile Charles X-na, olles sunniwad troonist loobuma 1880. a. juulikuu rewolutsioonis. Tema kahest pojast oli ainult Berry hertsogil meesjärglane, kes kandis Bordeaux hertsog ja Chambordi krahwi tiitlit. See oli pärast 1880. a. wiimne otsene Louis XVI troonipretendent ja rojalistlik ajalugu nimetab teda ta trooni tagasiwõitmise püüde tagajärjel Henri V-ks. Kuna ta abielu Modena hertsoginnaga jäi lastetuks, siis surl 1883. a. see Bourbonide suguharu temaga wälja.

Prantsuse trooni kandidatuur läks sellega seaduseparaselt üle sugukonna sellele harule, keda sugupuus tuntakse Bourbon-Orléanside nimetuse all. Sellegi suguwõsa selgitamiseks tuleb, nagu üteldud, minna tagasi Louis XIV. ajajärku, kuna haru loojaks sai Louis XIV wend Philippe, kes oli abielus Pfalzi printsessi Liselottega. Philippe, kes kandis esmalt Anjou hertsogi tiitlit, sai oma wennalt 1660.—1690. aastani Orléanji, Valois', Chartres'i, Nemours'i ja Montpensier' hertsogkonnad, nimetades end esimese järele, ja on selle nime all läinud ajalukku, kuna teised nimed jagati ikka perekonna teiste, kolmandate ja neljandate poegade wahel, mis lõi sellise hertsogite rohkuse sellest kojast, et nende sugupuu jälgimine on wäga raske. Selle esimese Orléanji hertsogi poeg oli Louis XV alaealisuse jooksul Prantsuse regendiks.

Regendi pojapojaks oli Prantsuse rewolutsiooni ajal nii siinna paistnud Philippe Egalité, kes leidis kurwa surma, kuid tema poeg Louis-Philippe astus a. 1830 pärast Charles X langust Prantsuse troonile. Louis-Philippe'i abielust sündis hulk lapsi. Wanem poeg Ferdinand, kes päris Orléansi hertsogi tiitli, oli abielus Mecklenburg-Schwerini printsessi Helenaga ja sellest abielust sündisid prints Louis Philippe Pariisi krahw ning Chartresi hertsog. Need printsid omandasid pärast oma isa ja wanatsa surma ning Bourbonide otsellini wäljasuremist ühes Chambordi hertsogiga õõsustawa tähtsuse Prantsuse trooniprimise küsimuses. Sest pärast Chambordi hertsogi surma oli Louis Philippe vicomte de Paris kui wiimase Prantsuse kuninga pärimusõiguslik järglane kogu sugukonna esindaja. Tema abielust oma onutütre Isabellaga sündis neli tütart ja kaks poega. üks neist tütrest oli weel praegugi elaw Portugali ekskuninganna Amalie ja tema poeg Louis Philippe oli 1899. a. surnud Pariisi krahwi järele kuni 1926. a. Prantsuse troonipretendendiks.

Kuna seal 926. a. surnud hertsog oli lastetu, ja ta noorem wend Ferdinand oli juba 1926. a. surnud, läks trooniprimise õigus üle Chartres'i hertsogi weel elawale teisele pojale prints Ferdinandile. Selleks Chartres'i hertsogi teiseks pojaks on 1874. a. sündinud Jean de Guise, kes nüüd oma manifestiga kuulutas oma õigust Prantsuse troonile. Pole huwitusetu märkida, et tema nainé on üks ülalmainitud Pariisi krahwi neljast tütrest ja hertsog on järelikult kahekordselt trooniandidaat. Tema enda lastest mainitakse seoses wiimaste sündmustega Prantsusmaal ta ainsat poega, Pariisi krahwi Henrit. Hertsogi kolmas tütar Anna on Aosta hertsogi abikaasa ja Aosta hertsog on teatawasti Itaalia kuningaga lähedases suguluses. Nagu telegrammid teatasid, määrati Aosta hertsog hiljuti Abessiinia asekuningaks.

Olgu mainitud, et Prantsuse troonile pretendeerib weel ka üks Bonapartide koja liige. See on Westfali kuninga Jerôme'i järglane, kes praegu elab enamasti Belgias — 1914. a. sündinud prints Napoleon Louis.

Versoix's, Genfi kantonis organiseeriti nüüd kõnnelemad rojalistide kongress, millele kutsus kokku Savoya „Action Française'i" juht parun Chaulin. Oli kohal ka Pariisi krahw. Kongressist osawõtjaid saabus nii Schweitsist kui Prantsusmaalt ja Belgiast, mitte ainult rougidega, waid ka autodega. Politsei sai asjast teada ja informeeris walitsust. Wõimude esitusel läks kongress juba esimese päewa õhtul kell 7 laiali. Pariisi krahw ja krahwinna sõitsid oma autoga Lausanne'i kaudu tagasi Belgiasse, kus nad elawad.

Mitmesugune maailm

LOORIGA DAAMI SALADUS

Roomas on juhtunud lugu, mis meenutab Boccaccio novelle. Ohtu eel on tiheda loori taha varjatud sale daam hallis kostüümis, kaks toredat hõberebast õlul, astunud taksiautost välja ja läinud välkesse restorani. Kelneri imestuseks on ta tuhmil häälel tellinud pudeli vana veini, istunud akna all oleva laua taha ja tühjendanud klaas-klaasi järele. Kui pudelil oli „põhi, peal", on omapärane külaline küsinud kanget konjakit ja ka selle warsti kinni pistnud. Peremees ja kelner vahtisid üllatunult imelikku daami, kui see korraga kargas üles, oli ühe hüppega uksel ja jooksis seelikut üle põlvede kergitades ning oma hästivormitud sääri näidates vastasasetsevasse hotelli. Restorani omanik ja kelner ei unustanud põgenikule järele jooksmast. Nad leidsid ta ägedas sõnavahetuses hotelli ukseholdjaga. Ukseholdja püüdis vihast daami takistada trepist üles jooksmast. „Laske mind järele paarile, kes siit äsja üles läks, või tuleb õnnetus, mille eest vastutate teie!" hüüdis daam.

„Jälle ableludraama," ütles restorani omanik kelnerille ja pöördis omaltki poolt daami rahustada. Paarile telefooniti alt üles, et nad tulekski halli. Viimaks ilmuski petetud daami arvatav mees, kellele daam tahtis ka kohe kallale tormata.

„Ärge laske teda oma mehe kallale," karjus ukseholdja. Daam vastas tugeva tenorihäälega:

„Ah, mis, või mehe kallale! Oma naise võrgutaja ma tahan maha lüüa!" Daam kiskus endal kübara peast, paljastades meheliku pea, ja tahtis alustada ehtsat poksivõitlust, kui uks avanes ja väljus arvatav abielurikkuja. Selle naise ilmumine mõjus kui lime. Mees naise rõivais muutus korraga taltsaks. Ta vabandas häbistunult, jättes oma ohvri rahule. Ta oli saanud ülmetu kirja, et ta naine petvat teda selle härraga. Ta olevat siis otsustanud naist teolt tabada ja rõivastunud daamiks, et paari tähelepandamatult jälgida.

JACK LÄKS PUHKUSELE

Jack sai 28 aastat vanaks. Sellest on ta 27 aastat teeninud Ühendriikide armees. Isamaa otsustas teda väärilisclt tänada ja Jack saadeli sõjaväelise auavaldusega puhkusele. 27 aastat läitmatut teenistust on hobuesellle eluaeg. Enne talli viimist, kus talle on elu lõpuni kindlustatud hoolitsus ja toit, võttis vana Jack vastu paraadi, millel viibis 30 ohvitseri ja 700 sõdurit.

Paraadi puhul garnisoni komandör Bennett andis järgmise päevakäsu:

„Kogu oma 27-aastase teenistuse jooksul Ameerika armees on Jack olnud truuduse ja ustavuse eeskujuks. Oma kohustusi ta on täitnud vastavalt sõjaväe muulide traditsioonidele. Kõik, kes on temaga ümber käinud, kiidavad väga ta tööarmastust ja sõbralikkust. Seepärast käseb garnisoni komandör, et Jacki koheldaks hoolitsevalt ta elu lõpuni ega koormataks teda enam mingisuguse tööga."

Käsukiri loeti paraadil ette. Vana hobuesel nagu oleks käsukirja sõnu mõistnud, sest ta kuulas lugemist noruspäi ja saba liigutades. Sõdurid viisid ta talli, kus ta võib rahulikult veeta oma elu lõpu.

EGIPTUSE PAŠA PÕGENES

Endine egiptuse minister Nessim-paša sõitis Euroopasse, peites oma sugulaste valvsust. See on sama 67-a. paša, kellest hiljuti teatasime seoses ta abiellumiskavatsusega 17-a. viinlanna Marie Hübneriga. Kuna paša tahtis oma suure varanduse pärandada oma tulevasele naisele, siis astusid selle vastu välja ta sugulased, kes lasksid arstidel väna paša tunnistada nõrgamõistuslikuks. Paša oli nimelt põdenud halvatust ja sellest arvatakse olevat tulnud ka ta soov elatanud mehena abielluda noorukese eurooplannaga. Sugulastele tuli valitsus appi, lubades paša võtta hooldamisele.

Nessim-paša, kes oli kogu aeg sugulaste hoolsa valve all ja keda ta jalutuskäikudel saatis tugev sulane, on nüüd ühel ööl salaja oma majast põgenenud. Ta on sõitnud Aleksandrlasse ja sealt välismaa laevaga Euroopasse.

ROOTSI NAISTE KIRI MUSSOLINILE

Teate peale, et Bruno Mussolini on isa kutsel Hispaaniast Rooma tagasi tulnud ja et see kutse oli läkitatud Mussolini abikaasa, Donna Rachele palvel, kes kartis poja elu eest Hispaania vähenõõlja, on Rootsi naised Mussolinile saatnud järgmise kirja:

„Tuhanded ja veel kord tuhanded naised kõnnatavad samuti kui Donna Rachele oma poegade surmahädaohu pärast. Nemad ei saa oma poegi sõjaväljalt tagasi kutsuda, nagu tegi seda Donna Rachele. Esitame telle, et kasutaksite oma mõjuvõimu Hispaania sõja lõpetamiseks, et teistegi naiste pojad pääseksid koju. Teame, et miljonid naised kõigil mail seisavad mele taga."

Alla on kirjutanud Rootsis tuntumaid ja lugupeetumaid naisi, nagu Eva Anden, Elsa Bernadotte-Cedergren, Kerstin Hesselgren, Beth Hennings, Signe Höjer, Karin Kock, Ada Nilsson, Anna Söderblom, Lydia Wahlström, Eva Wingfors, Elsa Västberg j. t.

KOMPVEKK VASKRAHA ASEMEL

Shanghaist teatatakse, et kogu Põhja-Hiinas on vaskraha kõlbest kadunud. Rahvas peidab raha, kuna selle väeväärtus on kallim kui raha ostujõud. Vahetusraha puudusel on tramm konduktorid hakanud oma vahetusraha asemel tarvitama kompvekke. Üks kompvekk vastab välkselmale vahetusrahale ja kuna see ka peagu vastab rahu tegelikule väärtusele, siis võtab publik kompvekid nurinata vastu.

NEEGUS VAESESTUNUD

Inglise lehed teatavad, et Abessiinia neegus Haile Selassie olevat raha puudusel sunnitud mitte ainult müüma oma maja, vaid ka auto. Alul, kui neegus asus Inglismaale, elas ta üsna pillavalt, maksis maja eest 4500 naela ja ostis 1000 naela eest mööblit. Eriti palju läks tal maksma uus lukusüsteem, sest ta kartis Londonis veel rohkem oma elu eest kui troonil olles. Kõik need kulud neegus kattis Abessiininst kaasa toodud hõbedat müües. Nüüd ei saa neegus raha puudusel enam ihukaitsjaid palgata ja sõidab üksi Londoni tänavail. Praegu elab ta hõbeserviisi müümisest ja kui see lõpeb, on endine valitseja täiesti vaesestunud. Ta on inglise ajakirjanikele ütelnud, et Mussolini olevat talle pakkunud kindlat palka, kui ta liiheks Abessiininasse tagasi, kuid tema olevat esituse hüljanud.

VALI KOOLMEISTER

Prantsuse lehtede teatel oli Nürnbergis leitud mõõdunud sajandi kõõlõõpetaja Herbell päevik, kus on hoolikalt märgitud kõik õpilastele jagatud lõõgid. Selgub, et Herbel on ühda võimu alla ahtud noori kodanikke „õpetanud" rohkem kui miljoni hoobiga. „Halva suusõnalise arvutuse" ja laulmise eest on õpetaja jaganud 900.000 hoopi, halva lugemise eest 80.000 ja vaimulike laulude puuduliku õskamise pärast 20.000 hoopi.

Jimusid

William Shakespeare

Sonette

Suveöö unen

Othello

Tölk. prof. A. ORAS.

Sellesse raamatusse on koondatud Shakespeare'i surematu, sügava
Ta tänapäevani maailma liiürika tippsaavutiste hulka kuuluvaist
kogus tervelt 60. Nende kaudu võib veenduda Shakespeare'i ela
hõõgavuse imestusväärses edasiandmise võimes.

„SUVEÖÖ UNENÄGU" on noorusliikult ülevoolav ja mängle
on antud lalad pilrid. Nakkav temperamentsus, rokokoolik graa
ja jantlik sündmustik ühineb üheks haruldaselt veetlevaks tervikuks
see on vaid lühikeseks ajaks rõõmus ja vallatu kõrvalhüpe argip
„OTHELLO" on kindlaraamiline ja rõhuvraske sündmustikuga a
algusest peale selguvad osaliste iseloomud ja ambitsioonid ning
hädaohtlik võrk. Tunnete pinge ja armukadeduse sõõv piin tõu
muutub otse painavaks ja küpseks järgnevale plahvatusele. S
nuga, ning tähistab traagilise draamakirjanduse äärmisi võimalusi
suudetud järele jõuda.

Raamatu lõpus on selgitav kirjanduslik järelsõna. „Maailmak
hind 4 kr.

R. Indreko

Eesti ürga

Pilte Eestist 7000—9000 aasta eest. Teos käsitleb aega pärast
olud Eestis olid hoopis lahkuminevad praegusest — isegi nii
teissugune — ja millal esimesed inimesed asusid elama sellele
huvitava pildi nende ürgsete inimeste elust, olust ja sinelise
nr. 69, 128 lk., hind 1 kr.

EESTI KIRJAN

Aia 19, Tartu, tel. 6-01, p

Naistodukaitse Harju ringkond

Praegune naiskodukaitse Harju ringkonna juhatus. Keskel ringkon

27. nowembril täitub 10 aastat naiskodukaitse Harju ringkonna loomispäewast.

Suurimaks ning raskeimaks ülesandeks on olnud 10 aasta wältel tulude hankimine nii enda kui kaitseliidu tarwiduseks. Seks otstarbeks on korraldatud pidusid, loteriisid, korjandusi ning ka äriliisi ettewõtteid. Need summad pole wäiksed, üle 14 miljoni sendi on hankinud wirgad Harju naiste käed. Nende weeringute kogumine sentide ja kroonide haawal on nõudnud üle poole tööjõust ja tööajast.

Suureks ning aeganõudwaks töölaks on olnud ka kaitseliitlaste toitustamine. Üle 600 korra on tulnud toitlustamisel wäljas olla ning töõle on rakendatud üle 3000 naise.

Warustusalal on walmistatud worme kodutütardele, noorkotkastele, pluuse ja käesidemeid kaitseliitlastele, on annetatud 5 malewkonnale lipud, sõjustatud kaitseliidu kodusid jne.

Sanitaaralal on r
antud üle 1000 korra
tud ligi 500.

10 aasta jooksul on
2 massitoitluskursust,
nistuse kursusi, loengui
beks kursusi üle 100 ni

Tähtsaks ülesandeks
olnud noorte organiseer
tarde rühma.

Peale otsekohese kai
tööle väljaspool kaitse
korraldatud jõuluputi,
wade korraldamiset, pi
mäeküsimärke langenui

Oma 10. aastapäew
se ilkmed nautida täi
tulla, et ühiselt mõtleli
olla kui ühine pere, üh

Marim

Igal pühapäeval

kella-viie-tee

Mängib „Rooma" orkester
hra PERTI juhatusel.

Raadio

Laupäewal, 27. nowembril

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundiseid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust — pliskopl. wikaar õp. A. Soomre. 8.30 Turuteade. 17.50 heliplaate ja retsaami. 18.00 tööliskoja nõunik A. Renning: Töölliste olukord Rootsis. 18.30 muusikalist ajawiidet nädala lõpuks. RR orkester. juh. kõllalisena Woldemar Tago. 19.35 jaatekawa õlewaade. 19.40 päewaundiseid. 20.00 õige aeg. Ilmateade. 20.05 wälispolitiline ringwaade — toimetaja Henno Rahamägi. 22.25 wanu toredaid tantsulugusid. 21.10 autoritund. Pedro Kruusen loeb oma seni awaldamata novelli „Tühi waresepesa". 21.40 lõbus laupäewa-õhtu. Mari Mõldre loeb ja laulab ning mõndki nimed. 22.15 kutse tantsule — John Pori orkestrist. (Moodne taantsumuusika „Estonia" Waigelt saalist.) 22.55 päewaundiseid.

Raadiosaatejaama „Nõmme K. L. S." saatekava Laupäewal 27. nowembril

16.30 heliplaate. 16.00 noortetund — eskiisb Siim nigdvoli õpilasi. 16.30 heliplaate ja teateid.

Pühapäew, 28. november.

7.55 Tallinn: Jumalateenistus Niguliste kirikust (Saksa keeles). Praost K. Mihlen. 9.00 hommikkontsert heliplaatidelt. 9.55 Tallinn: Jumalateenistus Kaarli kirikust. Õp. F. Stokhlm. 10.00 Tartu: Jumala-

Kultuurihimes
ei tohi puudu
Pala JUUSTU homm
mõnusa koosvi
tust haritud m
Õlsu kvali
— konservjuust,
did — on võitnu
tajaskonna poo
Müügil on Õlsu ju
suur- ja väike
tsentraalis Talli

teenistus Peetri kirikust. Ewalt T
wiitlisoolostid. Ewalt T
jakontrolli eriteadlane
rollitöö tulemusi. 13.0
13.05 kontsert eesti hel
na puhkpilliorkester. Juh
nimede eestistamise riis

16.50 heliplaate ja
baharidustöökõ. Eesti
Naistlikumise haridusli
17.20 kella-5-ke muusi
Laaman: Kui Maapäew
Eestis. 18.20 „Wastu
Auts Kõbruleke episood
lix Moor. Tegelmiskoht
19.15 „Kus kõik pirrud
põimik wabast Eestist. 2
Eesti helitöid. RR orke
lugemistund. Juhan Tõ
romaanist „Tõusev tähe
muusika. 22.10 moodne
Strodeli orkester. 22.
teid.

**Raadiosaatejaama „
pühapäewal,**

Kell 14.30 heliplaat
loeng — „Töökaitse
15.20 foololaule — Jõ
Johannes Tranbluth.
Taar. 16.00 heliplaate

Oma lugupeetud kaubatarwitajaile teatan käesolewaga, et olen oma äri Pikalt tän. nr. 31 üle wiinud

Hobuse tän. nr. 10

H. Lambert.

Tallinnas, 27. nov. 1937.

Pärnu Laewa A.-s. Pärnus

Reisijate- ja kaubaweoaurik

„Estonia"

kapten YLLÖ,

ekspedeeritakse laupäewal, 4. dets. kell 16 p. l.

STOKHOLMI

ja igal järgmisel laupäewal.

Lähemaid teateid annawad

Thomas Clayhills & Son.

Olewimägi 14. Tel. 435-26 ja 435-58.

Tel. aadr. „Clayhills" Tallinn.

Rud. Christ. Gribel, Stettin.

Reisijate- ja kaubaaurik

„OSTPREUSSEN",

kapten LÜDERS.

Esmaspäewal, 29. nov., p. t.

WIBURI ja KOTKA,

Reedel, 3. dets., p. l.

STETTIINI,

Lähemaid teateid annawad:

THOMAS CLAYHILLS & SON,

Olewimägi 14, telefon 435-26 ja 435-58.

Tel. aadr. „Clayhills" Tallinn.

Müüakse

A.-s. Eestisiid

Ketramise ja kudumise wabrik, jeadistatud 1932. aastal. Walmistab kõikjuguseid riideid ja lõngu.

Wabriikiladod:

Tallinn, Wiru t. 5 Tel 447-87
Tallinn, Wiru 14 Tel 448-97
Tallinn Laadaplats nr 70
Tartu — Poe t. 2 Tel 10-17
Narwa — Peetri plats 1.
Wiljandi — Tartu t. 1. Tel. 30
Petseri — Kiriku 17 Tel. 119
Tõrwa, Tartu tän. 2.
Rakwere, — Tallinna 25.
Nõmme — Pärnu mnt. 90/92

Eritellimiste wastuwõtmine. Restide müük.

Müüakse

rutuliselt moodne kirjutuslaud, ümargune söögilaud, 6 tooli, voodi, kušett, suur lambivari, aknapuud, rulood, grammofon, fotoaparaat 6×9, triikraud, söögikapp, silmapesukauss, kinoaparaat, köögiasju ja kõiksugu muid asju. Köleri tän. 15—6.

Täiesti jõidukorras 2-tonn.

veoauto

odawasti müüa, joodjatel matjutkiginustel. Teat. Paldiski mnt. 13 nahakaupl., tel. 479-28

Müüa moodsaid

lapsevankreid

Sealjamas tekitiktiniie odawa hinnaga. Raua tän. 12.

Müüa

kaks wähekantud meesterahwa ülikonda ja üks talwpalitu (suuremale kaswule, tellijtud töö). Heina tän. 12—6 (Pelgulinnas), näha pühapäewal c. l. kella 11—2. Ülesõstjatel mitte tülitada.

Müüa kaks head

maja

üks Tartu mnt. rajoonis, hinnaga 50.000 kr., sellest pikaajaline wälg. 22.000 kr., sissetulek 5750 kr., teine Pärnu mnt. rajoonis, hinnaga 41.000 kr., sellest wõlg 19.000 kr., sissetulek 4800 kr. Kirjad „18/8118".

Müüa

puurmajin, kruusiang, kõwa wanker. Weerenni 18—12.

Uus vaip

(pärsia mustris), 150×220, kõhe müüa soodsa hinnaga. Küsida Jõe tän. 10—4.

Pianiino

müüa, heg kõlaga, wälismaa firma, wähe tarwitatud. Maneesi 9—2.

Müüa

prunguind, riiete-, pesu- ja köögikapid, lauad, toolid, woodi madratsitega, peeglid ja muud. Lõuna tän. 16/15, tulla ainult esmaspäewal kella 6 peale.

Tallinnas müüa

kinnisvara

maa, ühes wõi kahes osas, hind Kr. 25.000, wõib ka metsa wõi metsaga ialu wastu wahetada. Kirj. „16/7716".

Puhastwerd Iiri setteri

kutsikaid

odawasti müüa. Wabriku tän. 19—7.

Müüa

jõõgimaja kõõgi- ja jõõgiriistu Maakri t. 11—9, hoowimajas, näha pühapäewal.

Meester, hästi hoitud

kasukas

karakulkraega ja walged angoorangahad müüa. Näha Roosi-trantsi 5—2, ärip. kl. 5—6, pühap. kl. 10—3.

Müüa

õhtuülikond ja smoking. Autojuhtidele poolkajukas karakulkraega. Näha kella 11—7 Laulupeo 1—11.

Äri litwideerimise tõttu odawasti müüa suuremal arwul

laste-mänguasju

Näha iga päew kella 9—4 Heeringa t. 1—1.

Müüa kaks uut korralikku kasepuust

pesurulli

Küsida Kanarbiku tän. 12, töökojast kella 12—18.

Müüa

tsinkplekki nr. 1

0,1 m/m, suurel ja wäikesel arwul. Kirjalikud järelpärimised jaata jlt. „5/7985".

Maja

müüa, hind 2000 krooni (juuksõari jees), 800 r.-s. maad, 15 km Tallinnast jaama juures; rahwarikkas kohas. Soow. teat. oma aadressid kirj. jlt. „9/7749".

Müüa odawasti ilus

puhvet,

tamm pähtliga. Näha ka pühapäeval kella 10—3 Walgewase 18, töötoas.

Kasulikult müüa

moodne auto

„Renault" 5/6 h.-jõudu, täiesti jõidukorras. Iued kummid. Roheline aas 12.

Müüa

hea puhastwerd friisi tõngu jugupull, 1 a. ja 11 kuud wana, ja heade andmetega. Kõhilas. Juhni talus. J. Aawer

Suuremal arwul müüa

meesterahva kraesid

Wõib teenida 70—100 protsenti. Kirj. jlt. „21/7921".

Tähtis pangale ja suurärile. Juhuslikult

odavasti müüa

U. S. A. Tschek-Protektograaf (iriktija). Soow. kirj. jlt. „9/7909".

Müüa

wäikesemale kaswule meester. must talwpalitu (kantud), karakulkraega, uus karakulmüts, naisterahwa talwpalitu ilma kracta, wiltsaapad ja pintsakunahka (5 tk., prunn). Näha pühapäeval pärast kella 2, Wene tän. 7, krt. 3.

Müüa prunguind, töökorras

kudumis-masinad.

12. kl. — 35 sm. ja 8. kl. — 45 sm. W. Ameerika t. 37—2

Müüa Tallinna lähedal kolmest küljest jõega ümber piiratud

maatükk,

kõlwuline aiamaaks wõi suwitajatele, suurus ½ ha. Teateid saab Lõuna tän. 13-h—4, Tallinnas.

TRIKAAŽI-, KEEDUPLAADID, KEEDUNÕUD, SUKELUSKEETJAD — oma töö.

Parandus kiire ja korralik

Eldro

Lai 1, telefon 450-29

Tähelepanuks mehaanikutele! Elumuudatuse tõttu müüa hästi korras hoitud ameerika mehaanika-

töörlistu

Tulla Lilleküülla, Madara tän. 6—6, õhtuti.

„Arajõidu" puhul rutuliselt müüa

karakulsakk

Näha iga päew kuni kl. 7 õhtul Uus tän. 18—3.

Müüa

odawasti naisterahwa roheline talwemantel, hallj karakulkrae ja muhwiga wäikesele kaswule. Küsida pühapäeval kella 9—2 p. l. Jakobi t. 3—7.

Tallinnas müüa uus moodne esimeseklassi

maja

(ojobnjak), tahe korteriga. Kruntl 906 r.-m., ilus juurwilja- ja marjaaed. Wõib weel ehitada maja, põhipinnaga 115 r.-m. Hind Kr. 19.000, wälja-maks Kr. 11.250. Wahelt-kauplejad ei ole jooewitawad. Ainult tõsised pakkum. kirjal. jlt. „10/8030".

Odavasti müüa

weoauto 1930. a. mudel, Ford 1½ tonni. Aadress: Joh. Järwela, Aegwiidu.

Müüa meesterahwa

jope

tugewast riidest, keskm. kaswule. Pärnu mnt. 79—2.

Odavasti müüa

prussje ja aamiälasid. Nõmmel, Pohla tän. 9. Männiku teelt sisse pöörata; kitsarööpalise raudtee äärest.

Müüa peaaegu uus naisterahwa

talwmantel

jiberi orawa kraega, jõigismantel ja lühike must pliiskjakk wähemale saledale kaswule. Tulla pühapäeval pärast kella 10 Ratastaewu 14, krt. 8.

Müüa prunguind

jalg-õmblusmasin

Phönix ja swanu utsi ja aknaid. Jakobsoni 25—6.

Müüa suurem

krunt

wana majaga Pärnu mnt. rajoonis (Lutheri wabriku lähedal) kohemaksetawa raha eest. Kirjad jlt. „30/6810".

Müüa vana talu

kõige inwentariga, korras, ühes tükis, 42 ha suur, head hooned. H-ra Klausen, Kiisa p.-ag.

õmblusmasin

wähe prung. od. müüa S. Tartu mnt. 40, krt. 2, sissekäit tänawalt, 2. korral.

Müüa wäike

talu

Türi linna piirides suure maantee äärest, jõgi krundis, korras hoonetega. Teat. saab Türil, S. Pärnu tän. 22 kauplusest. Wastuseks mark lisada.

Naisterahwa

kasukas

(rebane) müüa. Lai 11—3, alumine kell.

Kloostri weskis on jälle saada häid

katusepilpaid

(800 tk. ruutjällla peale). On saada ka Tallinnas, Toompuiestee 4, inäjahäidjalt, tel. Kloostri 8.

Müüa mitmesuguseid tualett- ja trümoo-

peegleid,

Küsida töökojast Jakobsoni 23.

AUTOKURSUSED

Tartu mnt. 16, telef 313-85.

Täieline garantii I ja II liigi üleriikliku sõiduloa saamiseks. Õpperaamatud tasuta. Autode üürimine õppe- ja eksamisõitudeks. Maalt osavõtjaile korter.

Nõudke tasuta õppekavu ja tingimusi.

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

26. nov. sisse tulnud kirjad.

1/7501	6	1/2881	4	15/7675	3	16/7516	1	31/7491	5	31/7451	5
2/7622	6	2/7302	1	16/6316	1	16/7076	2	31/7331	1	32/2912	7
2/7502	1	3/7503	42	17/7397	2	17/7677	2	32/7692	2	32/7452	6
3/2883	6	3/7583	2	17/7597	1	17/6557	1	32/452	1	32/2952	2
3/7343	3	4/2924	8	17/7237	3	18/2938	5	32/7572	1	32/6932	1
4/2884	1	5/2845	12	18/7558	1	18/2856	1	33/1473	1	33/7573	3
5/7025	1	5/7585	1	18/7398	1	18/1858	1	33/2913	11	33/7333	4
5/7225	1	5/2885	1	18/7358	1	19/7479	6	33/6493	1	33/2953	3
5/7665	1	6/7546	5	19/2819	1	19/7519	4	33/7533	2	34/2914	8
6/7706	3	6/2926	5	20/2860	4	20/7520	2	34/7694	13	34/7574	5
6/7506	1	6/7306	1	20/7480	3	20/7640	1	34/7414	3	34/7454	1
6/2726	1	6/7586	1	20/7280	1	21/7361	2	34/7654	1	34/7374	1
7/7147	12	7/7427	1	21/7321	1	21/7121	1	35/7255	2	35/7455	3
7/7667	1	8/2968	9	21/7481	2	21/7161	1	35/2835	2	35/7535	6
8/7508	6	8/7068	2	21/2941	2	22/2622	2	35/7575	1	35/7415	3
8/7388	4	8/7268	1	22/7522	10	22/7602	3	35/7295	1	35/7095	1
8/6748	1	8/7468	1	22/7562	1	22/2822	1	35/2915	2	36/7496	2
9/2969	1	9/7349	2	22/7402	1	22/2862	1	36/7616	1	36/7576	7
9/7269	2	9/7509	1	23/7363	1	23/7523	6	36/2916	1	36/7456	1
9/7029	1	9/2929	1	23/7403	1	23/2943	1	36/6776	1	36/7696	1
9/7669	1	9/7709	1	23/7523	1	24/7364	6	37/7537	2	37/7577	2
10/7590	8	10/7510	1	24/7084	1	24/7684	3	37/7507	1	37/7057	3
10/7430	1	10/7550	1	24/7724	3	25/3065	1	37/2797	2	37/2917	1
10/7470	1	10/7670	2	25/7045	2	25/1305	1	37/2907	1	38/7618	11
10/7520	1	11/7271	6	25/7565	18	25/2865	1	38/7458	7	38/2838	1
11/7591	12	11/2771	2	25/7605	5	26/2906	5	38/7378	1	38/7578	1
11/7551	5	11/2931	1	25/7406	1	26/7646	2	39/2839	7	39/7299	1
12/7352	3	12/7592	1	26/7686	1	26/2866	1	39/7579	9	39/7459	1
12/7632	1	12/7152	1	27/7247	1	27/2907	5	39/7609	1	40/7700	4
13/2613	1	13/2853	2	27/7567	1	28/9488	7	40/7180	1	40/7240	18
13/7433	2	13/2933	7	28/2948	4	28/7568	1	40/7340	10	40/7100	4
14/7674	26	14/7394	1	29/7529	3	29/7329	12	40/2840	1	40/6420	1
14/7714	14	14/7514	3	29/7489	3	29/7369	2	40/7340	1	A. 8780	1
14/7154	1	14/2934	1	29/7609	1	29/7449	5	A. 8841	1	A. 8791	1
14/7354	1	15/2855	1	29/7009	2	29/2909	1	A. 32	1	B. 4697	4
15/2935	2	15/7555	6	30/7690	3	30/7570	2	B. 4712	1	M. 11403	16
15/7435	2	15/7115	1	30/5650	1	31/2831	43			Kokku 763 kirja.	

Ins. Mardi autokool

Tallinn, Sakala tän. 41 (end. V. Pärnu mnt.)

Tel. 474-78

Ettevalmistus jõuvankrite juhtimiseks saamiseks.

Müüa jalaga rätsepa

õmblusmasin

„Singer". Kullasepa 6—2.

Müüa korras hoonetega lestmises juurutses jaama ligidalajuw

talu

Teateid Nõo p-k. 28, telefon Nõo 32.

Müüa värskelt lüpsma tulnud ja tulijad

lüpsilehmad

Kappeli tän. 12 (end. Vilmsi t. Tartu mnt poolt).

Kinoaparaat

„Pathe" ühes mootori ja reostaadiga, kohane maale, ka udupiltide näitamiseks, 90 kr. eest müüa. Teat. jlt. „34/7734".

Suures valikus

odawate hindadega, müüb kleidi-, pesuriideid, reste, pluuse, kleite, trikoopesu, pitsi ja muid pudukaupu kodumaa riidekauplus S. Tartu mnt. 34.

Juhuslikult müüa tööstuse juurendamise tõttu 12—14 hob.-jõuline töökorras

lokomobiil

ühes 25-meetrilise wabrikuorstnaga. Järele küsida Paaswere wald, Rahtla aurujõul. jahu- ja saewestist. Telefon: Laekwere 9-a.

Odavasti müüa korralik 9,1 hob.-jõuline

tõldauto.

Teateid auto A-650 juhilt Raekojapl. Ohvitseride Keskkogu kasiino ees.

Merirohu-

madratseid

igas suuruses. Hinnad odawad. Wene t. 1, inlestõstuse kauplus.

Ainuke kindel wahend rottide hävitamiseks on

rotimürk AIRA

I auhind V. P. S. näituse

S. Karja 8—7.

Tellimised ka posti kaudu

Müüa korras „Deering"

traktor

ja wähetöötanud „Munktells"-rehepeksumasin. Järelmaks wõimalik. Nõo p.-k. 28, tel. Nõo 32.

Merewäe üleaiateenija

vorminalitu

müüa. W. Kalamaja t. 29—1

Odavasti müüa

juures waikus siiliesid kristall. ja pronks-

kroonlühtreid, seina- ja laualühtreid.

Antiikwariaat A. Pastarus, Wana Posti t. 7, tel. 445-56

A. S. „B. Minkow ja Pojad" laost — Hollandi 44, Tallinnas, müüakse odawasti häid kuiwi

kase- ja lepa-küttepuid

Juhuslikult müüa uus

pesurull

Õuna tän. 18, puutöötuses.

Peremehe wanaduse pärast ja pärijate puudumisel müüa

vana talu

Järwamaal, suurus 59 ha, ühes tükis palju metsa, wäike jõgi krundis. Teateid saab ja kaupa teeb peremees. P. Purkart, Türi, Wilita postkast.

Männiarssinaid

müüa, umbes 120 meetrit, head juiwad. Kaubelda saab J. Lillemaa, Kiriküla postiag., telef. Kloostri 14-a.

Müüa hästi hoitud 1937. a. Chevrolet 4-tonnilise

veoauto

hind 4000 krooni. Sõitnud 16.000 km. Teat. kirjal. jlt. „13/8153".

Hiljuti lüpsma tulnud

lehm

müüa. Teat. E. Sõjamäe t. 8—1.

Laud

müüa, neljanurg., lahelt poolt wälja tõmmatav, sobiw õmblejale. Tina 20—1.

Odavasti müüa

2 uut karusnahkmantlit

keskmisele kaswule. Näha kella 10—2 ja 5—8 Asunduse tän. 21—1.

Hiiul

elumuutmise pärast müüa korras

talvemaja

paremas rajoonis — üksikmaja 9 elutuumiga, elekter ja weewärk jees, iluja aiaga, krunti ca. 3000 r.-mtr. Soowiawald. kirjal. jlt. „37/8057".

Maja müüa

Nõmmel, palkehitus, 7½×3 jülda, pesuköögi, jauna ja wiljapunaiaga. Küsida Kiwimäe jaama juurest lehemüüjalt

Hõberebaste nahku

müüakse odawa hinnaga. Nahku wõib waadata hotell „Rooma's" laupäeval kella 5-st õht. kella 10-ni ja pühapäeval hommikul kella 10-st õhtul kella 10-ni.

Majaomanik müüb odawasti korras une

puumaja

Sissetulek aastas 12%. Hind 32.000 kr. Soow. kirjal. jlt. „38/8138".

Laudu ja prusse

müüa, prussid 5×5", lauad ½", 1", III sort 1½" ja 2", wahesseina 2½" ja 3", wälisseinaplangud, laid 1½×2, tamme-, jaarelauad ½", 1" ja 3" paksused. Suur Raewalla t. 34, kõnetr. 308-53, soowitaw laupäewiti ja eespäewiti.

Terwislikel põhjustel müüa suure ice ja raudiee ligidal püüli-, jahu- ja sae-

vesiveski

wäljamaks 20.000 kr., wõi Tallinna wõi Nõmme maja wastu wahetada. Soow. kirjal. jlt. „29/8129".

Chevrolet

veoauto

1929. a. mudel, müüa. Kewadeni maks tasutud. Tatari tän. 31—11, telef. 475-93.

Sidumispaela-tööstus

soodjatel tinginustel müüa äraõidu tõttu. Pakkum. kirj. jlt. „B. 4734".

Müüa ilus

krunt

noore wiljapunaiaga ja wäikese majaga. Wabaduse puiestee nr. 148, Lemmiku t. nurgal.

Juhuslikult soodsasti müüa moodne väikki- ja tammepunst

raamatukapp

ühes kirjutuslauaga wõi üksikult. Näha pühapäeval, 28. ilp., kella 10—6 Nõmmel, Hartu tän. 26, telef. 516-34.

Häid

viiuleid

müüa Koidu tän. 92—10.

Oksjon

Müüakse avalikul enampakkumisel 30. nov. kell 12 Tallinnas,

Rohu tän. 5

saapatööstuse masinad ja elektrimootorid.

Krunt müüa

Tallinna lähedal alevi keskel, sobiv aiatööstuseks. Soovikorral wõib ka osade viisi. Krundi suurus 1650 r.-s. Ostjad teat. kirj. slt. „14/7914".

Müüa

wõi wahetada täiesti korras elektrimootor, 1450 iiru, 220 wolti, waheld. wool, 10 hob.-jõudu; wästu 5—6 hobusejõudu, 220 wolti, waheld. wool, 1450 iiru, täiesti korras. Kirj. jlt. „35/7975".

Chevrolet

— 4½ tonni, 2½ tonni ja 2 tonni juhuslikult odawasti müüa, ühes numbri ja juhuweoaaga. Näha Wenetsiurg 6, telef. 310-66, k./m. A. Trumm

Odawasti müüa wähekantud

smoking-ülikond

(pikemale kaswule). Wiljandi tän. 8—12.

Müüa uus hästitehtud

diivan

jamas walmistatakse tellimiste peale diiwaseid, kuschette ja madratseid. Wilmji t. 15—10

Nõmmel krunt

müüa 1000 r.-s., wäikese majaga, suure palgimetjaga. Ehitajal on wõimalus poolitada. Aukoht Mahumäe jaama ligidal. Soow. kirj. jlt. „38/8018".

Uus maja

7 korteriga müüa, ehituswõimalusega, waheltkauplejaia, hind 25.000 krooni. Soow. kirj. jlt. „39/8019".

Uus

kirjutusmasin

müüa. Hind Kr. 200. Pakk. jlt. „29/8049" wõi isiklikult Wabriku tän. 41—12.

Müüa laste, naiste ja meeste igasuguseid

mantleid.

Tartu mnt. 34.

Mitmesugust

Noor waba proua

abielluks

iseseiswa härraga. Kirj. jlt. „17/7997"

Waranduseega, arenenud, muusik.-kirjanduskl., kodune neiu

tutvuks

jõuka, kõrg. har. täismehega, kel on tahe leida naisolendit endawäärilisi — usaldatawat. Wan. 37—55 a. Tõsiis. kirj. aadressiga jlt. „15/8035".

Wälisesilane soowib

iseõnnt

neiuga ühise kodu loomiseks. Wanadus 25—35 a. Kirjad jlt. „14/8034".

Härrad töölisringkonnast, teiega soowiwad

tutvust

hea jõbra leidmiseks waba pr. ja prl. Kirj. Nõmme postkontor, pr. Aare ja prl. Ly.

Äraköhi.

Äraköhi soovitame köha vastu rinna- ja kopsuhaiguste puhul. Eht ainult „punase ankruga". Valmistaja Medikon, Tallinn.

Hariud preili (40-a.), kindlas teenistuses, waranduseega, soowib

tutvust

jamaiguse härraga ühise kanni kodu loomiseks. Kirjal. jlt. „1/8021".

Otsitakse turbatööstusse

osanikku

kapitaliga Kr. 25.000. Teat. jlt. „5/7755".

PRANTSUSE SARDIINI

Jõudis kohale värske partii maailmakuulsa. fir

Amieux Frères

sardiine originaalpakises — karp kahvliga.

Väga tulus restoranipidajatele.

¼ karbis — 10 tk. ½ karbis 16 tk.

Arvestades kohale jõudnud suure partiiga on hinn tunduvalt alandatud.

Esindaja ja pealadu **N. Schilling & Co.,** tel. 437-

VIKING ASKIM

Odawad NORI

kalossi ja botiku

En gros ladu „ELGEN" Uus t

Keskealine laitmata e ukommetega soowituste ja di

keskkütte kütja

kes wõib teostada maja remonti ja omab wõimust alat, wajab teenistust, kohe wõi tulewikus. Wõib ka poole Tallinna Pakkum „19/2979".

Iimus müügile

ASTROLOOGILINE KALEND

linna- ja **1938** maarah

Saadaval ajalehekioskites, raamatukauplustes ja

Uuesti avatud.

Peen pesu ja puhastan keemilisel kõikjugu riideid. Hinnad odawad. Wabaduseväljak 1 wõi Tatari 2.

Keskmistes aastates neiu, kindla teenistusega; soowib tõsist

tutvust

niisamajuguste härradega aastates 35—50, mitte pummeldajatega. Kirjad jlt. „33/7933"

Üürin välja frakk- ja smoking-ülikondi

B. Schocher, Kuke tän. 4—6.

Abielluda

soowib noor, kena, haritud preili tõsise mehega. Kirjad jlt. „34/7774".

Karusnahk-

mantliie ja jakkide ümbertegemine; kraed, muhwid- jne. Töö odaw ja korralik. Hollandi tän. 10—5.

Lesk,

kinnisvara ja äri omanik, soowib osanikuks iseseiswat daami wäikese kapitaliga, äri suurendamiseks. Meeldiwuse puhul ka abielu. Kirj. jlt. „25/7925".

Rendile anda

talukoht

Peningi wallas Kalesi külas, suurus 28 ha. Teateid saab kõha peal. Omanik H. Sutermäe.

Kellel on wõimalik laenata

1200 krooni

saab head % % ja kestwa teenistuse. Kapital kindlustatud. Teat. jlt. „9/7989".

Soowin laenu

4000—5000 krooni

obligatsiooni kindlustusel. Protsendid kokkuleppel. Kirj. jlt. „21/7761".

Kaks 50-a. härrat, kinnisvara omanik ja käiitöstur,

tutvuksid

peatseks abiellumiseks korralikku, terwe, jõuka ja nägusa daamiga. Eelistatud sale, keskmine kasw, wanadus kuni 45 a. Kirjad jlt. „38/2998".

Täiesti iseseisew intell. tagaihoidlik leiseal. blond naine

tutvuks

soliidse kindla seisuk. ausameelse waba härraga (wõib olla ka mehine wähemapalgaline), et leida tõsist kallist sõpra-seltsilist mugawas kodus. Kirj. jlt. „13/7793".

Olin kopsu- ja neeruhaige, kuid nüüd täiesti

terveks saanud.

Teateid selle üle annan matsuta, kui kirjutate Nõmme, p.-k. 39.

Intellig. jõukad prl. ja proua, kes juiaeb lehe

abielluda

kahe waese jõjawäest wabanewa noormehega? Saladus täiesti garanteeritud. Kirjad jlt. „37/8017".

2 intelligentset, iseseiswat daami soowiwad tõsist

tutvust

soliidsete, jõukamate härradega. Kirjad Pärnu, „Pärnu Päewalehe" tal., „L." ja „M."

Kaks kena neidu otsiwad

meest,

kes maksab palka. Kirj. pal. jlt. „29/8007".

VALGUSTUS-REKLAAM Tõ

NEON LU

ESINDUSE T

319-3

EELARVED TA

REKLAAM KAVA

Üksik naisking iga wäga hingelise ja wab

sõprust,

wan. 48—60 a. Kui tutwume. Kirj. jlt. „2

Pensionär, 37 a. w

abielluks

waba naisolewusega r kinnajt. Kinniswara i omab ise ka. Kirjad 8160".

Lp. jõukad daamid j kes wõimaldaks ri kabeks kuuks

laenu 20—30

Olen aus tajuja. P kirj. jlt. „9/8029".

Korralik 49-a. (kindel teenistus, wäik dus ja kena kodu)

tutvuks

jamaiguse üksiku meh nus 50—60 a. Kirj 8025".

Kaaskodani

Kes nägi 23. nov. Lutri tänawa ülesõ mootorwaguni ja weo kuprõrget, palun teatad ag. Paunküla as., Jõ

Palun seda hä

(randiselane), kes el mari tänawal ja wast lutusele „Päewalehe now. j. a., unesii Olen teist huwitatud. kogemata kirja ja aadressi. Kirjutada 8008".

Soowin osta pudu duainete-

kauplust

wõi tühja äriruumi Kirj. jlt. „33/8013".

Pikemat kaswu 32- poiss

abielluks

preili wõi prouaga, n kuni 30 a. Waranduse tis. Flirtijaid palun tülitada. Kirj. jlt. „

Tutvust

soowib 10-a. korralik seisw. korralik. neind lun täieliku eneseki toga, kirjad jlt. „38/8

Lp. korteriomaniku waikne korralik tööli soowib

kaasüürilise-ruu

korteri kraaminiie es kuni 2. detj. jlt. „27

Laenu va

300 kr., maja kin Soowi korral saab kor jad jlt. „7/8147".

Kas leidub veel

naine

kes hindab mehe a truudust, van. 24—36 slt. „2/8062".

Vaikne tõsine noor

tutvuks

väikese kena tütarlap tahaks olla teatrikaas kellele meeldib sport slt. „5/8065".

Lambiva

Tellimiste wastuwõtm Kalamaja tän. 21— 1—7.

---

oma igakuiset palgast 5 kr. alweelaewastiku heaks.

Pool tundi NMKÜ poisteosakonnas

Siin kihab õhtutundidel innukas töö ja tegewus

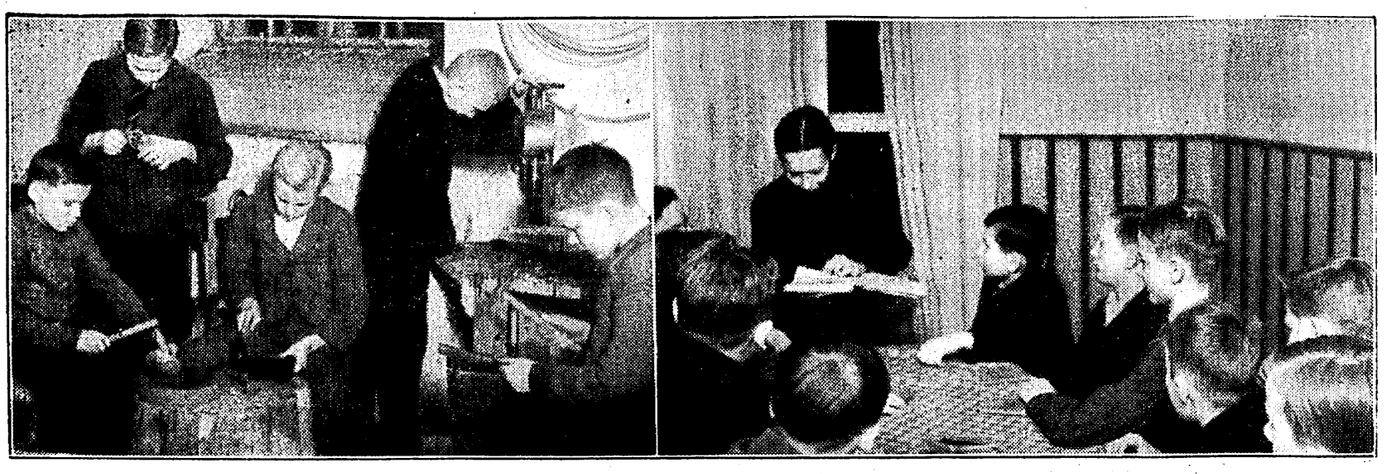

Pildil paremalt: poisid metallitöös. Wasemal: poisteklubi koosolek.

Palju poisse ja noormehi ruttab kahekordsesse punamajja Roosikrantsi tänawal nr. 11. Siin on NMKü poisteosakond. Kuulen, et osakonnal seisab ees 15. aastapäew. Waja minna waatama, kuidas siin majas ka elatakse ja ollakse. Ühingu esimees G. Ney ja osakonna sekretärid W. Pihlak ning A. Sakkeus on parajasti siin ja annawad seletusi.

„Hakkate juubeldama?"

„Jah, 15 aastat tööd on seljataga."

„Ja selle ajaga siit hulk noori inimesi läbi käinud?"

„Tuhandeid."

„Kui palju praegu ühingus poisse on?"

„Ligemale 500. See arw on poisteosakonnas, meil töötawad siin aga ka noortemeeste ja meesteklubid ja neil on liikmeid 300 ümber."

Edasi kuulen, et poisteklubisid on kokku 23 ja meesteklubisid on 17. Poisid suuremaks sirgudes lähewad üle noormeesteklubidesse ja 18 aastaselt juba meesteklubidesse. Siin on üksikuid liikmeid, kes 40 aastat wanad. Meesteklubide komitee esimees on inf. Pürge, poisteosakonna sekretäriks W. Pihlak ja noortemeeste osakonna sekretäriks A. Sakkeus. Mõlemad sekretärid on olnud ise osakonna algusest peale klubiliikmed ja siin pidewalt tegewuses.

Osakonnas olles maksawad poisid aastas üks kroon liikmemaksu. Igal klubil on oma juht ja need juhid kokku moodustawad juhtidekogu. Meesteklubidel on 4—5-liikmelised juhatused.

Hakkame siis lähemalt waatama, kuidas see tegewus siin areneb. Kohe mäja astudes köidab tähelepanu walgustatud lunk, mille taga istub kontrollametnik, kes panek hoolsasti kirja iga poisi, kui see tuleb osakonda ja kui ta lahkub. Seejuures annawad poisid oma liikmekaardid niikauaks kontrollametniku kätte kuni nad majas wiibiwad. Kontrollraamatust wõiwad wanemad ise näha, kas nende poeg on wiibinud osakonnas.

„Kas on olnud juhtumeid, et poisid ei ole klubis olnud, ehkki nad seda ise kodus ütlesid?"

„On olnud waid üksikjuhtumeid. Ühe poisi kohta selgus kontrollimisel, et ta oli käinud klubi asemel juba pikemat aega kinos."

„Kuidas on klubides tegutsewate poiste edasijõudmine koolis?"

„Klubijuhid on kõik parimad õpilased. Kui liikmeist mõni peaks saama koolis nõrga, siis anname poisile klubitegewuses mõneajalise puhkuse."

Mõned klubid on parajasti koos, nagu „Wahuri" klubi, mis koosneb Westholmi õpilastest. Poisid istuwad klubitoas laua ümber ja tõusewad wikkalt, kui ühingu esimees ja sekretär astuwad sisse.

„Mis teil täna tegewuskawas on?"

„Pidi olema referaat," wastab klubiesimees, „aga see jäi referendi haiguse tõttu ära."

„Kui palju teil poisse klubis on?"

„Meid on 25 poissi."

„Kas abiesimees on kohal?"

„Olen siin," wastab üks poistest.

Siis tutwustatakse meile ka klubi laekurit, kes õpitub üsna noorukeseks selle wastutusrikka ameti kohta.

„Kas kassas puudujääke ka ei ole?"

„Kassa on korras," wastab poisu iseteadlikult.

Tuleb wälja, et neil on siin ka wäike klubi liikmemaks — 10 senti kuus ja tegewuskawas on klubiõhtuid, kus on tegemist tulude ja kuludega, kus sa siis ilma kassameistrita saad. Seltskondliku tegewuse ja õnnetunsti õpiwad siin enam-wähem selgeks poisid, kellel selleks annet ja tahtmist jatkub.

Mitmes toas arenewad mängud: ping-pong, piljard, koroona ja muud. Poistel on tarwitada ka walgusplitide aparaat, raadio ja teised wahendid kultuurilisels tööks.

Tähelepanu köidab suur auhindadekogu, mis poisid on omandanud sportlikel wõistlustel. Suure osa auhindu on annetanud Jüri Loosman, kes juhtis ja õhutas siin omal ajal sportlikku waimu.

Ühes teises klubitoas on koos suuremad poisid. Siin peetakse parajasti referaati ühingu tegewuse põhimõtteist. Keldrikorral on aga kuulda puu- ja raatöö raginat. Poisid meisterdawad siin kõikuugu asju ja esemeid. Läinud talwe kestes tehtud walmis kuni 100 paari suuski. Wähemaid tarbeasju tehakse sageli kingituseks isale wõi emale.

Ukse juures kohtame kaht sihwakat poissi. „Meie nõumismeistrid Stein ja Tõnnus", tutwustatakse. Samas näeme noormeest, kellel laagrimärk rinnas. „See on kapten Loosbergi poeg. Ta on 6 suwe' wiibinud Koitjärwe laagris."

Näib, et laagrielu mõjub poistele terwislikult hästi. Nad on sirgunud suureks ja on innuga tegewuses küll spordi alal ja mujal. Isetegewuse arendamiseks on siin noortel inimestel laialdased põimalused. Meesteklubisid wõib pidada laiendatud kawadega õpiringideks. Siin harrastatakse mitmesuguseid alasid. Liikmeiks on ametnikke ja teisi tegelasi, kes koondwad oma huwikohaselt. Leidub klubisid, kus liikmeskond koosneb waid akadeemilise haridusega isiknist. Liikmeid on mõnes klubis kuni 60.

Noori hakkab rummides segima tihedamalt. Klubi „Täht" peab oma 15. aastapäewa. Osakonna aastapäewa puhul korraldatakse laupäewa õhtul Pühawaimu kirikus jumalateenistus ja pühapäewal on aastapäewaktus Lainl tänawal ühingu ruumes.

Lahkun muljega, et see maja siin on paljudele poistele nagu teiseks koduks, kuhu nad ruttawad paariks tunniks, et kogunda koolitöö kõrval ka teisi oskusi, mida eluks waja.

Kes ilusatest valgetest hammastest

räägib, mõtleb kohe

Chlorodonts

hambapastale, kuna see pasta tagab ilusate ja tervete hammaste omamise, kui tarvitada teda järjekindlalt

Delaroque'i karjääri lõpp

Aadel ei saa enam Prantsusmaad walitseda. — Pariis tunnustab ainult „mehi rahwa seast"

Omal ajal pidasid paljud, eriti wäljaspool Prantsusmaad, prantsuse armee ernokolonelli krahw Cazimir Delaroque'i Prantsusmaa „tulewaks meheks". Eriti kõrges arwamises endast oli muidugi kolonel ise. Kolonel kirjutas raamatu Prantsusmaa elu ümberkorraldamisest, mida maailma kirjastajad tõttasid trükkima 14 keeles, arwates, et krahwi raamat lewib nagu mõni Hitleri „Mein Kampf". Wälismaa lehed saatsid oma kirjasaatjad Pariisi Prantsuse tuliristlaste juhti uurtlema. Kuid kõik, kes uskusid selle mehe celtseiswasse karjääri, eksisid kibedasti. Ning näitasid ühes sellega, kui wähe nad tundsid prantsuse rahwa hinge.

Üksi krahw ei wõi enam saada prantsuse rahwa juhiks. Rahwamassid mäletawad weel wäga hästi, kuidas monarhismi ajal neid rõhusid mõisnikud, ja suhtuwad eitawalt nende järglastele. Prantsusmaal pole puudus ei hertsogeist, krahwidest ega paruneist, kuid nende ees ei tööruta keegi oma selga. Ainsaks erandiks on diplomaatiline teenistus, millest weel ikka arwatakse, et selleks sobiwad wälismaal parimini aristokraadid.

Kui keegi tahab Prantsusmaal saada populaarseks, siis peab ta tulema rahwa keskelt. Sel põhjusel peamiselt küll ongi rahwale jäänud wõõraks aristokraatlik Tardieu, kuna rahwa seast tulnud Briand, Herriot ja Lebrun on saanud populaarseks.

Krahw Delaroque'i mõju pole Prantsusmaal iial olnud suur, kuid nüüd räägitakse juba tema poliitilise karjääri lõpust. Ta kaebas oma au solwamise eest tõhtusse 17 ajalehe toimetajaid, nii paremparteid kui pahempoolseid. Krahw tahtis, nagu temast iseloomustawalt ütles suur marsjal Litey, „olla korraga Mussolini, Hitler ja Napoleon, ning on seepärast saanud nulliks". Isegi krahwi wihaseimad waenulased „Humanité" ja „Populaire'i" toimetustes polnud teda nõuda rünnanud, kui seda nüüd teewad ta sõbrad. Prantsuse rahwarinne wõib rõõmustada, et parempoolne rahwuslik wastasrind on nii killunenud.

Wäga raske hoobi andis Delaroque'ile Tardieu, kes nimetas teda „kaltsuks, korruptandiks ja recturiks", ütelnes, et see mees oli talle toonud suurima petturuse elus. Peaministrina Tardieu uskus, et krahw oli hea rahwuslikku liikumise juht ja kuna Tardieu pooldas liikumist, siis sai Delaroque salajasest fondist peaministri soodustusel 250.000 franki. Kuid krahw pani selle raha lihtsalt oma taskusse, andes sellega hoobi idealistlikele noortele tuliristi lipu all. Saanud raha, läi krahw kannad kokku ja ütles: „Minister-presidendi härra, olen igal ajal teie käsutuses."

Kui Tardieu seda tõhtus wande all tunnistas, ütles Delaroque silmi pilgutamata: „Tardieu waletab, ta on suur walelik!" Tardieu ei jäänud wastust wõlgu: „Mõtelge, mis te räägite, härra Delaroque, ja hinnake, et nimetan teid siiski weel härraks!" hüüdis ta. „Kas te ei mäleta, kuidas omal ajal sõjakoolis, kus me käisime, oli õnnekäänuks: „Uiskab kui Delaroque?"

Peamise löögi Delaroque'ile andis siiski tuningriiklaste juht Daudet, keda krahw ka süüdistas enda solwamises. See on suure kirjaniku Alphonse Daudet' poeg ja praegune andekaim prantsuse pamfletist. Oma sulega ta „kukutab" iga päew mõne poliitiku, sest see mees ei wihka midagi nõuda kui wabariiki. Kuid kergi ei julge Daudet' wastu alustada sõda, sest ta on polemiseerimiskunstis ületamatu. Daudet pole wõinud taluda ka Tardieud, kuid kohtusaalis nad sõlmisid üksteisega rahu. Daudet ütles, et Tardieule olid „kõik patud andeestatud, sest ta oli tiskunud näokatte bandiit Delaroque'ilt". Kohtu esimehel polnud kerge kummawerelise ja ternawa keelega Daudet'ga, kes ei tunnusta mingit kohtukorda. Ikka ja jälle hüüdis ta oma sõwihäälega wahele, ähwardas rusikaga, naeris waljusti ja ütles Delaroque'ist solwawaid wõrdlusi. Esimees ähwardas Daudet'd saalist wälja saata, kuid sellest polnud kasu. „Wisake wälja, kui tahate," wastas Daudet, „kuid see ei muuda toda julmurit seal aufaks meheks." Kord näis isegi, et tuliristlased lähewad tuningriiklastega kohtusaalis rusikate peale kokku. Rahwarinde ajalehejanikud muigasid selle paremtiiwa wõitluswendade sõja üle.

Protsessi lõpul hakkas Daudet' nina werd joosma, mida temaga juhtub sageli. Rähes werd hüüdis ta kaastöölline: „Härra Daudet, teie nina on jälle werine!" Wihane Daudet wastas: „Üksköik, las' olla, kuid Delaroque on kelm!"

Riisuguses stiilis möödus kogu protsess. Rahwarinne wõib rõõmustada, sest paremtiiwa opositsioon pole talle enam hädaohtlik. Kuid mis teeb nüüd see noorsugu, kes oli wainustuses Delaroque'i tuliristi-lipu all? Ta ei koondu Tardieu ega Daudet' ümber. Rahwarinne pole igawene, selles pole kahtlust, kuid praeguste parempoolsete juhtide asemele tulewad uued mehed, kes pole käinud läbi sellel protsessil sobitud porist.

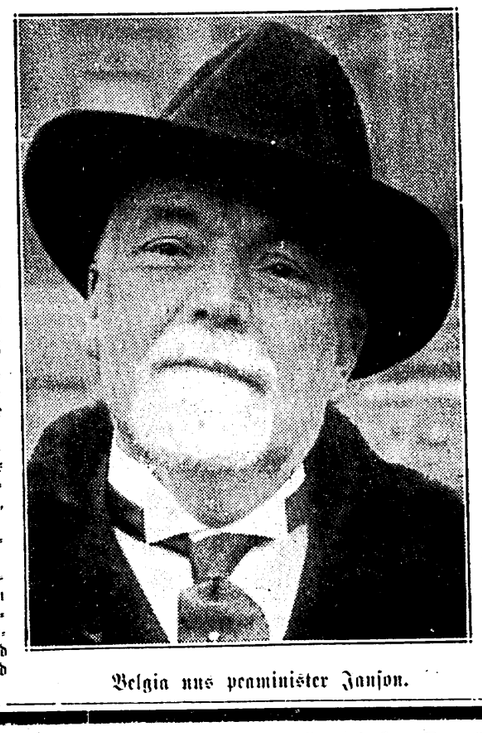

Belgia uus peaminister Janson.

Tallinna Lawn-Tennis & Hockey Klubi ● Tennishall, Kadriorg

Esmaspäeval, 29. nov., ja teisipäeval, 30. nov.,

Jugoslaavia — Eesti tennises

sõprus-maavõistlus

Algus kell 7 õhtul. Piletite hinnad: nummerdatud istekohad Kr. 2.— ja Kr. 1.50. Seisukohad Kr. 1.—, koolilõpilastele Kr. —.50

„Tootsi pulma" kaks ainuõigust

TÖÖLISTEATRIL DRAMATISEERINGU LAVASTAMISE AINUÕIGUS TALLINNAS 3 AASTAKS

Nagu nüüd selgub, on kirjanik O. Luts oma „Tootsi pulma" lavastamiseks annud kaks ainuõigust — nii Töölisteatrile kui ka Eesti Draamateatrile. Kumb neist nüüd see õige ainuõigus on, see peab alles selguma.

Pöördusime täna ka Töölisteatri juhtide poole küsimusega, kuidas nemad seletavad seisukorda, kuna eile tõime ära Eesti Draamateatri üldjuhi seletuse. Meile vastati:

— Usume, et draamateaterlased eksivad: Töölisteater ei hankinud „Tootsi pulma" lavastamise luba alles nüüd, vaid juba 1936. a. aprillis tegi A. Särev suusõnaliselt O. Lutsule, kui ta viibis Tallinnas, dramatiseerimise ettepaneku.

— Aga leping? Sest O. Luts võis ju ka mitte teada, kellele A. Särev dramatiseerib.

— Selle tegime käesoleva aasta alul — ka suusõnaliselt.

— Aga Draamateatril on kirjalik, 15. nov. kuupäevaga.

— Ka meil on nüüd kirjalik. Selle sõlmisime küll pärast Dr.-teatril ja see kindlustab meile „Tootsi pulma" etendamise ainuõiguse Tallinnas 3 aastaks. Draamateatri leping ei tähendagi suurt, kui Särev ei anna dramatiseeringut, sest Särevil on dramatiseerimise ainuõigus. Kui nad aga lepivad Säreviga kokku, võivad nad ju mängida provintsis.

— Tallinnas te ei luba enne kolme aastat?

— Ei usu, et oleksime nii kiusakad. Leplikus vaimus saab hakkama kõigega. Usume, et Draamateatri üldjuhi äraoleku ajal teised ehk ei teadnud kõiki neid asju ja sellest see arusaamatus tekkiski. Küll ta laheneb.

— Ning teil proovid käivad.

— Täie hooga.

Haapsalu linnawalitsus jääb 2-liikmeliseks

Elewuseikas wolikogu koosolek.

Haapsalu linnawolikogu koosolekul mälestati surnud linnawoliniku Heidet ja wõeti ametiwanne uuelt woliniklt B. Medellilt ning A. Prikkilt.

Lõbustusmaksust wabastati Eesti ujumisesiwõistlused, mis lõpesid majanduslikult suure puudujäägiga „Läänelale" ja meeslaulu kontsert.

Linnawalitsuse liikmete walimise küsimuses selgitas linnapea, et linnawalitsuse arwates 2 linnawalitsuseliiget tulewad toime kogu tööga, kusjuures wabanewa palgasummaga oleks wõib-olla otstarbekam palgata näiteks linnainseneri, kuna linnas on põud tehniliste teadmistega isikute järele. Wolikogu otsustabki lubada linnawalitsust woliniste lõpuni töötada kaheliikmelises koosseisus.

Edasi läheb mitmesuguste komisjonide liikmete walimiseks, mille juures mitmed wolinikud ägestuwad. Woliniikud Ewald ja Lipstok on solwatud, et komisjonid lin-

Kes tahab nautida tubaka puhtal kujul, see eelistab si

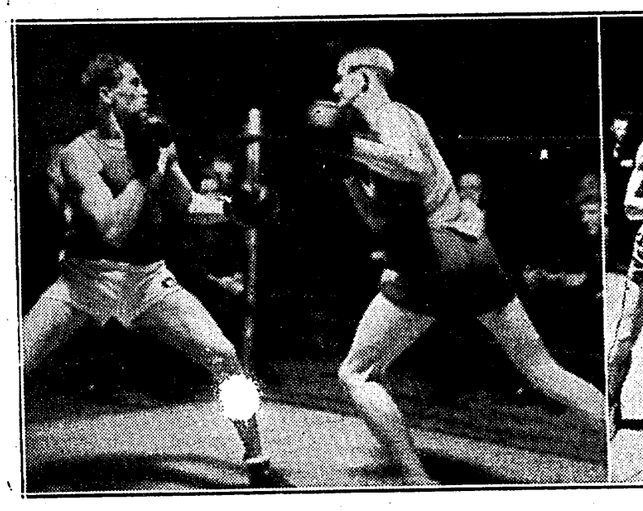

Pilte poksiwõistluse teiselt päewalt. Rootslane Genberg paremal, ürit
remal: N. Stepulow ja Svensson, kes jamuti kri Genberg oma n

Teine poksimatsch rootslastega 4:4

Polnud ühtki k.-o.-wõitu. — Stepulow ja Leet wõitsid wastaseid kergemast kaalust

Eile õhtul kino „Arsis" peetud teine poksimatsch rootslastega lõppes wiigilise wahekorraga 4:4. Eilne wõistlus oma ilmelt oli üldiselt nigelam ja tempooohtram, mis oli tingitud arwatawasti rootslaste eelmise päewa wäsimusest. Üllatuseks oli see, et N. Stepulow ja W. Leet, kes wõitlesid seekord kaalu wõrra raskema isikuga, tulid toime selge wõiduga 3:0 oma wastaste üle. Wõidu
Kallasorg, kun

Kärbeskaalus ro
Kallasorule
rootsi poksija Alfred
le häältega 3:0.
saawutas napi wõi
Stenberg wõiti
kaalus N. Stepul
soni 3:0. Keskkaalu
laselt Andersonilt
wõitis hõlpsalt Ge
dersson saawu
wõidu.

Trükitöölised ehitawad ü

**Kawatsusel rajada 50 kahetoalise korteriga
dusministriile esitati palwe 200.000-kr.
saamiseks**

Ühenduses korterihindade järjekindla tõusuga ja korterikriisiga peamiselt väikekorterite alal tekkis mõni aeg tagasi trükitööliste hulgas mõte trükitööliste ühiselumaja püstitamiseks. Trükitööliste Liidu juhatus haaras mõttest kinni ja võttis küsimuse akuutselt tegevuskavasse, kuna teatud enesekindluse andis siin edukas puhkekodu ehitamine möödunud aastail, millega liit hästi toime tuli.

Esmajoones pöörduti sotsiaalministri poole, kes täiel määral pooldas trükitööliste kavatsust. Järgnevalt pöörduti majandusministri poole, tutvustades ministrit trükitööliste maja ehitamise kavatsusega.

Minister suhtus trükitööliste kavatsusele jaatavalt, leides, et ühiselamute püstitamine töölistele on soovitav. Laenuks pa
minister päri, ku
esitamist. Ühisela
duses olevate kü
koha järgnev Tr
Trükitööliste
trükitööliste maj
mis töötaks koo
tusega.
Maja kavats
kusjuures korte
nähtud
2 tu
kusjuures korter
2250 kr. Majja tu
mõnusused. Alun
ruumid ja ka tri
mid. Asukoha su
peaks olema kesl
Ehitusühingu
vate korterite o
korteri hinnast.
juures on aga jä
ühiselamu
Ka üleandmiste
teriomanik kohus
ühingu juhatust,
dada, makstes m
mast. Sellega k
elutsemine isegi
suse juhatus va
maja jäämist t
aga olla see, et
püstitamisele ju
duvalt nii eeskı
kuga, suudab n
Soodsa asukoh
maad kuulatud.

nal ainult nimel
kokku kutsutakse.
Lõppeks jiist
timiste all wol
walitsus lubami
korrastustöödega
ja Ehte tänawal
kahju toob tänaw
korralik juurepä
tab sellele, et tö
lewad ka tänaw